

LAPIN YLIOPISTO
YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNTA
VALTIO-OPPI

”MAAILMAN MAAT PYSTYVÄT YHTEISTYÖHÖN,
KUN TARPEEKSI ISO ASIA ON KYSEESSÄ”
Diskurssianalyysi suomalaisen joukkotiedotuksen Pariisin
ilmastosopimuksen representaatioista

Katri Tikkakoski (0394774)

Pro gradu-tutkielma

Kevät 2017

Tutkielman ohjaaja: Lassi Heininen

Lapin yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Työn nimi: ”MAAILMAN MAAT PYSTYVÄT YHTEISTYÖHÖN, KUN TARPEEKSI ISO ASIA ON KYSEESSÄ” – Diskurssianalyysi suomalaisen joukkotiedotuksen Pariisin ilmastosopimuksen representaatioista

Tekijä: Katri Tikkakoski

Koulutusohjelma/oppiaine: Poliittikatieteet/Valtio-oppi

Työn laji: Pro gradu-työ

Sivumäärä: 83

Vuosi: 2017

Tiivistelmä:

Tutkimukseni aihe on suomalaisen median luomat representaatiot Pariisin ilmastopöytäkirjasta. Pariisin sopimus on 197 Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltion joulukuussa 2015 neuvottelemalla kansainvälinen sopimus, jolla pyritään hidastamaan ilmastonmuutosta.

Medialla on merkittävä vaikutus ihmisten mielikuviin, arvoihin ja tietoihin. Tiedotusvälineet voivat valita tavan, jolla ne kehystävät uutisaiheitaan. Medialla on toisin sanoen valta valita uutisten aiheet ja tavat puhua tapahtumista. Nämä kaikki ovat yhteydessä ihmisten toimintaan, jonka vuoksi medialla nähdään olevan valtaa. Analysoituissa uutisissa on nähtävissä niiden tapa kuvata ilmastonmuutosta ja Pariisin sopimusta eri puhumisen tavoilla enemmän mahdollisuutena kuin uhkana. Tutkimustulokset ovat neljä diskurssia eli puhumisen tapaa: yhteistyö-, aika-, ympäristö- ja talous-diskurssit.

Tämän tutkimuksen teoreettinen viitekehys muodostuu median vallasta ja sen kyvystä vaikuttaa representaatioiden ja kehystyksen kautta ihmisten toimintaan. Tutkimuksen aineistona toimivat neljän suomalaisen verkkouutissivuston 143 uutista Pariisin ilmastoneuvotteluista ja -sopimuksesta joulukuun 2015 ja syyskuun 2016 välillä. Aikarajaus aineistolle muodostui kahdesta käännekohtasta, neuvottelujen alkamisesta joulukuussa 2015 ja Euroopan unionin ratifiointista syyskuussa 2016.

Avainsanat: media, valta, Pariisin ilmastopöytäkirja, representaatiot, ilmastopoliittikka, kehystäminen, sosiaalinen konstruktivismi

Tutkimusmenetelmä: diskurssianalyysi

University of Lapland, Faculty Social Sciences

The title of the Masters Thesis: ”MAAILMAN MAAT PYSTYVÄT YHTEISTYÖHÖN, KUN TARPEEKSI ISO ASIA ON KYSEESSÄ” – Diskurssianalyysi suomalaisen joukkotiedotuksen Pariisin ilmastopimuksen representaatioista

Major: Political Sciences

The type of the work: Masters Thesis

Number of pages: 83

Year: 2017

Abstract:

The subject of this research is the representations of Paris Agreement in Finnish media. Paris Agreement was negotiated by 197 United Nations member states in December 2015. The aim of the agreement is to limit the global climate change.

Media can have a great impact on the minds of people. It can affect our values and knowledge and therefore has power. The mass media can choose its themes and the way it describes them. All of these aspects are connected to the way people do things as a part of society. Thus it is evident that media has power and can influence people. The news articles analyzed in this body of work discusses the agreement and climate change rather as an opportunity than a threat. The key findings of this academic research are four following discourses; cooperation, time, environment and economy.

The theoretical framework of this Masters Thesis is the power of media and the research method used in this body work is discourse analysis. The research material for this research consists of 143 online news articles from four different Finnish news agencies. The material has been gathered during the timeframe of December 2015 and September 2016. This crucial timeframe was selected since the Paris Climate negotiations were held in Paris at the end of year 2015 and ended when the European Union ratified the agreement by the end of September 2016. This turning point was critical, enabling the Paris Agreement come into force.

Subject terms: media, power, Paris climate agreement, representation, climate politics, framing, social constructivism

Research method: Discourse analysis

(Otsikko suora lainaus HS 13.12.2015)

Sisältö

1.	Johdanto	1
1.1.	Tutkielman tausta	1
1.2.	Tutkielman tavoitteet ja tutkimuskysymys.....	3
1.3.	Tutkielman rakenne.....	4
2.	Työn toteuttaminen.....	5
2.1.	Joukkotiedotus tutkimuskohteena	5
2.2.	Menetelmän hyödyntäminen	7
2.3.	Aineisto	12
3.	Teoreettinen viitekehys	14
3.1.	Median valta.....	14
3.2.	Media ihmisten arjessa	20
3.3.	Media tiedon ja asenteiden luojana	23
4.	Tutkimustulokset.....	28
4.1.	Yhteistyö-diskurssi.....	29
4.2.	Aika-diskurssi.....	42
4.3.	Ympäristö-diskurssi.....	50
4.4.	Talous-diskurssi.....	56
5.	Yhteenveto tutkimustuloksista	63
5.1.	Tutkimuksen tulokset	63
5.2.	Ihmiset ja ilmastonmuutos.....	65
5.3.	Ilmastonmuutos ja Suomen yhteiskunta.....	67
6.	Johtopäätökset ja pohdinta	71
6.1.	Tutkielman tekeminen	71
6.2.	Jatkotutkimuksen tarve.....	72
6.3.	Tutkielman yhteenveto	72
	Lähteet:.....	74
	Liitteet:	81

1. Johdanto

1.1. Tutkielman tausta

Ilmastonmuutoksia on tapahtunut kautta maailman historian. Ilmasto lämpenee tällä hetkellä kuitenkin ennennäkemätöntä vauhtia ihmisten aiheuttaman ilmastonmuutoksen vuoksi. Ilmastonmuutoksen käsitteellä tarkoitan tässä työssä Yhdistyneiden Kansakuntien ilmastopöytäkirjan (UNFCCC) määritelmää. Ilmastopöytäkirjassa ilmastonmuutos nähdään suorasti tai epäsuorasti ihmisen toiminnasta johtuvana ilmaston muuttumisena, joka vaikuttaa maailmanlaajuisesti ilmakehän koostumukseen. Tällä tulkinnalla tarkoitetaan sitä ilmiötä, joka on havaittavissa ilmaston luonnollisen vaihtelun lisäksi. (UNFCCC 1992, 7.) Maapallo lämpenee tällä hetkellä, koska ihmiskunta on fossiilisia polttoaineita käyttämällä tuottanut merkittävän määrän hiilidioksidipäästöjä. Äkillinen ilmaston muuttuminen johtaa erilaisiin ympäristöllisiin ääri-ilmiöihin kuten myrskyihin, tulviin ja kuivuuteen. Ilmastonmuutosta onkin näistä syistä nimitetty yhdeksi aikamme suurimmista haasteista. Sen seurauksia pidetään pitkälti haitallisina sekä maailman eliöstölle että ihmisille. Kaikkia sen aiheuttamia seurauksia emme voi kuitenkaan edelleenkään tietää.

Ilmastonmuutos ei rajoitu pelkästään ympäristöön vaan saa aikaan myös kokonaisvaltaisia kielteisiä kehityksiä eri yhteiskunnissa. Se aiheuttaa esimerkiksi köyhyyttä, eriarvoisuutta ja suuria muuttoliikkeitä ilmastopakolaisten joutuessa jättämään kotiseutunsa. Yhteiskunnallisten seurausten lisäksi ilmastonmuutoksella on laajoja taloudellisia seurauksia. Ilmastonmuutoksen aiheuttamiin seurauksiin on mahdollista varautua. Tiedeyhteisö on tullut viime vuosikymmeninä kuitenkin yksimieliseksi siitä, ettei pelkkä ilmastonmuutokseen sopeutuminen riitä, vaan sitä vastaan tulee myös toimia. Mikäli maapallon keskilämpötilat nousevat kasvihuonekaasujen ilmakehään päätyminen seurauksena, voi esimerkiksi ruuan tuotantovarmuus heiketä. Tämä tiedeyhteisön poliittiselle agendalle siirtämä huoli onkin usein ollut kansainvälisten ympäristösopimusten liikkeellepanija. Ympäristösopimusten tulee olla kansainvälisiä, sillä ympäristöongelmat, kuten saasteet, otsonikerroksen oheneminen tai ilmastonmuutos, eivät kunnioita valtioiden rajoja. Ne koskettavat jokaista valtiota jollain tavalla ja siksi niihin tulisi reagoida mahdollisimman tehokkaasti ympäri maailman. (Kivimäki 2006, 94–95.)

Toiminta ilmastonmuutoksen hidastamiseksi vaatii poliittista tahtoa. Maailman valtioiden tulee yhdessä pystyä kansainväliseen yhteistyöhön tavoitteiden saavuttamiseksi. Viime vuosi-

kymmeninä käännteentekevään ilmastoyhteistyöhön on pyritty kansainvälisten ilmastoneuvottelujen avulla. Ilmastopöytäkirjojen tavoitteena on pyrkiä pitämään maapallon ilmastojärjestelmä vakaana ja sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Sopimuksista viimeisin, Pariisin ilmastopöytäkirja, neuvoteltiin vuoden 2015 joulukuussa Ranskassa. Pariisin sopimus on 197 Yhdistyneen Kansakunnan jäsenvaltion neuvottelema ilmastopöytäkirja, jolla pyritään ilmastomuutoksen pysäyttämiseen. Pariisin sopimuksen avulla maailman keskilämpötilan nousu aiotaan rajata 1,5 asteeseen verrattuna esiteolliseen aikaan. Helmikuussa 2017 sopimuksen on ratifioinut 131 valtiota 197 neuvotteluihin osallistuneesta valtiosta. (YK.)

Kaikki merkittävät valtiot eivät ole edelleenkään mukana Pariisin sopimusta edeltäneessä Kioton sopimuksessa. Sopimuksen ulkopuolelle jättäytyneet valtiot, kuten Yhdysvallat, ovat hidastelleet ilmastomuutoksen laajuuden, jopa olemassaolon, tunnustamisessa. Julkisuudessa ilmastomuutoksesta näkee yhä ajoittain ristiriitaisia kannanottoja. Useimmat ympäristöongelmat ovat luonteeltaan kansainvälisiä. Ilmastomuutos tai otsonikerroksen oheneminen eivät kunnioita valtiollisia rajoja ja vaikuttavat siten kaikkiin valtioihin. (Kivimäki 2006, 94.) Suomalaisista kuitenkin 90 % uskoo ilmastomuutoksen olemassaoloon. Harva poliittisesti merkittävä kysymys kohtaa näin vahvaa yksimielisyyttä. (Ekholm, Jutila, Kiljunen 2007, 11.) Yksimielisyyden lisäksi ilmastomuutoksen poliittisuudessa erikoista on myös se, kuinka siihen suhtautuminen ei jakaannu perinteisten vasemmisto-oikeisto-rajojen mukaan. *Utena ilmiönä se ei kunnioita perinteisiä politiikan jaotteluita. Ilmastomuutos ilmiönä sekä jakaa sisäisesti poliittisia puolueita että yhdistää kannattajia yli puoluerajojen.* (Ekholm, Jutila, Kiljunen 2007, 23.)

Koen, että jokainen voi halutessaan omilla arkisilla valinnoillaan vaikuttaa ilmastomuutoksen etenemiseen. Vähentämällä esimerkiksi ruokahävikkiä, yksityisautoilua tai energian käyttöä kotitaloudessaan jokainen voi tehdä pienen muutoksen omaan hiilijalanjälkeensä. Arvot ja toiminta liittyvät kuitenkin aina tietouteen. Mikäli ihminen ei tiedä tai ymmärrä esimerkiksi ruokahävikin merkitystä Suomen kokonaishiilidioksidipäästöjen osalta, voi sen syntymiseen tuntua olevan hankalaa vaikuttaa. Ilmastotietouden lisäämisellä voidaan vaikuttaa jokaisen ihmisen toimintoihin. Kollektiivisella toiminnalla pystytään vaikuttamaan suurenkin mittakaavan asioihin, kuten aikanaan otsonikadon kohdalla huomattiin. Toivon, että tulevaisuudessa voisimme sanoa tämänhetkisen murroksen muuttaneen ilmastomuutoksen kehittymisen suunnan. Koska ilmastomuutos ei ole vielä muuttanut katastrofaaliseksi, meillä on vielä monia mahdollisuuksia vaikuttaa. Vaikuttamisen mahdollisuutta ei tule väheksyä, sillä aikanaan esimerkiksi naisten äänioikeutta ei edes Suomessa ollut ja nykyään sitä pidetään jopa itsestään

selvänä. Siksi olisi hienoa, että tulevaisuudessa voitaisiin katsoa tähän aikakauteen ylpeänä taaksepäin ja todeta, että tuolloin tehtiin tärkeä muutos luonnon puolesta.

1.2. Tutkielman tavoitteet ja tutkimuskysymys

Kiinnostukseni ilmastopoliikkaan ja mediaan ohjasi tutkielmani aihevalintaa. Uutiset ovat mielestäni tärkeä yhteiskunnallinen tiedonlähde. Tietous eri asioista vaikuttaa suhtautumiseemme ympäröivään maailmaan. Tavallisilla kansalaisilla ei yleensä ole yhteyksiä ilmastopoliittisiin neuvotteluihin, joten saamme tietomme neuvotteluista ainoastaan jonkin toimijan, kuten median, välityksellä.

Tämän opinnäytetyöni tavoitteena on tutkia ja analysoida, millaisia representaatioita media luo Pariisin sopimuksesta ja toisaalta pohtia, millaista valtaa medialla on vaikuttaa ihmisten käsityksiin. Tutkimukseni tarkastelee median valtaa ilmastopoliittikan uutisoinnin tapauksessa. Se, millaisia representaatioita media luo Pariisin ilmastoneuvotteluista voi vaikuttaa toimintaamme suhteessa ilmastonmuutokseen. Tavoitteenani on selvittää mahdollisimman kattavasti median eri puhumisen tavat, jotka vaikuttavat lukijoiden mielipiteisiin. Pohdin toisin sanoen yhtäältä median tarjoamia käsityksiä Pariisin sopimukseen liittyen ja toisaalta niiden seurauksia ihmisten toimintaan. Ihmisille osoitetun tiedon tutkiminen on merkittävää, sillä sekä arkiset valinnat että äänestämiskäyttäytyminen perustuvat subjektiivisen tiedon varaan. Ihmiset yhdistävät arvot ja tunteensa siihen tietoon, jonka he omaavat. (Ekholm, Jutila, Kiljunen 2007, 25.)

Tutkimuskysymykseni on ”miten suomalainen joukkotiedotus representoi Pariisin ilmastopimusta?”. Työni alkaessa esiymmärrykseeni kuului, että Pariisin ilmastopimuksesta uutisoidaan todennäköisesti pääasiassa negatiiviseen sävyyn. Esiymmärrykseni mukaan se, mitä media viestii uutisillaan ilmastopimuksesta, vaikuttaa ihmisten käytökseen. Mikäli uutiset luovat Pariisin ilmastopimus-uutisoinnillaan kuvaa epäonnistuneesta sopimuksesta, kansalaiset tuskin asettavat paineita päätöksentekijöillekään.

1.3. Tutkielman rakenne

Tässä pro gradu-tutkielmassani tutkin Pariisin 2015 ilmastoneuvottelujen ja niissä syntyneen Pariisin ilmastopöytäkirjan representaatioita suomalaisessa lehdistömediassa joulukuun alun 2015 ja syyskuun lopun 2016 välisenä aikana. Aineiston analyysin toteutin diskurssianalyysin avulla. Ilmastonmuutoksen, median ja julkisen mielipiteen yhteyksiä on tutkittu Suomessa paljon. (ks. esim. Kumpu 2014, Käpylä 2015, Lyytimäki 2009). Median valta on ollut jo vuosikymmeniä tärkeä tutkimuksen kohde niin politiikan tutkimuksessa kuin mediatutkimuksessa. Koin kuitenkin tarpeelliseksi tutkia uutisten antamia käsityksiä Pariisin ilmastoneuvotteluista, sillä sitä ei ole vielä ehditty tutkia. Aihe on niin ajankohtainen, ettei laajempaa akateemista tutkimusta ei ole vielä toteutettu. Tutkimukseni merkittävyys perustuu siihen, että tieto on aina yhteydessä valtaan. Se toimija, kenellä on mahdollisuus tiedon levittämiseen tai rajoittamiseen, ohjaa ihmisten mielipidettä yhteiskunnassa. Tällaisia tiedon levittäjiä tai rajoittajia voivat olla muun muassa media tai poliittinen johto.

Ympäristöongelmista tulee yhteiskunnallisia vasta yhteiskunnallisen kommunikaation, kuten uutisoinnin, avulla. Tämän vuoksi yhteiskunnan on mahdollista reagoida näihin ongelmiin vasta sen jälkeen, kun ne tulevat osallisiksi yhteiskunnalliseen dialogiin. (Luhmann, Raiski, Krause 2004.) Ihmistieteiden on tärkeää tutkia ilmastonmuutokseen liittyviä kysymyksiä, sillä muutokset luonnossa ja ympäristössämme saavat aikaan konkreettisia sosiaalisia vaikutuksia yhteisöissä. Vaikutukset voivat olla sekä maantieteellisiä että sosioekonomisia. Maantieteellisiä vaikutuksia voivat olla esimerkiksi äärimmäisen kuivuuden aiheuttama muuttoliike ja sosioekonomisia toimeentulon menettäminen ilmaston muuttumisen seurauksena. Olennaisin tehtävä ihmistieteille päätöksenteon avustajana olisikin siis *kartoittaa haavoittuvaisuuksia, identifioida linjoja, jotka pienentäisivät näitä seurauksia ja ehdottaa institutionaalisia muutoksia, jotka voivat edistää resilienssiä.* (Hernes 2012, 24.)

Seuraavaksi eli kappaleessa kaksi esittelen tutkimuskohteeni, tutkimuksen toteuttamisen sekä aineistoni. Niiden jälkeen kappaleessa kolme avaan tutkimukseni teoreettista taustaa, minkä avulla voin siirtyä tutkimustulosteni valottamiseen. Tutkimukseni kokonaistavoitteena on selvittää suomalaisen joukkotiedotuksen luomia representaatioita diskurssianalyysin avulla ja pohtia niiden seurauksia median vallan teoriaan peilaten. Tutkielman viimeisessä vaiheessa kappaleissa viisi ja kuusi tiivistän tutkimukseni tulokset ja teen tutkimukselliset johtopäätökset.

2. Työn toteuttaminen

2.1. Joukkotiedotus tutkimuskohteena

Luotto mediaan on Oxfordin yliopiston Reuters-instituutin vuonna 2016 tekemän tutkimuksen mukaan korkeimmalla tasolla tutkituista 26 maasta Suomessa (65 %) ja matalimmalla Kreikassa (20 %). Erityisesti Suomessa, Australiassa ja Yhdysvalloissa uutisia lukevat jakavat uskottaviksi kokemiaan uutisia myös sosiaalisessa mediassa. Nämä käyttäjät ovat usein ihmisiä, jotka suhtautuvat innokkaasti muun muassa politiikkaan, ympäristöön tai teknologiseen kehitykseen. Maissa, joissa vallitsee vahva lukemisen kulttuuri kuten Suomessa ja Japanissa, merkittävä vähemmistö edelleen aloittaa aamunsa sanomalehden äärellä, vaikka nämä maat muuten ovat selvästi digitalisoitumassa. (Newman et al. 2016, 18).

Luotto uutisiin vaihtelee eri maiden välillä suuresti. Suomi on tältä osin maiden kärkipäässä, kuten myös muut *Länsi-Euroopan ja Skandinavian maat, joissa on vahvaa, valtionrahoitteista yleisradiotoimintaa*. (Newman et al. 2016, 25.) Suomi on kärkimaana myös kyselytutkimuksen osiossa, jossa tarkkailtiin sitä, kuinka todennäköisesti haastatellut luottivat uutisorganisaatioihin ja journalisteihin. (Newman et al. 2016, 26). Tavallisesti lehtikirjoituksia pidetään neutraaleina ja monet ottavat uutisten tiedot vastaan sen erityisemmin niitä kyseenalaistamatta. Uutiset sisältävät kuitenkin valtaa, joka on yleensä piilotettu paitsi yleisöltä, myös osittain työntekijöiltä tiedotusvälineissä. Työntekijöiden on joskus välitettävä uutisaiheesta lehden kannan mukainen kuvaus. Lehden kannan lisäksi uutisiin vaikuttavat uutisten kirjoittajien maailmankuva. Maailmankuva liittyy meidän jokaisen käsitykseen maailmasta ja sen sisältämisestä sosiaalisista merkityssuhteista. Uutisten takana olevat ihmiset omaavat yhtä lailla kuin muutkin kansalaiset maailmankuvansa, jonka kautta he ympäröivän maailman käsittävät. Harvoin uutisia lukiessa muistaa kysyä, kenen perspektiivistä uutisia lopulta tehdään. (Niinistö 1997, 132–133.) Sanavalinnoilla ja eri puhumisen tavoilla, jotka diskurssianalyysin myötä jäsentyvät diskursseiksi, voimme ilmaista asenteemme tietystä aiheesta. Kieli voidaankin nähdä työkaluna, jonka avulla voimme luokitella ja jäsentää maailmaa. Vaikka maailmankuvamme vaikuttavat tapoihimme puhua, tulee toimittajan ottaa huomioon myös lehden linja. Päätoimittajat voivat päättää tiettyjen aiheiden käsittelemisestä tai käsittelemättä jättämisestä. Helmikuussa 2017 Suomen Päätoimittajien yhdistys julkaisi tiedotteen liittyen uutistoimitusten sananvapauskuohuntaan, jonka keskiöön esimerkiksi Yle on päätynyt. Tiedotteen mukaan toimittajilta voidaan edellyttää lojaaliutta päätoimittajan tekemiä linjanvetoja kohtaan.

Päätoimittajien yhdistys painottaa, että päätoimittajan tekemät uutisointipäätökset tai uutisoimatta jättäminen eivät rajoita tiedotusvälineen palveluksessa olevien sananvapautta. Toimittajat eivät käytä työssään sananvapauttaan kansalaisina, vaan työnantajansa sananvapautta. (Päätoimittajien yhdistys 2017.)

Suomen mediaympäristö koostuu vahvasta alueellisesta lehdistöstä, yleisradiotoiminnasta, yhdestä tärkeästä kansallisesta sanomalehdestä eli Helsingin Sanomista ja kahdesta suositusta iltapäivälehdessä, jotka saavuttavat puolet maan väkiluvusta verkossa. Mediakilpailun edut eli suomen kieli ja markkinoiden pieni koko suojelevat suomalaisia mediayrityksiä kansainväliseltä kilpailulta. Perinteisten mediafirmojen suosio Suomessa selittyy Reunanen (2016, 52) mukaan avoimesti verkossa saatavana olevan median määrällä, erityisesti Ylen ja iltapäivälehtien sivustoilla. Toisaalta Suomessa on myös maksumuurillisia verkkouutispalveluita, mutta niiden järjestyksellinen hinnoittelu saa mediayritykset tavoittamaan niitäkin lukijoita, jotka eivät ole enää valmiita maksamaan paperille painetuista uutisista. Pääuutisorganisaatiot Suomessa eivät ole puoluesitoutuneita ja journalisteilla on vahva ammattikulttuuri, joka arvostaa objektiivisuutta ja itsenäisyyttä. Kuitenkin maahanmuuttopolitiikan ympärillä kuumentunut mediakeskustelu on haastanut kansan luottoa median neutraaliutta kohtaan Suomessa. Toisaalta tämä sama keskustelu on korostanut uutismedian luotettavaa asemaa verkossa esiintyvän vaihtoehdotmedian rinnalla. (Reunanen 2016, 52–53.)

Vaikka median tavoitteena onkin yleensä objektiivisuus, on siihen varsin vaikea päästä. Uutisen takana on aina inhimillinen ihminen, joten subjektiivisuus on aina osittain mukana. Toimittaja voi ilmaisuillaan vaikuttaa ihmisten mielikuviin asioista. Etenkin, mikäli uutisoitava aihe on meille suhteellisen vieras ja uusi, toimittajalla on paljon valtaa mielikuvan muokkauksessa. Myöhemmin ensimmäistä mielikuvaamme aiheesta voi olla hyvinkin vaikea muokata toiseksi. (Niinistö 1997, 145.) Niin kutsutun länsimaisen journalistisen kulttuurin normin mukaan uutisissa ei ole ollut sallittua ottaa kantaa asioihin. Tämä on pätenyt niin uutisen sisällön, aiheen valinnan kuin journalististen tehokeinojen kuten otsikoinnin tai kuvituksen kohdalla. Tällaista uutistenvälitystä on kutsuttu objektiiviseksi eli subjektista riippumattomaksi. On käyty kuitenkin paljon kriittistä keskustelua siitä, onko objektiivinen uutisten välitys mahdollista tai varsinkaan suotavaa. (Hemanus 1973, 81.) Monien mielestä objektiivisuuteen pyrkiminen on jopa mahdotonta, sillä toimittaja ei koskaan voi olla *täysin vapaa kulttuurisesta taustastaan, uskomuksistaan ja sosiaalisesta asemastaan*. Objektiivisuus on nähty paitsi mahdollottomana, joidenkin toimijoiden mielestä jopa epäsuotavana. *Arvoneutraalius ja pelkkä fak-*

tojen esittäminen on luokiteltu tapahtuvan status quon hyväksi ja journalismin vahtikoira-funktion kustannuksella. Näin ajattelevien mukaan mediaesityksiä tuottavien olisi nimenomaan tärkeää tuoda avoimesti esille omat lähtökohtansa ja arvonsa, jotta yleisö voi päättää omasta suhtautumisesta asiaan. (Nieminen & Pantti 2012, 133.)

Toimittajan valta perustuu valinnanvapauteen. Toimittaja valitsee sekä asiat joista hän kirjoittaa että sanat, joilla hän asioita kuvailee. Saamme siis tietoa asioista sellaisessa muodossa kuin uutisten toimittajat meille tietoa tahtovat välittää. (Niinistö 1997, 140.) Lehdistönvapauden taso Suomessa on kansainvälisessä vertailussa osoittautunut jo useita vuosia huippuluokkaiseksi. Ranskalainen Toimittajat ilman rajoja -kansalaisjärjestö on valinnut Suomen jo viidettä vuotta peräkkäin lehdistönvapauden ykkösmaaksi. (RSF 2017.)

Reuters-instituutin tekemän tutkimuksen mukaan suomalaiset seuraavat uutisia eniten verkossa, seuraavaksi eniten televisiosta ja vasta viimeisenä painetusta sanomalehdestä. (Newman et al. 2016, 86). Vankka lukemisen kulttuuri ja pitkä sanomalehtien tilaamisen tapa ovat auttaneet luomaan laajan lukijakunnan myös verkkosanomalehdille. (Newman et al. 2016, 90). Verkkouutisten yleisyys ja suosikkiutiskanavaksi nouseminen ohjasivat osaltaan päätöksiäni ottaa tutkimuskohteeksi juuri nettiuutiset.

Yle Uutisarvostukset 2016 -tutkimuksessa, jonka Yle on tilannut Taloustutkimukselta, tutkittiin muun muassa eri uutispalveluiden luotettavuutta. Ylen uutisia luotettavina piti jopa 92 % kyselyyn vastanneista, joka on merkittävän korkea luku. Myös muut tutkimuksen kohteena olleet mediatoimijat kuten STT, alueelliset sanomalehdet ja Helsingin Sanomat, nauttivat lukijoiden korkeaa luottamusta, mitä voidaan pitää positiivisena asiana sanomalehtien näkökulmasta katsottuna. Luotettavana pitäminen ja luotettavuus todellisuudessa voivat kuitenkin olla eriäviä. Tästä johtuen mediakriittisyyttä ei tule lukijankaan missään vaiheessa unohtaa. (Ojamies 2016, Yle 2016.)

Käytän tutkielmassani termiä joukkotiedotus selkiyttääkseni aineistoni määrittelyä. Joukkotiedotus-termin määrittelen tarkemmin teoriaosuudessa. Tutkimukseni käsittelee mediaa, sen luomia diskursseja sekä niiden sisältämää valtaa. En siis tässä tutkimuksessa tarkkaile sitä, miten media konkreettisesti ihmiseen vaikuttaa yleisöönsä.

2.2. Menetelmän hyödyntäminen

Pro gradu-tutkielmani sijoittuu laadullisen tutkimuksen perinteeseen, mutta olen toteuttanut

laadullisen tutkimuksen ohella myös määrällistä havainnointia tutkimuksen edetessä. Laadullinen tutkimus on laaja käsitys erilaisista tutkimustavoista, joilla pyritään ymmärtämään ihmisen toimintaa ja merkitysmaailmoja. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on tutkia ja selittää ilmiöiden laatua. Pietikäinen ja Mäntynen (2009, 139–141) käsittävät laadullisen tutkimuksen ja erityisesti diskurssitutkimuksen tulokset *tiheänä kuvauksena* tutkittavan ilmiön laadusta. Tällöin tulosten ensisijainen esittämistapa ei ole numeraalista, vaan *ilmiön ja sen laadun sekä siihen liittyvien kontekstien ja merkitysten tarkkaa ja yksityiskohtaista kuvausta sekä saadun kuvauksen peilausta valittuja teoreettisia käsitteitä ja tutkimuskysymyksiä vasten*.

(Pietikäinen & Mäntynen 2009, 139–141.) Yhtä ainoaa ja oikeaa reittiä edetä laadullisessa tutkimuksessa ei ole, vaan tutkimuksen edetessä tutkijan tekemät valinnat ohjaavat tutkimuksen suuntaa. Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät antavat melko vapaat kädet tutkijalle edetä, mutta se saattaa muodostua myös taakaksi tutkimuksessa. (Saaranen & Puusniekka 2006.)

Valitsemani tutkimusmenetelmä, diskurssianalyysi, on laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta. Sitä voisi kuvailla *teoreettis-metodologiseksi viitekehyykseksi*, jonka avulla on mahdollista tutkia hyvinkin erilaisia *kielen käyttöön liittyviä kysymyksiä*. Diskurssianalyysi metodina ei ole yhtenäinen, vaan se on joukko kieltä, sen käyttöä ja yhteiskuntaa koskevia teoreettisia lähtöoletuksia. (Valtonen 1998, 96.)

Diskurssianalyysissä ollaan kiinnostuneita pohtimaan, miten eri toimijat tekevät asioita ymmärrettäväksi kielenkäytöllään. Kielenkäyttö ei koskaan ole pelkkää kuvausta, vaan paljon monimutkaisempi kokonaisuus. Diskurssianalyysillä tutkitaankin kielenkäyttöä tekoina ja aktiivisena toimintana. Sanomalla jotain voidaan esimerkiksi luoda mielikuvia ja rakentaa ympäröivää sosiaalista todellisuutta. Kiinnostukseni sanomisen eri tapojen, viestinnän ja vallan mahdollisuuksiin onkin ohjannut tutkimusprosessini muotoutumista. Jokinen, Juhila ja Suoninen näkevät kielenkäytön *käytäntönä, joka ei ainoastaan kuvaa maailmaa, vaan myös merkityksellistää ja samalla järjestää, rakentaa, uusintaa ja muuttaa sitä sosiaalista todellisuutta, jossa elämme*. (Jokinen, Juhila & Suoninen 1999, 18–20.) Kielenkäyttömme voidaan nähdä siten konstruointina. Diskurssianalyysi, samoin kuin esimerkiksi semiotiikka ja etnografia, jakavat sosiaalisen konstruktivismien idean sen tutkimisesta, miten sosiaalinen todellisuutemme rakennetaan kielenkäytöllämme ja muulla toiminnalla. (Jokinen, Juhila & Suoninen 1999, 38.)

Jokinen, Juhila ja Suoninen puhuvat niin kutsutusta spekulatiivisesta seurausten analyysistä pohtiessaan, millaisia mahdollisia asioita tietyt diskurssit voivat olla oikeuttamassa. (Emt, 97). Tulevaisuudessa jotkut tämän hetkiset puhumisen tavat voivat vaikuttaa käsittämättömiltä,

mutta niitä on vaikea ennakoida. Ihmiset ovat nimitäin aina 'sisällä' oman *aikakautensa edustaman kulttuurin merkityksellistämisen tavoissa*. (Emt, 25.) Saman periaatteen mukaisesti, kuin toiminta ylipäänsä, aloitetaan selontekojen antaminen useimmiten luonnostaan tutuimmista lähtökohdista: *laajalti kannatetuista ja ideologisesti houkuttelevimmista sekä itsestään selvänäkin pidetyistä diskursiivisista merkityksistä*. (Emt, 27). Esimerkiksi aineistoon tutustuessani tällaisena itsestään selvänä diskursiivisena lähtökohtana pidettiin ilmastonmuutoksen olemassaoloa ja sen vaikuttavuutta ihmiskunnan toimintaan.

Haasteena diskurssianalyysissa voi nähdä sen, ettei analyysin aikana ole tarkasti tiedossa, mihin prosessi tulee johtamaan. On kuitenkin osa diskurssianalyysin perusluonnetta, ettei pyritä löytämään yhtä ainoaa oikeaa tulkintaa, vaan pyritään etsimään mahdollisimman hedelmällistä ja perusteltua tulkintaa tutkitusta aiheesta. (Jokinen, Juhila & Suoninen 1999, 231.) Diskurssi-käsitettä käyttävät sekä yhteiskuntatieteilijät että lingvistit. Norman Faircloughin tavoin viittaan tutkimuksessani diskurssilla sekä kirjoitettuun kieleen uutisaineistossani että tarkoittamaan käsitteellä laajemminkin merkityksen tuottamista, kuten aineistossani esiintyviä uutiskuvia. (Fairclough 2002, 75.)

Diskurssianalyysissä käytetään osittain myös retoriikan analyysiä, tarkasteltaessa asioiden kuvaamista, kategorisointien oikeuttamistapoja tai sitä, miten kuvatut asiat saadaan puhumisen keinoin näyttämään itsestään selviltä faktoilta. Retoriikassa huomio kuitenkin kohdistuu etenkin lausumien muotoiluun ja diskurssianalyysissä kielenkäyttö sidotaan selkeämmin kulttuuristen merkitysten tuottamiseen. (Jokinen, Juhila & Suoninen 1999, 47.) Diskurssianalyysissä ei olla siis kiinnostuneita minkä tahansa merkityssuhteiden luomisesta vaan nimenomaan kulttuurisista merkityksistä, millä rakennetaan sosiaalista todellisuutta. (Emt, 54).

Kielenkäyttö ymmärretään diskurssianalyysin näkökulmasta *yhteiskunnalliseksi ja sosiaalisiksi käytännöksi*, sillä se on aktiivista toimintaa. Jokaisella tekstillä, tutkimukseni tapauksessa jokaisella uutisella, *luodaan aktiivisesti sosiaalisia identiteettejä, sosiaalisia suhteita sekä uskomus- ja tietojärjestelmiä*. (Fairclough 2002, 76.) Puheissa ja esimerkiksi uutisissa luodut määritelmät esimerkiksi toimija-aseamista ovat jatkossa tosiasioista, joihin toimijat myöhemmin suhteuttavat oman olemisensa. (Joutsenvirta 2006, 6). Diskurssien tärkeimpänä tehtävänä nähdään tiedon sosiaalinen rakentaminen sekä representaatioiden ja identiteettien luominen. Niiden voima perustuu siihen, että ne tuottavat tietoa, uskomuksia ja totuuksia käsittelemistään ilmiöistä. Diskurssit tietoa tuottamalla luovat sosiaalisia järjestyksiä käsittelemiinsä ilmiöihin ja yhteiskuntaan. (Väliaverron 2015, luku 4.)

Viime aikoina diskurssianalyysin tutkimusperinteessä on korostunut niin sanottujen luonnollisten aineistojen tutkiminen. Niiden vahvuutena pidetään sitä, että ne ovat olemassa tai syntyneet itse tutkijasta riippumatta. Uutisaineistoni voidaan siis nähdä tällaisena luonnollisena, *naturally occurring*, aineistona, sillä uutiset ovat syntyneet minun tutkimusintresseistä riippumatta, olen lähinnä rajannut uutiset aineistokokonaisuudeksi. (Jokinen, Juhila & Suoninen 1999, 244–251.) Tutkijan tekemä perusteltu argumentointi on ainut mahdollinen tapa tuottaa relevantteja tutkimustuloksia. Tulokset tulevat relevanteiksi vasta, kun tutkimuksen yleisö, akateeminen tai muunlainen, ne sellaisiksi määrittelee. (Jokinen, Juhila & Suoninen 244–251.) Tutkimukseni ei ole määrällisesti tai kokeellisesti todistettavissa sen laadullisen luonteen vuoksi. (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 168).

Metodiin tutustumisen jälkeen päätin erilaiset indikaattorit, joiden kanssa kävin aineistoni läpi. Päätin indikaattorit luettuani Pariisin ilmastositimusta useaan kertaan. Sopimustekstiä lukiessani huomasin tiettyjä elementtejä, jotka esiintyivät tekstissä toistuvasti. Rakensin toistuvista piirteistä työkaluiksi 12 erilaista ilmastomuutokseen oleellisesti liittyvää teemaa, joiden avulla toteutin aineistoni analyysin. Indikaattorit muodostuivat seuraavanlaisiksi: talous, ympäristö arvona, uhat, mahdollisuudet, Arktis, kehitysmaat, kehittyneet maat, yksityisautoilu, kestävä kehitys, uusiutuvat energianlähteet, fossiiliset energianlähteet sekä oikeudet/vastuut.

Päätettyäni indikaattorini, ryhdyin systemaattisesti soveltamaan niitä uutisista koostuvaan aineistooni. Koin hyödylliseksi hahmottaa tekemääni analyysiä värikoodauksen avulla. Merkitsin aineistooni esimerkiksi kaikki uhkat punaisella, mahdollisuudet sinisellä, vastuut ja oikeudet keltaisella ja niin edelleen. Toteutin aineiston puhumisen tapojen värikoodauksen sana sanalta, lause kerrallaan etenemällä. Tämä helpotti hahmottamaan erilaisia puhumisen tapoja aineistosta. Päädyin värikoodaamaan koko 143 uutisen aineistoni, mikä osoittautui äärimmäisen aikaa vieväksi, mutta helpotti lopulta analyysin aikaansaamista. Toteutettuani aineiston värikoodauksen aloin ryhmittelemään saamiani havaintoja yhteen.

Tuloksiksi päätyneet diskurssit muodostuivat lopulta melko helposti, sillä kyseiset puhumisen tavat olivat esillä niin vahvasti. Jouduin kuitenkin tekemään jaottelun useampaan kertaan, ennen kuin siitä tuli sujuva ja tuloksista yhtä vahvat. Silti esimerkiksi yhteistyöstä ja ajasta puhumisen tavat tiesin päätyvän tuloksiksi, sillä ne olivat päällimmäiset uutisissa esillä olleet puhumisen linjat kautta aineiston. Ajan riittämättömyydestä esimerkiksi hahmottui monta eri

puhumisen linjaa ja niiden perusteella pyrin hahmottelemaan samankaltaisesti muutkin diskurssit. Tuloksia syntyi neljä ja kyseiset diskurssit muodostin niputtamalla erilaisia puhumisen tapoja yhteen pienemmistä osioista. Esimerkiksi uhat (punainen väri) ja mahdollisuudet (sininen väri) olivat esillä suuressa osassa uutisia ja niistä oli hahmotettavissa yhteistyöhön, aikaan, ympäristöön ja talouteen liittyviä puhumisen tapoja. Hahmottelin diskurssit lopulta mahdollisimman laajoiksi käsitteiksi, jotta niiden alle oli mahdollista ryhmitellä aineiston puhumisen tapoja ja representaatioita niin laajasti kuin tämän työn puitteissa vain oli mahdollista. Tällä pyrin myös välttämään tulosten päällekkäisyyden, josta ei onneksi tullutkaan analyysia raportoidessa minkäänlaista ongelmaa. Tuloksista kertominen oli luonnollista, sillä tulosten osa-alueet olivat itsenäisiä, vaikkakin välillä osin yhteydessä toisiinsa.

Diskurssit tuloksiksi muodostettuani, värikoodauksesta oli suuri apu tuloksia valmiin työn muotoon raportoidessa. Kun kyseessä on näin laaja aineisto, on tärkeää helpottaa erilaisia puhumisen tapojen tunnistamista aineistosta. Merkattuani konkreettisesti aineistoon esimerkiksi taloudesta puhumisen tavat vihreällä, oli käytännössä tehokasta viitata vihreällä värillä alleviivaamiini talouden puhumisen tapoihin tätä työtä koostaessani. Työn selkeä jäsentely ennen diskurssianalyysin loppuun viemistä palkitsi siis tekijänsä loppua kohti tullessa. Diskurssianalyysin kohteena olivat paitsi tekstit, myös uutisiin liitetyt kuvat. Yleensä diskurssi-käsitteellä viitataan lähinnä puhuttuun tai kirjoitettuun kieleen, mutta se voi liittyä myös muihin merkkijärjestelmiin ja kuvallisiin esityksiin. (Väliverronen 2015, luku 4). Osittain tällä perustelen mukaan ottamieni kuvien analysointia. Toteutin analyysissäni myös kuvien tarkkailua, sillä koin uutiskuvien rakentavan samanlaista kuvaa kuin analysoimani tekstit. Tutkielmaani valitsemani kuvat löytyvät tutkielmani loppuosasta kohdasta *Liitteet*.

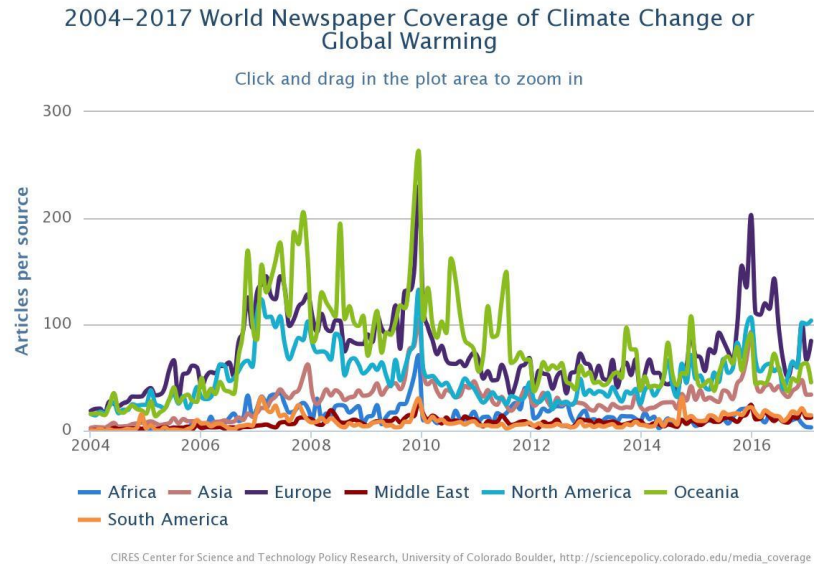
Aineistoni värikoodauksen ja sen myötä toteuttamani diskurssianalyysin jälkeen toteutin myös pienen määrällisen tutkimuksen kaltaisen raportoinnin. Halusin tarkastella erilaisten puhumisen tapojen lisäksi uutisten luomaa asenneilmapiiriä. Tarkastelin sitä, luodaanko kyseisessä uutisessa onnistumisen vai epäonnistumisen kuvaa sopimuksesta tai neuvotteluista. Tarkkailin uutisia negatiivisuuden ja positiivisuuden näkökulmasta suhteessa sopimuksen onnistumiseen. Jouduin lopulta ottamaan mukaan myös neutraaliuden vaihtoehdon, sillä kaikki uutiset eivät luoneet yksiselitteisen selkeää onnistumisen tai epäonnistumisen mielikuvaa. Merkitsin sitten jokaisen artikkelin otsikon kohdalle +, – tai n (neutraali), jotta pystyin tarkkailla uutisten asenneilmapiiriä. Lähtöoletuksen kaltaisena esiyymmärryksenä pidin, että uutisissa luotaisiin sopimuksesta lähtökohtaisesti pelkkää negatiivista kuvaa. Tämän osatutkimuksen myötä ymmärrykseni osoittautui kuitenkin vääräksi. Määrällisesti 143 uutisen luomat

asenneilmapiirit jakautuivat positiiviseen 85kpl, neutraaliin 31kpl ja negatiiviseen ainoastaan 27kpl. (ks. liite 5).

Aineistoni analyysin toteutin kronologisessa järjestyksessä jokaisen lehden osalta erikseen. Käsittelin värikoodausmenetelmälläni aluksi Helsingin Sanomat, Ylen, Maaseudun Tulevaisuuden ja lopuksi Kalevan uutiset. Koin joka lehden erillisen ja kronologisen etenemistavan perustelluksi, sillä pystyin samalla tarkkailla diskurssien kehittymistä.

2.3. Aineisto

Pro gradu-tutkielman aineistoksi valitsin rajatun joukon suomalaisen median kirjoituksia. Rajasin tutkielmani aineiston tutkimusergonomisista syistä neljään eri verkosta löytyvään sanomalehteen. Aineistoni koostuu 143 artikkelista, jotka keräsin Helsingin Sanomien, Ylen, Maaseudun Tulevaisuuden ja Kalevan uutisista. Rajasin tutkimukseni kohteeksi painettujen sanomalehtien sijaan verkkouutiset niiden helpon saatavuuden vuoksi. Tämän lisäksi Yle ei julkaise varsinaista sanomalehteä, vaan sen uutiset julkaistaan verkossa, radiossa tai televisiossa. (Yle 2016). Aineistoksi valitsemani uutistoimijat ilmestyvät eri aikatiheydellä. Helsingin Sanomat ilmestyy päivittäin sanomalehtenä ja verkossa digilehtenä 2 kertaa. Lisäksi uutisia ilmestyy Helsingin Sanomien sivuilla vuorokauden ympäri. (HS 2014.) Yle uutisia ei paineta printtilehtenä lainkaan, mutta verkkouutisia päivitetään Ylen nettisivuille jatkuvasti. Maaseudun Tulevaisuus puolestaan ilmestyy kolmesti viikossa, maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin. Kaleva-sanomalehti ilmestyy ympäri vuoden päivittäin juhlapyhä lukuun ottamatta. Määrällisesti eniten artikkeleita tutkimukseni aineistoon kertyi Yleltä (55kpl) sekä Helsingin Sanomilta (43) ja vähiten Maaseudun Tulevaisuudelta (26) sekä Kalevalta (20). Valitsemani uutiset ovat osa suurempaa ilmastopoliittista eurooppalaista uutisointia, joka oli huipussaan Pariisin ilmastokokouksen neuvottelujen ja sopimuksen syntymisen aikoihin. Uutiset sijoittuvatkin Coloradon yliopiston CIRES-instituution (CIRES 2017) tekemän ilmastomuutosuutisointitutkimuksen huippukäyrälle. Tuona aikana 2015 ja 2016 vuosina ilmastomuutosuutisointi oli Euroopassa muita maailman alueita yleisempää. Syy tähän lienee ilmastoneuvottelujen pitämiseen Pariisissa, Ranskassa.

Suoritin artikkelien hakemisen lehtien verkkoarkistoista hakusanoilla *Pariisin ilmastoneuvottelut*, *Pariisin ilmastokokous* ja *Pariisin ilmastosopimus*. Hakusanat muodostin sen perusteella, että halusin tässä tutkimuksessa tarkastella nimenomaan Pariisin ilmastoneuvottelujen representaatioita mediassa. Lehdet olivat merkinneet artikkeleitaan eri asiasanoilla liittyen tutkimani uutisaiheeseen. Siksi valitsin mukaan aineistonhakuuni sekä *ilmastoneuvottelut*, *ilmastokokouksen* ja niissä muodostuneen *ilmastosopimuksen*. Haun tulokset saatuani päätin rajata monen sadan artikkelin massan aikavälille ensimmäinen joulukuuta 2015 ja 30. syyskuuta 2016. Nämä aikaraamat päätin kahden käännekohtan vuoksi, jotka olivat neuvottelujen alkaminen joulukuussa 2015 sekä syyskuussa kyseiseen ilmastopimukseen mukaan tulleet Yhdysvallat, Kiina ja lopulta EU. Kahden suurvallan ratifiointi toimi esimerkkinä muulle maailmalle, joka johti lopulta Pariisin ilmastopimuksen ratifiointeihin. Syyskuun lopussa tapahtunut Euroopan Unionin ratifiointi sai aikaan Pariisin ilmastopimuksen voimaan astumisen. (Euroopan komissio 2016.) Tällä aikavälillä keskustelu mediassa ja yhteiskunnassa oli tiheintä ja selvästi tutkimuskohteeksi sopivinta. Kirjoittelun tiheys ja monipuolisuus oli aineistoni selvin etu.

Valitsin aineistooni pitkän pohdinnan jälkeen juuri nämä neljä mediaa, sillä tahdoin saada tutkimukseeni monipuolisen aineiston, joka kuvaa suurta osaa Suomen uutisista. Helsingin Sanomat olivat harkinnassa alusta lähtien mukana suuren lukijamääränsä ja levikkinsä vuoksi. Mukaan päätyivät lopulta myös Yleisradio Oy, Kaleva ja Maaseudun Tulevaisuus. Koen, että ottamalla aineistooni mukaan myös Kalevan ja Maaseudun Tulevaisuuden uutisia, saan tutkimukseeni enemmän pohjoisen ja maaseudun ääntä kuuluviin. Perustelen tällä päätöstäni jättää

tutkimukseni ulkopuolelle muita merkittäviä suomalaisia lehtiä kuten Kauppalehti, Taloussanomien tai Aamulehti. Halusin lisäksi kiinnittää erityistä huomiota lehtien erityyppisiin kannottoihin, joita tutkimuksessani lopulta myös ilmeni. Analysoimieni lehtien lukijakunnat eroavat toisistaan niin alueellisesti kuin poliittiselta painotukseltaankin. Annoin mahdollisuuden lehtien eri linjojen analysoinnille ottamalla mukaan eri julkaisijoiden ja kustantajien uutislehtiä. Koen, että olisi ollut todennäköisempiä analysoida esimerkiksi vain Sanoma Media Finlandin tai Alma Median lehtiä.

3. Teoreettinen viitekehys

3.1. Median valta

Tärkeimmät teoreettiset käsitteet tässä tutkimuksessa ovat media, yleisö, kehystäminen, ilmastonmuutos ja valta. Määrittelen seuraavaksi selkeyden vuoksi lyhyesti rajaukseni tietyissä käsitteissä, jonka jälkeen siirryn itse teoreettisen viitekehyksen käsittelyyn.

Perinteisesti medially on viitattu joukkotiedotukseen, jotka viestejä välittämällä ovat levittäneet tietoa yhteiskunnassa painettujen uutisten, television, radion, julisteiden tai muiden vastaavien avulla. Käsitys mediasta on viime vuosina kuitenkin laajentunut esimerkiksi internetin yleistymisen myötä. (Gold & Revill 2000, 37.) *Media*-käsitteellä viitataan tutkielmassani pääosin valitsemini verkkosanomalehtiin, mutta teoriaosuudessa käsite on yleistettävissä laajemminkin kaikkeen joukkotiedotukseen. Joukkotiedotus-käsitteen näen synonyyminä medially, paitsi että *media* sisältää nykyisin myös sosiaalisen median. Suomen kaltaisessa oikeusvaltiossa toimiva joukkoviestintä pohjautuu sananvapauteen. Siitä on säädetty Suomen perustuslaissa. Perustuslain 12 pykälän sananvapaus takaa medially toimintaoikeudet, vapaan tiedonvälityksen sekä toimivan demokratian. Suomessa ei siis ole minkään viranomaisen harjoittamaa ennakkosensuuria siitä, mitä saa sanoa tai kirjoittaa. (Perustuslaki 1999.)

Tässä tutkimuksessa termillä median *yleisö* käsitän valitsemieni joukkotiedotusvälineiden eli Ylen, HS:n, MT:n ja Kalevan, uutisten vastaanottajat eli lukijat ja median käyttäjät. Suomen kielestä puuttuu kuitenkin erottelu käsitteiden *audience* ja *public* välillä. Nieminen ja Pantti (2012, 138) ehdottavat näille termeille jaottelua yleisö–julkiso. *Yleisön* näen konkreettisempänä yleisönä suhteessa aineistoni uutisiin ja *julkison* yhteiseksi koetun ongelman, tässä tapauksessa ilmastonmuutoksen, ja sen julkisen mediakäsittelyn ympärille syntyneenä yleisönä.

Koen kuitenkin yleisön olevan selvemmin ymmärrettävissä, joten puhun yleisöstä yleisönä läpi tutkielmani. Yleisön lisäksi käytän tässä työssä myös toistuvasti käsitettä *lukija*.

Ilmastonmuutosta on perinteisesti kehystetty kasvihuoneilmionä, mitä moni kriittisesti asiaa katsova on pitänyt varsin positiivisena vertauksena ilmaston tapahtumille. Jotkut nimittävätkin ilmastonmuutosta ilmastokriisiksi, koska kokevat termin kuvaavampana käsitteenä tilanteesta. Itse pitäydyn tässä tutkimuksessa käsitteessä ilmastonmuutos, sillä ilmaston lämpeneminen ei kaikilta osin ole täysin ongelmaton. Maapallon eri alueet kokevat ilmastonmuutoksen myötä erilaisia *muutoksia*, jotka eivät kohtele alueita tasavertaisesti. Toisaalla ilmasto voi jopa kylmetä muun maailman lämmitessä. Kehystäminen on osa representaation politiikkaa ja merkittävä osa poliittista viestintää. Se on tapa rajata ja valita aiheita, joista esimerkiksi tässä työssä käsittelemiäni uutisia tehdään. *Esimerkiksi politiikkaa kehystetään rutiininomaisesti kiistoina, kilpailuina, pelinä tai teatterina*. Nämä tavat kehystää ja representoida politiikkaa tietyllä tavalla muokkaavat ihmisten käsityksiä politiikasta ja poliitikoista, vaikkemme sitä monesti edes huomaa. (Väliaverronen 2015, luku 4.)

Konstruktivistisen ajattelutavan soveltaminen ympäristöongelmiin tarkoittaa erittäin pelkistetyinä keskustelua siitä, onko ympäristöongelmaa olemassa, ellei siitä puhuta julkisuudessa. (Suhonen 1994, 11). Suhosen mukaan *ympäristöongelmien yhteiskunnallisen rakentumisen perustana on konstruktivistinen ajattelutapa*. Luonnossa ja ympäristössämme tapahtuvat muutokset ja niiden tuomat seuraukset muuttuvat ongelmiksi vasta sitten, kun ne tutkimuksen, median tai kansalaisten toimesta niin määritellään. Ihmisten arki ajattelun ja julkisen mielipiteen katsotaan kuvaavan parhaiten sitä, millaiseksi ympäröivän todellisuuden nähdään rakentuneen. Tämän takia joukkotiedotuksella uskotaan olevan merkittävä rooli yhteiskunnassa. Erilaiset joukkotiedotusvälineet ja toisaalta koulutusjärjestelmä ovat tärkeitä tiedon välittäjiä, jotka saavat kansalaiset liikkeelle. Informaation lisääntyminen yhteiskunnassa, esimerkiksi tutkielmani tapauksessa ympäristö- ja ilmastoasioissa, saa kansalaiset valppaiksi tietyissä asiakysymyksissä. Kansalaiset eli äänestäjät voivat asettaa paineita poliittisille päättäjille tärkeiksi kokemissaan asioissa. Paineiden asettaminen päätöksentekijöille johtaa toivottavasti haluttuihin konkreettisiin toimiin esimerkiksi ilmaston puolesta. (Suhonen 1994, 36.)

Ilmastonmuutos, merenpinnan nousu ja vaikkapa eliölajien katoaminen ovat aistien tavoittamattomissa olevia ilmiöitä tai ne tapahtuvat niin hitaasti, että ne ovat vaikeita havaita. Tämä osaltaan selittää tieteellisen tutkimuksen tarpeellisuuden ympäristöpolitiikan prosesseissa. (Suhonen 1994, 17.) Käsitteemme ympäristön tilasta ja käytöksemme ympäristöä kohtaan

eivät riipu ainoastaan ympäristötieteistä vaan myös median representaatioista, julkisesta keskustelusta ja arkipäivän keskusteluista. Tiedemaailmassa on kuitenkin eriäviä käsityksiä siitä, mitkä ovat median vaikutusten mahdollisuudet. (Cox 2013, 162.) Vain harva meistä kohtaa ilmaston lämpenemisen seuraukset suoraan omassa arkielämässä, joten olemme täysin riippuvaisia muiden raporteista ja representaatioista. Näitä representaatioita luovat esimerkiksi televisio, sanomalehdet ja radio. Nämä mediat eivät ole viattomia eivätkä neutraaleja edes ympäristökirjoituksissaan. Perinteinen sanomalehdistö on kuitenkin viime vuosina kohdannut suuria muutoksia internetin myötä ja puhutaan jopa sanomalehdistön kuolemasta. Uutiset ovat siirtymässä vahvasti verkkoon perinteisistä painetuista uutisista ja ilmiö kehittyy jatkuvasti. (Cox 2013, 169.)

Sanana representaatio tarkoittaa yksinkertaisesti jonkin esittämistä jonakin. Tällainen esittäminen ei koskaan ole todellisuuden suoraa esittämistä, vaan kohde kuvataan aina tietyn tulkintatavan tai *kehystyksen* kautta. (Nieminen & Pantti 2012, 119.) Representoiminen on aina politiikkaa ja politisoivaa tekemistä, ymmärrettiinpä representaatio sitten edustamiseksi, esittämiseksi tai näiden yhteen kietoutumaksi. Representaatiot voidaan ymmärtää ilmiönä joka mahdollistaa todellisuuden jakamisen ja ymmärtämisen, kommunikaation ja tulkinnan. Näen representaatiot konstruktionistisesti maailmaamme rakentaviksi ja otan ne siksi keskeisenä osana yhteistä todellisuuttamme. Se ei kuitenkaan tarkoita materiaalisuuden kieltämistä, sillä konstruktionistisen käsityksen mukaan pystymme ajattelemaan maailmaa vain sille merkityksiä antamalla. (Rossi 2010, 263–268.)

Median tuotokset eivät ole satunnaista tekstien, kuvien tai sanojen virtaa, vaan ne ovat täynnä representaatioita. Tällaiset representaatiot syntyvät tietoisten ja tiedostamattomien valintojen seurauksena. Näiden valintojen myötä rakennetaan todellisuutta jostain tietystä näkökulmasta, minkä syntymiseen vaikuttaa monia eri tekijöitä kuten lehden kanta tai toimittajan yksilöllinen kanta. (Väliaverron 2015, luku 4.) Eri mediainstituutiot ovat olemassa luodakseen representaatioiden ja niiden myötä eri ideoita (Burton 2010, 1.) Representaatiotutkimuksen perimmäisenä ideana on selvittää median vaikutuksia yhteiskunnassa. Representaatioilla on valtaa vaikuttaa sekä ihmisten oikeuksiin ja asemiin että ihmisten välisiin suhteisiin yhteiskunnassa. (Nieminen & Pantti 2012, 119.)

Representaation politiikka tarkoittaa valintoja, joita tehdään mediaesityksiä muotoillessa. Esitysten rakentamisella on aina kulttuurisia ehtoja ja toisaalta yhteiskunnallisia seurauksia. Toi-

mittajan työssä representaation kysymykset ovat käytännöllisiä, kun ei tarvitse joka kerta uutista kirjoittaessa luoda uutta kehystystä aiheille. (Väliverronen 2015, luku 4.) Median valta representaatioiden myötä liittyy valtaan vaikuttaa käsityksiimme maailmasta. Muuttamalla käsityksiä representaatioilla on valta vaikuttaa ihmisten sosiaalisiin käytäntöihin. (Nieminen & Pantti 2012, 119.) Vaikka medialla voi olla kehystämällä ja representaatioilla paljon vaikutusvaltaa siihen, mistä teemoista puhutaan ja mistä asioista tehdään päätöksiä, on niillä *paljon vähemmän sanomista siihen, mitä puhutaan ja millaisia päätöksiä tehdään*. Paloheimon ja Wibergin mukaan poliittisen järjestelmän rutiinit sääntelevät kotimaisen politiikan sisältöä huomattavasti enemmän kuin lyhytsykkeinen ja pinnallinen keskustelu, johon kotimainen mediamme yltää. (Paloheimo & Wiberg 1996, 293.)

Yksi valtio-opin tutkimuksen keskeisimmistä käsitteistä on valta. Kaikilla yhteiskunnallisen elämän osa-alueilla on valtaa ja vallankäyttöä – perheissä, yhdistyksissä ja kaduilla. Poliittisessa elämässä vallalla on erityisen keskeinen asema. Poliittikka nähdäänkin jatkuvana taisteluna vallasta. Valtaa joko pyritään käyttämään, vallankäyttöön alistutaan tai toisten harjoittama vallankäyttöä vastustetaan protestoimalla. Poliittisia päätöksiä eduskunnassa tehtäessä käytetään poliittista valtaa, jonka äänestäjät ovat luovuttaneet valitessaan edustajansa. Valtaa voidaan tavoitella monesta eri syystä, sen avulla voidaan esimerkiksi saavuttaa omia päämääriä. Erilaiset järjestöt voivat käyttää yhteiskunnallista valtaansa painostamalla päätöksentekijöitä haluamiinsa ratkaisuihin. *Valta on kykyä aikaansaada asiantiloja*. Valtaa voidaan siis käyttää asioiden muuttamiseksi tai niiden ennallaan pysyttämiseksi. (Paloheimo & Wiberg 1996, 51–52.)

Anthony Giddensin (1984, 9, 14–15) mukaan *se, että ihmisellä on kyky saada aikaan vaikutus olemassa olevaan asiantilaan, merkitsee sitä, että hän käyttää jonkinlaista valtaa*. Vallan teoreettista kuvausta vaikeuttaa se, että valta on usein piilossa vaikutussuhteissa, jolloin sitä on vaikea tarkkailla tai mitata. Toisaalta vallan tutkimisen vaikeutta voi selittää vallan kaikkialla oleminen ja kaikkialle ulottuminen, kuten Michel Foucault kirjoittaa. (Foucault 1980, 98).

Usein keskustellaan siitä, kuinka paljon jollakin ihmisellä tai puolueella on valtaa. Vallan mittaaminen ei ole kuitenkaan helppoa, sillä valta on suhteellinen käsite. Sen mittaamiseksi ei ole voitu luoda yleistä vallan mittaria, jolla voitaisiin mitata toimijan kyky vaikuttaa toiseen toimijaan. Paloheimo ja Wiberg näkevät vallan tutkimisen ongelmaksi sen, *ettei ole helppo tutkia suhdetta, joka on mahdollisuus*. (Paloheimo & Wiberg 1996, 73–74.) Tämän vuoksi ana-

lysoin käytännön esimerkein median antamien representaatioiden mahdollista vaikutusta yhteiskunnassa. Vallan mittaaminen ei ole tutkimukseni tavoite eikä toisaalta olisi täysin mahdollistakaan.

Vallan muotoja yhteiskunnassa on monenlaisia. Thompsonin (1995, 17) mukaan on olemassa neljää erilaista vallan tyyppiä: taloudellista ja poliittista valtaa, pakkovaltaa ja symbolista valtaa. Tämä tutkielmani perustuu Thompsonin jaottelun mukaan symbolisen vallan alueelle. Symbolisen vallan yhteiskunnallisina instituutioina pidetään kulttuurisia instituutioita kuten kouluja ja yliopistoja, kirkkoa ja tutkimukseni kohteena olevaa mediateollisuutta.

Joukkotiedotus ei ympäristöasioissakaan rajoitu vain tiedon välittämiseen, vaan yleisölle eli kansalaisille tarjotaan myös malleja tiedon tulkintaan. Media pyrkii tekemään tietoa yleisön ymmärrettäväksi ja samalla arvottaa ja merkityksellistää sitä. Päätöksentekijät sekä julkisen vallan että talouselämän alueella ovat aivan yhtä lailla median jakaman informaation vaikutusalueella, kuin niin sanotusti tavallinen kansalainen. (Suhonen 1994, 19–21.) Siksi tulkitseminen, ettei ole yhdentekevää, mitä esimerkiksi Pariisin ilmastoneuvotteluista viestitään. Pariisia koskevat uutiset ja niiden luomat ennakoasenteet vaikuttavat sekä ihmisten ympäristötietoutteen että toimintaan.

Mediajulkisuus voi vaikuttaa politiikkaan ainakin kahdella eri tavalla. Ensinnäkin media toimii viestintäkanavana eri politiikan toimijoiden välillä. Poliittiset päättäjät lukevat yhtä lailla muiden kansalaisten tavoin mediasta, mitä mieltä muut päätöksentekijät ovat tietyistä asiakyksymyksistä. Omaa toimintaa myöhemmin suunnitellessaan he ottavat nämä mielipiteet huomioon. Toisaalta *julkisuus voi hahmottaa ja selkiyttää ongelmia ja parhaassa tapauksessa seu-
loa pois epäolennaisuuksia*. Näin viestimillä on kyky kiteyttää poliittisia ongelmia yhteiskunnassa. (Paloheimo & Wiberg 1996, 294.)

Nykyaikaisen yhteiskunnallisen työnjaon myötä ovat muodostuneet myös asiantuntijaroolit. Joudumme arkisissakin toiminnoissa turvautumaan muiden ihmisten asiantuntijuuteen. Tiedotusvälineet ovat yksi näistä asiantuntija-aseman omaavista yhteiskunnallisista toimijoista. Asiantuntijuuden luomisessa tärkeää on luottamuksen rakentaminen, sillä kun ihmiset luottavat esimerkiksi tiettyyn mediarytykseen tai puolueeseen, he luottavat samalla siihen, että kyseisten ryhmien asiantuntijat hoitavat tehtävät parhaalla mahdollisella tavalla. (Väliverronen 2015, luku 3.) Tämän vuoksi auktoriteettiaseman muodostamiseksi eri joukkotiedotusvälineille on tärkeää saavuttaa yleisön luotto. Mikäli lukijat eivät koe luottamusta ansaituksi, ei

lehdillä ole silloin valtaakaan. Valtaa voi toisaalta luoda myös kyseenalaisella asiantuntijuudella saavutettu luottamus.

Luottamus mediaa kohtaan on Väliiverosen mukaan keskeisimpiä mediayhteiskunnan vakauden lähteitä. Luottamuksen merkitys korostuu erityisesti uutistuotannossa, sillä uutisten keskeinen tavoite on kertoa lukijoilleen totuudenmukaisesti ympäröivästä yhteiskunnasta. Uutistoimitukset ovat, yhtä lailla kuin vaikkapa oikeusoppineet tai lääkärit, osa yhteiskunnallista asiantuntijajärjestelmää. Toimittajien luotetaan kertovan meille mahdollisimman totuudenmukainen kuva tapahtumista. Toisaalta instituutioiden nauttima kansalaisten luotto on *keskeinen osa yksilön turvallisuuden tunnetta*. (Väliverronen 2015, luku 3.) Yksilön voidessa luottaa saamiinsa uutisiin hän myös konkreettisesti saa niistä vaikutteita elämäänsä. Media voidaan siis nähdä yhteiskunnallisena auktoriteettina. Uutisia uskotaan, jos niitä pidetään asiantuntijan kertomina. Auktoriteettiaseman saavuttaakseen on kuitenkin oltava olemassa yhteisö, jossa auktoriteettia koskevat normit ovat hyväksytyjä. (Paloheimo & Wiberg 1996, 61.)

Politiikan ja yhteiskunnallisen elämän muuttuessa yhä mediavälitteisemmäksi, kansalaisten ja politiikan toimijoiden vuorovaikutus tapahtuu lähinnä yksinomaan tiedotusvälineiden kautta. Tämän yhteiskunnallisen roolin myötä medialla on paljon yhteiskunnallista vaikutusvaltaa. Tiedotusvälineiden vaikutusvalta näkyy niiden vapaudessa valita päivän uutisaiheet ja kehystää yhteiskunnallisia teemoja. Media voi myös vaikuttaa kenen ääni yhteiskunnallisia ongelmia käsittelevissä uutisissa kuuluu tai on kuulumatta. (Pitkänen 2009, 81.) Uutisoinnin siirryttyä verkkoon on uudeksi ongelmaksi syntynyt valtava tietomäärä. Tiedon tulviessa verkossa on lukijaa alettu houkutelaa aiempaa räväkämmillä ja kärjistävimmillä klikkiotsikoilla. Tietotulvan ja klikkijournalismin myötä on syntynyt myös useita vastamediaksi itseään nimittäviä uutisten kirjoittajia. (Koivula, Saarinen, Koiranen 2016.)

Turun yliopiston taloussosiologian oppiaineessa 2016 tehdyn tutkimuksen mukaan Suomen puolueet kokevat tulevansa kohdelluksi eriarvoisesti median toimesta. Erityisesti perussuomalaiset ovat kritisoineet viime vuosina median puolueita eriarvoistavaa kirjoittelua. Puolueille osoitetun mediatutkimuksen mukaan yli 80 % Suomen puoluejäsentä pitävät yhä sanomalehtiä yhteiskunnallisesti tärkeinä toimijoina. Luottamus eri sanomalehtiin ja sähköisiin verkkolehtiin vaihtelee puolueiden jäsenten osalta, mutta kärkisijoilla ovat Helsingin Sanomat ja Suomen Kuvalehti. (Koivula, Saarinen, Koiranen 2016.) Koska puolueilla on valtaa suhteessa

kannattajiin, on myös puolueiden käsityksillä mediasta merkitystä. Mikäli puolue antaa kannattajiensa ymmärtää jonkin lehden olevan heidän mielestään eriarvoistava, vaikuttaa se osaltaan kannattajienkin käsityksiin kyseisestä mediatoimijasta.

Median valta on 1900-luvulla luokiteltu pitkälti negatiivisesti tavaksi vaikuttaa ihmisten mieliin yksilön, yhteisön ja poliittisen prosessin tasolla. Mediaa kritisoitiin sen vallasta yhteiskunnassa ja liiasta kyvystä vaikuttaa tiettyihin ihmisryhmiin kuten lapsiin, vähemmän koulutettuihin tai maahanmuuttajiin. (Butsch 2011, 153.) Omassa tutkimuksessani näen median vallan kyllä kykynä vaikuttaa ihmisten mieliin, mutta koen sen positiivisena ilmastopolitiikan esille tuomisen vuoksi.

Median valtaan liittyy median kyky päättää agendalle tulevat aiheet. Halutessaan media voi nostaa tai olla nostamatta tiettyjä teemoja päivän uutisaiheiksi.

Vallankäyttäjien näkökulmasta media vaikuttaa heidän toimintaansa ennen muuta siten, että se kohdistaa kuvitellun suuren yleisön huomion aina joihinkin asioihin kerrallaan. Journalismin valikoivan ja kohdistavan panoksen voi erottaa monella tasolla: journalismi valikoi vallankäyttäjien ja asiantuntijoiden puheesta avainsanat ja avainsitaatit, journalismi valikoi päätöksenteon ja valmistelun agendoilla vireillä olevista asioista pienen osan ja luo niiden ympärille suuren yleisön katsomon. (Kunelius, Noppiari, Reunanen 2009, 459.)

Yksi osa median vallasta selittyy median kyvyllä kehystää päivän puheenaiheet. Media voi määrittellä puheenaiheita, muttei ole aina uutisten ensisijainen määrittelijä. Erilaiset yhteiskunnalliset instituutiot, kuten hallitus tai viranomaiset osallistuvat uutisten määrittelyyn. (Väliveronen 2015, luku 4.) Suoraan yksilöön vaikuttamisen sijasta median valtana nähdään kyky vaikuttaa *julkisuuden asialistaan*. Tämä tarkoittaa sitä, että medialla on valtaa määrittää, mitkä asiat ovat uutisten keskiössä ja mistä aiheista yhteiskunnassa puhutaan. Tällöin medialla on valtaa, vaikka se ei suoraan todistettavasti vaikuttaisi yksittäisten kansalaisten toimintaan. (Karppinen, Jääsaari, Kivikuru 2010, 10.)

3.2. Media ihmisten arjessa

Päätämällä ottaa ilmastonmuutoksen näin merkittäväksi teemaksi uutisiaan, lehdet tekevät arvovalinnan. Halutessaan median ei olisi ollut pakko ottaa ilmastoneuvottelujen etenemistä

näin keskeiseksi osaksi loppuvuoden 2015 ja vuoden 2016 uutisaiheita. Se kuitenkin koettiin paitsi historiallisena, myös käännteentekeväna asiana, mikä johti asian laajaan uutisointiin.

Median toimijat ovat muuttuneet viime vuosina sosiaalisen median ja kansalaisten tuottamien sisältöjen myötä. Ne eivät kuitenkaan ole täysin onnistuneet riistämään *mediainstituutioiden julkisuuden portinvartijan asemaa*. Internetin ei nähdä tuottavan tasaisia vaikutusmahdollisuuksia tai esimerkiksi eri näkökulmien ja intressien tasavertaisuutta julkisuudessa. Tiedon tuottajien ja kuluttajien välistä valtasuhdetta kuvataan edelleen epäsymmetriseksi. Yleisön huomio keskittyy varsinkin internetissä itse asiassa aiempaa harvempiin tietolähteisiin. Tällöin verkko ei ole luullusta poiketen lisännyt kansalaisten valtaa vaikuttaa vaan ennemminkin se on vahvistanut jo entisestään poliittisten ja taloudellisten eliittien asemaa mediassa. (Karpinen, Jääsaari, Kivikuru 2010, 11.)

Tiedotusvälineiden yhteiskunnallisena tehtävänä on perinteisesti nähty tiedon levittäminen kansalaisille. Uutisten tekstit tuovat politiikan kysymykset arkeemme. Vaikka median tekstit ovat luonnollinen osa elämäämme, ne eivät ole missään määrin passiivisia. Media luo aktiivisesti erilaisia merkityksiä ja suhtautumisia eri ilmiöihin, mikä tekee median monitieteellisestä tutkimuksesta tärkeää. Tekstit luovat erilaisia sosiaalisia seurauksia ihmisten elämässä ja suurin osa niistä on tiedostamattomia. Tekstien myötä tapahtuu aina asioita. Suuri osa niistä ei ole hallittavissa tai tiedostettuja. Median tekstien vaikutukset ovat laajoja, sillä media on yhä tärkeämpi osa ihmisten arkea. (Burton 2010, 5.) *Mediaesitykset ja – teknologiat ovat viimeisten vuosikymmenien aikana lisääntyneet huomattavasti ja medioiden ympärivuorokautinen läsnäolo on läpitukenve ilmiö länsimaisessa kulttuurissa*. Sen läsnäolosta on kuitenkin tullut niin tuttu asia, että havahdumme median viesteihin vasta kun se herättää voimakkaita negatiivisia tunteita. Erilaiset mediat antavat seuraajilleen paljon, mutta harva kiinnittää huomiota siihen, kuinka media myös vaatii yleisöltään. Media edellyttää aktiivisuutta ja kiinnostuneisuutta maailmalla tapahtuvista asioista. Toisaalta ilman median vaatimuksia olisimme melko hukassa arjen toiminnoissamme: uutiset kertovat päivän puheenaiheet, pääkirjoitukset ja kolumnit tuovat esille näkökulmia tai mielipiteitä ja mediasta haemme vastauksia mitä- ja miksi-kysymyksiimme. (Nieminen & Pantti 2012, 15.)

Mediatutkimuksen keskiössä on viimeisen kymmenen vuoden ajan ollut *medioitumisen* käsite. Sen sisällöstä ei ole kuitenkaan päästy tutkijoiden keskuudessa yhteisymmärrykseen ja eri tutkijat painottavatkin käsitettä eri tavoin. Tässä tutkielmassa näen *medioitumisen* käsitteen median merkityksen kasvuna.

Medioitumisen käsitteellä viitataan sellaiseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen, jossa tietomme, ymmärryksemme, elämymme ja arkitotuutemme ympäröivästä maailmasta rakentuvat paljon median välityksellä ja vastaavasti ihmisten omaan välittömään kokemukseen perustuvan tiedon ja elämysten määrä on suhteellisesti vähentynyt. (Nieminen & Pantti 2012, 16).

Media on siis alkanut noudattaa aiempaa enemmän omaa toimintalogiikkaansa ja siitä on tullut oma valtakijänsä. (Kunelius, Noppari, Reunanen 2009, 48.) *Medioitumisen* myötä radikaalimmat teoriat näkevät aidon todellisuuden korvaantuneen *mediatodellisuudella*. (Nieminen & Pantti 2012, 16). Ympäri vuorokautista median läsnäoloa pidetään nykyään itsestään selvänä, vaikka se on suhteellisen uusi ilmiö. Viime vuosina eri mediat ovat kohdanneet suuria muutoksia teknologisen kehityksen myötä. (Nieminen & Pantti 2012, 18.) Suomalaiset käyttävät eri medioita keskimäärin kahdeksan tuntia vuorokaudessa. Suuresta tuntimäärästä huolimatta emme käytä kaikkea vapaa-aikaamme median ääressä, vaan käytämme usein samanaikaisesti useita eri medioita. Saatamme esimerkiksi lukea samalla lehteä, kun kuuntelemme radiota tai seuraamme televisiosta ajankohtaisohjelmia. Medioiden käyttö vaihtelee eri ikä- ja sosiaaliryhmien välillä merkittävästi. Vanhemmat ikäluokat ovat tyypillisimmin television katsojia ja internetin käyttö korostuu erityisesti nuoremmassa ikäryhmässä. (Väliverrotonen 2015, luku 2.) Nykyinen journalismi on muuttunut online-journalismiksi, jolloin esimerkiksi uutisia päivitetään jatkuvalla syötöllä. Tämä tarkoittaa sitä, että nykyään ei tarvitse enää odottaa säännöllisin väliajoin lähetettäviä televisio- tai radiouutisia. Myöskään sanomalehtien kohdalla ei tarvitse enää tyytyä päivittäin julkaistaviin sanomalehtiin, vaan itseään voi pitää ajan tasalla maailman menosta seuraamalla haluamiaan verkkouutisia. (Väliverrotonen 2015, luku 3.)

Karppinen, Jääsaari ja Kivikuru julkaisivat 2010 tutkimuksen kansalaisten näkökulmista median ja vallan suhteista. Yhtenä kyselytutkimuksen keskeisimpänä tuloksena ilmeni suomalaisten vahva usko median valtaan. Kyselytutkimuksen mukaan jopa 84 prosenttia suomalaisista uskoo, että medially on suuri vaikutus ns. tavallisten kansalaisten mielipiteisiin. Lähes saman verran ihmisiä katsoo median vallan kasvaneen viime vuosina. Hämmästyttävintä samassa tutkimuksessa on mielestäni se, että medially ajatellaan olevan jopa enemmän valtaa vaikuttaa kuin maamme eduskunnalla, puolueilla tai edes presidentillä, joiden jokaisen vallan nähtiin heikenneen viime vuosina. Median vaikutusvallan kasvua pidetään tutkimuksen mukaan enemmän ajan henkenä kuin ongelmana, jolle pitäisi äkkiä tehdä jotain. Median valtaa ei

pidetäkään ongelmana, vaikka useampi kyselytutkimukseen osallistunut näkee medialla olevan enemmän liikaa kuin liian vähän valtaa yhteiskunnassa. (Karppinen, Jääsaari, Kivikuru 2010, 17–19.)

Joukkoviestinnällä on aina ollut ja tulee varmasti myös olemaan tärkeä rooli ihmisten aikakäsitysten muokkaajana. Vuoden päättyessä tehdään usein yhteenvetoa vuoden tärkeimmistä uutisaiheista. Joukkoviestimet listaavat tuolloin vaikkapa vuoden 2016 merkittävimpiä uutisaiheita, kuten brexit-äänestys, Yhdysvaltain vaalikamppailu, terrorismi ja zikavirusepidemia. Useimmiten mediassa eniten palstatilaa saavat juuri negatiiviset uutisaiheet. Uutiset kertovat kuitenkin positiivisistakin uutisista kuten malarianvastaisen taistelun tehoamisesta tai luonnonsuojelun onnistumisesta. (Pye 2016.) Useimmiten ei kuitenkaan koeta uutisiin sopivaksi vaikkapa YK:n vuosituhtavoitteiden saavuttamista hitaasti mutta varmasti. Sen sijaan uutiset poliittisista skandaaleista, vaaleista sekä terrori-iskuista saavat huolestuttavilla otsikoilla haalittua paljon lukijoita. Tietomme on kuitenkin aina rajallista, emme voi tietää, mitä kaikkea emme vielä tiedä ja se osaltaan lisääkin median valtaa. Tiedämme vain sen, mitä media tai muut tahot meidän tahtovat tietävän.

Median tapa uutisoida negatiiviseen sävyyn maailman tapahtumista saa myös terveydellisiä seurauksia lukijoissaan. Uutisten ollessa läsnä ihmisten arjessa yhä tiiviimmin älypuhelin, tablettien ja kannettavien tietokoneiden tuoman edistyksen myötä, on tärkeää tutkia myös median haittavaikutuksia. Negatiivisia uutisia lukiessa aivot saavat ärsykkeen uhasta, joka johtaa stressihormonin erittämiseen. Montrealin yliopiston 2012 teettämän tutkimuksen mukaan naiset reagoivat miehiä herkemmin negatiivisiin uutisiin, mikä saa heidät ennakoimaan ympäristön uhkia. (Marin, Morin-Major et al. 2012.) Ilmastonmuutosuutisointi on pitkään ollut negatiivista, koska ilmaston nopea muuttuminen on luokiteltu uhaksi. Oletan, että negatiivisen ärsykkeen saadessaan ihminen myös kiinnittää huomiota eri tavalla kyseiseen ongelmaan. Tällainen varautuneisuus voi osaltaan edistää ilmastonmuutokseen reagointia. Uutisiin valituilla aiheilla ja tavalla kuvata niitä on siis monenlaisia seurauksia. Tämän vuoksi median vallan tutkiminen on tärkeää myös muissa kuin ihmistieteissä.

3.3. Media tiedon ja asenteiden luojana

Vesa (2010, 53) jakaa median roolit demokratiassa kolmeen alueeseen. Median tulisi sekä informoida, olla vallan vahtikoira että toimia foorumina. Informoijan roolissa median tulisi

tuoda esille sellaista informaatiota, mikä edistää kansalaisten poliittiseen toimintaan osallistumista. Vahtikoirana median tulisi pitää huoli siitä, että päättäjät toimivat yleisen edun mukaan. Foorumina toimiminen liittyy Vesan jaottelussa siihen, että median tulisi ylläpitää keskustelua, joka kommunikatiivisella vallalla voisi haastaa vallanpitäjät.

Kaikki tieto yhteiskunnasta on jonkin toimijan tuottamaa. Se sisältää tuottajiensa tietoiset ja tiedostamattomat rajaukset. (Kunelius 2003, 249.) Osa rajauksista tulee toimituksen johdolta ja osa saattaa olla käytännön rajoituksia kuten ajan riittämättömyys. Tiedotusvälineiden ja toimittajien kritisoidaan välillä jättävän täyttämättä yksi perustehtävänsä, totuudenmukainen tiedon kertominen yleisölleen. Tottelemalla ulkopuolelta tulleita rajoituksia, media voi paitsi yksipuolistaa tietoa, myös jättää yleisön paitsi jostain olennaisesta yhteiskunnassa. Uutistekstit, kuten eivät muutenkaan tekstit, synny koskaan tyhjiössä, vaan ne kertovat kirjoittajan maailmankuvasta, mielipiteistä ja arvoista. Kirjoittaja tekee aina valintoja tekstissään ja valinnat vaikuttavat tekstin lopputulokseen. On merkittävää, millaisia sana- ja lausetyyppejä uutisissa käytetään, sillä ne ohjaavat lukijan mielipiteitä. (Niinistö 1997, 130–132.)

Mediatapahtumiksi nimetään tapahtumia, jotka median välityksellä yhdistävät ihmisiä eri paikoissa. Tällaisia voivat olla tutkimieni Pariisin ilmastoneuvottelujen lisäksi esimerkiksi Charlie Hebdo -mediatapahtuma tai vaikkapa suuri mielenosoitus. Erilaiset mediatapahtumat kokoavat yhteen valtavia ihmismääriä ja osoittavat median merkityksellisyyden yhteiskunnassa. Väliiverrosen mukaan mediatapahtumat korostavat juuri median joukkoviestinnällistä puolta. Mediatapahtumat voivat ainakin hetkellisesti vaikuttaa yhteiskuntien sosiaalisiin rakenteisiin uhkumalla poliittista voimaa. Niiden avulla ihmiset eri puolilla maailmaa voivat keskustella ja kokea yhteenkuuluvuuden tunnetta toisten kyseistä mediatapahtumaa seuraavien kanssa. Tällaiset tapahtumat edistävät ideoiden, tunteiden ja kokemuksen jakamista yhteisöissä, vaikka ihmiset eivät olisi edes samassa paikassa. Tunteiden ja ajatusten jakaminen yhteisön luojana on verrattavissa Benedict Andersonin *kuviteltujen yhteisöjen* käsitykseen. Andersonin käsityksen mukaan ihmisiä voi yhdistää toisiinsa jokin tietty idea, kuten ajatus yhteisestä tavoitteesta. (Anderson 2006, Väliverronen 2015, luku 4.)

Kuviteltuja yhteisöjä on mahdollista verrata ilmastoyhteistyöhön. Medialla on ilmastoasioista uutisoidessaan kyky luoda käsitys ja tunne maailmanlaajuisesta halusta taistella yhdessä ilmastomuutosta vastaan. Nämä ilmastomuutosta vastaan taistelevien innokkaiden kansalaisten joukot eivät kuitenkaan konkreettisesti ole yhteydessä toisiinsa ja ovat siten osa kuviteltuja yhteisöjä. Onkin tärkeää havaita, että ns. kuvitellut yhteisöt ovat aivan yhtä todellisia kuin

kasvokkain toteutuvat yhteisöt. Ennen internetin aikakautta kirjoitettu *Kuvitellut yhteisöt* -teos kuvailee sanomalehden lukijajoukkoa. Jokainen yksittäinen kansalainen lukee sanomalehtensä hiljaisuudessa itsekseen. Kuitenkin jokainen sanomalehteä lukeva tietää, että samanaikaisesti tuhannet, elleivät jopa miljoonat ihmiset lukevat samaa lehteä. Yksittäisillä kansalaisilla ei ole tietoa muiden yhteisön jäsenten henkilöllisyydestä, mutta he luottavat toistensa olemassa-oloon. Tämä prosessi saattaa toistua päivittäin sanomalehden lukijoiden keskuudessa. Internetin aikakaudella kuvitellut yhteisöt voivat ryhmittyä sekä alueellisten että globaalien teemojen ympärille. Andersonille kuviteltu yhteisö on tosiasia yhteiskunnassa ja yksi tietoisuuden muoto. (Anderson 2006, Väliverronen 2015, luku 4.)

Tiedotusvälineet voivat levittää paitsi tietoa, myös asenteita. Mielikuvien luomisen myötä eri joukkotiedotusvälineillä on valtaa. Koska medialla on valtaa vaikuttaa mielikuvien luomisella ihmisten asenteisiin, sillä on myös mahdollisuus vaikuttaa välillisesti ihmisten toimintaan. Toimimme lähtökohtaisesti arvojemme mukaan, joten arvojen muutos näkyy toiminnan muutoksena. Uutiset voivat sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä muokata toimintaamme. (Paloheimo & Wiberg 1996, 275.) Median historiallisesti mullistavalla poliittisella ja yhteiskunnallisella vaikutuksella on mediatutkimuksessa suuri rooli. Median vaikutusta erilaisiin historiallisiin tapahtumiin kuten Itä-Euroopan sosialismin murtumiseen tai vuoden 2011 arabikevääseen on tutkittu paljon. Niin televisiolla, kuin sanomalehdillä ja nykyään kasvavassa roolissa myös sosiaalisella medialla voi tulevaisuudessa olla merkittäviä seurauksia. (Niemi- nen & Pantti 2012, 164.)

Valtio-opillisessa kirjallisuudessa mediaa eli joukkotiedotusvälineitä pidetään samanlaisena poliittisena toimijana kuin esimerkiksi perinteisiä puolueita ja painostusryhmiä. Tiedotusvälineillä, kuten uutisilla, on valtaa vaikuttaa ihmisten mielipiteisiin sekä poliittisiin päätöksiin. Media mahdollistaa tiedon reaaliaikaisen saavuttamisen eri puolilla maailmaa. Nykyteknologian ansiosta voimme kuulla uutisia heti asioiden tapahduttua. Siitä on erilaisia mielipiteitä, kuinka media loppujen lopuksi julkiseen keskusteluun ja ihmisten mielipiteisiin vaikuttaa. (Paloheimo & Wiberg 1996, 251.) Keskustelu mediasta ja vallasta on keskittynyt viime vuosina pitkälti median ja poliittisten päätöksentekijöiden välisiin valtasuhteisiin. Median valta on aina liittynyt kuitenkin ennen kaikkea kykyyn vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen. Yksilöiden mielipiteiden muuttaminen onkin osoittautunut hankalaksi tutkia. Useimmat tutkimukset korostavat, ettei media yleensä muuta suoraan ihmisten näkemyksiä sellaisenaan, vaan medi- alla on kyky ohjata laajemmin mielipiteitä yhteiskunnassa eri tavoin. (Karppinen, Jääsaari, Kivikuru 2010, 10.)

Yleisen tai julkisen mielipiteen termillä käsitetään yhteiskunnan enemmistön mielipide, vaikka aivan aina yleinen mielipide ei kuvaakaan yhteiskunnan enemmistön mielipidettä oikeassa suhteessa. Tällainen yleinen mielipide syntyy monien tekijöiden vaikutuksesta ja siihen on esimerkiksi politiikalla ja medialla valtaa vaikuttaa. Yleinen mielipide kuvaa yhteiskunnan enemmistön mielipidettä, joka esimerkiksi ilmastonmuutoskeskustelussa voisi olla yksimielisyys ilmastonmuutoksen olemassaolosta. (Suhonen & Borg, 1997.) Yleinen mielipide yhteiskunnassa ja julkisuus voivat painostaa päätöksentekijöitä tekemään ongelmille jotain. Media kuitenkin harvemmin nostaa poliittisen päätöksenteon piiriin täysin uusia asioita. (Paloheimo & Wiberg 1996, 294.) Julkisuuden voi nähdä vaikuttaneen päätösten tekemiseen esimerkiksi mikromuovien tai Helsingin hiilivoimalan alasajon suhteen. Yhteiskunnassa lisääntynyt vastustus, joka lopulta näkyy välillisesti myös mediassa, voi todellakin muuttaa yhteiskunnan, yritysten ja lainsäätäjien toimia. (Greenpeace 2016, Aalto 2014.)

Mediatoimijoiden markkinoituminen on nähty merkittävänä muutoksena Suomessa. Vielä 1980-luvulla Suomessa julkisen vallan rooli median sisällössä oli valtava. Yleisradiolla oli tuolloin Suomessa monopoliasema kaikkeen radio- ja tv-toimintaan. Yleisradion toiminnan perusteena on pidetty sitä, että kansalaisilla asuinpaikasta tai varallisuudesta riippumatta tulisi olla yhtäläistä mediatarjontaa. 1990-luvulla monissa maissa tapahtui *median markkinoituminen* eli *siirtymä median kulttuuris-moraalisesta sääntelystä kohti median taloudellis-kaupallista sääntelyä*. Suomessa yksittäisten mediaesitysten kohdalla markkinoituminen on tarkoittanut esimerkiksi aihevalintoja houkuttelevuuden perusteella tai käsittelyä taloudellisten arvojen mukaisesti. (Nieminen & Pantti 2012, 21–22.) Tämä on aineistossa havaittavissa vahvana taloudellisten hyötyjen ja haittojen esilletuomisena. Paljon on kritisoitu ns. median viihteellistymistä. Aineistossani se ei kuitenkaan saanut erityistä jalansijaa, liekö syynä ilmastonmuutoksen viihteettömyys aiheena vai valitsemieni verkkosanomalehtien linjanveto ns. klikkiuutisten kirjoittamisesta. Talouden korostaminen näkyi kuitenkin analysoimissani uutisissa paljon, mikä käy myöhemmin ilmi analyysikappaleessa *Talous-diskurssi*.

Median tehtävänä on perinteisen käsityksen mukaan nähty kansalaisten palveleminen ja valtaapitävien toimien valvominen. Medialle on luotu suuri vastuu yhteiskunnan demokratian toimimisesta, mistä johtuu myös tunnettu nimitys *vallan vahtikoira*. (Nieminen & Pantti 2012, 25.) Hyvin toimivien demokratioiden perusedellytyksenä pidetään sitä, että yhteiskunnassa on monia erilaisia tiedotusvälineitä, jotka ovat toisistaan riippumattomia. Toisistaan riippumattomuutta pidetään tärkeänä demokratian toimivuuden kannalta. (Paloheimo & Wiberg 1996,

275.) Perinteisesti median toiminnan ideana on pidetty sitä, että joukkoviestintä on tärkeää demokratian ja kansalaisten osallistumisen edistämiseksi. (Nieminen & Pantti 2012, 21). Demokraattisessa järjestelmässä kansalaisten annetaan valita seuraamansa tietolähteet itse. Tätä kautta mielipiteet ja asenteet muokkaantuvat myös eri medialähteiden mukaan.

Median valta on monipuolinen teema, jossa valta ei rajoitu yksipuolisesti esimerkiksi uutisten kirjoittajille. Valtaa on sekä mediallyä itsellään, mediassa esiintyvillä toimijoilla että mediaa seuraavilla ihmisillä. Tiedotusvälineet ovat tärkeä vaikuttamisen areena, jossa monet haluavat olla näkyvissä. Esimerkiksi poliittiset päättäjät ja elinkeinoelämän edustajat pyrkivät saamaan positiivista tai ainakin neutraalia julkisuuskuvaa edistääkseen haluamiaan asioita. Mediassa esiintyvien lisäksi median kuluttajillakin on eräänlaista valtaa. Heidän valtansa kiteytyy median kuluttamiseen. Yksilöt voivat halutessaan eriytyä tarpeiden ja kiinnostuksen kohteidensa mukaan. Mitä enemmän ja monipuolisempia tietolähteitä yhteiskunnassa on saatavilla, sitä todennäköisempää eriytyminen kuluttajien suunnalta on. (Paloheimo & Wiberg 1996, 260.)

Median mielipiteitä muokkaavan vaikutuksen vuoksi olisikin tärkeää, että ihmiset seuraisivat mahdollisimman monipuolisia tietolähteitä, ettei saatu tieto yksipuolistu. Sosiaalisen median aiheuttaman informaatiokuplan ongelmana pidetään sitä, että se voi pahimmassa tapauksessa johtaa ihmisten maailmankuvan kapenemiseen. Pääasiassa informaatiokupla aiheutuu verkkosivujen pyrkimyksestä kohdentaa uutisia ihmisen verkkokäyttäytymisen perusteella. Sosiaalisen median käyttäjä voi lisäksi itse rajata saamaansa tietoa mieltymystensä mukaan. Monet sosiaalisen median palvelut seuraavat käyttäjän verkossa liikkumista, jonka avulla tiedonsaantia muokataan. Pyrkimyksenä on siis kohdentaa uutisia käyttäjän mukaan, mitä voisi lähtökohtaisesti pitää hyvänä tarkoituksena. Kuitenkin tiedon ohjaaminen tällä tavoin rajoittaa tiedon laaja-alaisuutta ja on siksi haitaksi maailmankuvan avartamisen ja tiedon monipuolisen saannin kannalta. (Liao & Fu 2013.) Osoittamalla ihmisille vain heitä kiinnostavia uutisia jää iso osa maailman tapahtumista ymmärtämättä, sillä samalla rajoitetaan tiedonvälityksen objektiivisuutta ja monipuolisuutta. Informaatiokuplan ilmiötä voidaankin pitää demokratian kannalta haitallisena. Vaikka moni yhä epäilee sosiaalisen median vallan merkitystä julkisen mielipiteen ohjailussa, voi se muodostua aikamme todelliseksi haasteeksi politiikassa. Esimerkiksi Donald Trumpin presidentiksi päätyminen on analysoitu vaikuttaneen juuri sosiaalisessa mediassa tapahtuva psykologinen vaikuttaminen ja tiedon kohdentaminen halutulle yleisölle. Nämä yhdessä edistävät informaatiokuplan syntymistä, joka voi tulevaisuudessa lisätä *vaihtoehtoisten faktojen*, populismin ja äärilinjojen valtaa politiikassa. (esim. Grassegger & Krogerus 2017, Matz 2016.) Tätä informaatiokuplailmiötä on mediatutkimuksessa kuvattu

segmentoitumisen ja fragmentoitumisen käsitteillä. *Viestintäteknologian kehittymisen ja mediaesitysten ylitarjonnan myötä tapahtuu osa- ja alakulttuuristumista*. Segmentoitumisella tarkoitetaan mediatutkimuksessa median yleisöjen muuttumista sisäisesti yhtenäisemmiksi vallanmahdollisuuksien myötä. Fragmentoitumisella sen sijaan viitataan yleisön huomion jakautumiseen yhä useampien medialähteiden kesken henkilökohtaisen maun perusteella. (Nieminen & Pantti 2012, 147.) Tällä ilmiöllä voi siis olla kansainvälisesti suuri merkitys muun muassa ilmastonmuutoskeskustelun osalta.

Kuten tutkielmassani useasti tulen osoittamaan, se kenellä on valta ohjata tietoa, on myös valta ohjata mielipiteitä. Ohjaamalla mielipiteitä voidaan vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen niin arkielämässä kuin äänestystilanteissa. Trumpin presidenttikausi on vasta aluillaan, mutta hänen suhtautumisensa ilmastonmuutokseen on varsin kriittinen. Heti presidenttikautensa alkajaisiksi hän päätyikin poistamaan valkoisen talon verkkosivuilta kaiken ilmastonmuutokseen liittyvän faktatiedon. Yhdysvaltojen ollessa merkittävä kansainvälisen politiikan ja globaalin talouden toimija, tällaisilla linjanvedoilla on voimakkaita ja välittömiä seurauksia. Näin ollen median vallalla voi olla kauaskantoisiakin seurauksia, joiden voimasta emme vielä voi olla varmoja.

Ihmisten sanotaan olevan selektiivisiä, eli he valitsevat joukkotiedotuksen viesteistä sellaisia, jotka sopivat heidän näkemykseen maailmasta. Oman maailmankuvan vastaiset viestit ohitetaan ja vain oman maailmankuvan mukaiset viestit huomioidaan. Tämä tarkoittaa esimerkiksi ilmastonmuutoskeskustelussa sitä, että ilmastonmuutoksen uhista uutisointi tavoittaa vain ne ihmiset, jotka jo valmiiksi uskovat ilmiön olemassaoloon. Ihmisten selektiivisyys voi siis johdattaa mediayleisön eriytymiseen eri maailmankuvien, mutta myös eri maailmankuvia tarjoavien mediatoimijoiden myötä. (Paloheimo & Wiberg 1996, 252.) Seuraavassa kappaleessa tarkastelen tämän teoreettisen viitekehyksen valossa analysoimiani uutisia.

4. Tutkimustulokset

Tutkimustuloksiini olen päätenyt diskurssianalyysin menetelmän avulla eli tarkkailemalla erilaisia puhumisen tapoja. Suorat lainaukset analysoimistani uutisista olen osoittanut kursivoimalla tekstin. Käsitellen tulokseni seuraavassa järjestyksessä: yhteistyö-, aika-, ympäristö- ja talous-diskurssi.

4.1. Yhteistyö-diskurssi

Uutisoinnissa yhteistyön toteuttajina raportoidaan olevan Suomen neuvottelupari maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen sekä Suomen pääneuvottelija Harri Laurikka. (esim. MT 7.12.2015, MT 1/13.12.2015). He näkyvät uutisissa kautta aineistoni ja ovat yksittäisistä henkilöistä useimmiten esillä olleet. Toimijoina yhteistyön diskurssissa ovat pääosin valtiot. Tietyt puhumisen tavat esimerkiksi valtioiden rooleista ja identiteeteistä ovat olleet mielenkiintoisesti esillä aineistossa. Uutisissa luodaan kuvaa, kuinka teollisuusmaat uhrautuvat yhteisen tulevaisuuden ja pienten saarivaltioiden pelastumisen vuoksi. Rikkaiden teollisuusmaiden edustajien kuvataan uutisiin liitetyissä pilakuvan kaltaisissa otoksissa kokoontuneen päättämään illalliskutsuilla koko maailman tulevaisuudesta. (ks. kuva 4.) Saarivaltiot ovat teksteissä uhreja ja sääliä kaipaavia tuhoon tuomittuja valtioita. Sen sijaan näitä perinteisiä *rikas pohjoinen, köyhä etelä*-jakoa uhmaavat valtiot kuten Kiina tai jopa Intia, tuntuvat olevan uutisissa uhkan aiheuttajia. Ne kyseenalaistavat perinteisen jaon, sillä ovat nousseet entisistä kehitysmaista selkeiksi teollisuusvaltioiksi vaurastuttuaan ja väestön kasvettua. Itse Pariisin sopimuksessa on pyritty eroon aiemmin yleisesti käytössä olleesta jaosta teollisuus- ja kehitysmaihin. Kuitenkin uutisissa tätä jakoa pidetään vahvasti hengissä.

Mukaan pääsee moneen otteeseen puheissa lisäksi muunlaiset toimijat kuin ”vain” suurvaltiot. Esimerkiksi *Greenpeace, haavoittuvat maat ja suuryritykset ovat pystyneet yhdessä vaatimaan yhteisiä tavoitteitaan rinta rinnan*. (Yle 12.12.2015, MT 5/12.12.2015.). Yhteistyöhön osallistuvista puhutaan myös todellisina ilmaston pelastajina, sillä *pelkkä sopimus ei meitä ilmastomuutokselta pelasta. Siksi paikallishallintojen johtajat, edistykselliset hallitukset, yritykset ja kansalaiset* voivat voimansa yhdistäessään saada aikaan ihmeitä. (Yle 12.12.2015.)

Yhteistyöhön osallistujia ovat esimerkiksi *maailman suurimmat saastuttajat Kiina ja Yhdysvallat*, jotka ottivat *merkittävän askeleen kohti ilmastosopua ratifioidessaan ilmastosopimuksen*. (HS 6.9.2016). Kiinan ja Yhdysvaltojen ratifiointi oli merkittävä paitsi esimerkkinä, myös valtioiden hiilidioksidipäästöjen vuoksi. Ne tuottavat yhdessä noin 40 prosenttia koko maailman päästöistä. (Kaleva 3.9.2016.) Kiinan ja Yhdysvallan sopuisaa yhteistyötä ilmasto-neuvotteluissa kuvattiin myös aineistoni kuvissa. Barack Obama ja Xi Jinping kuvattiin uutisissa useaan otteeseen onnellisesti hymyilevinä ja toisiaan kättelevinä tai kättä toistensa hartioilla toverillisesti pitävinä. (ks. kuva 3 ja kuva 4.) Sillä viestittiin ilmastoneuvottelujen sopuisuudesta, suurvaltojen kyvystä yhteistyöhön tärkeässä asiassa ja kansainvälisen ilmastopolitiikan mahdollisuuksista.

Yhteistyön osapuolet vaihtelevat aineiston eri vaiheissa ja teemoissa. Eri asiakysymyksissä eri valtiot ovat ryhmittyneet yhteen tehdäkseen yhteistyötä. Esimerkiksi Euroopan kymmenen metsäisintä maata mukaan lukien Suomi, Itävalta ja Baltian maat vaativat osana Pariisin ilmastopimuksen toteuttamista EU:lta selkeämpää metsäpolitiikkaa. Maat tekevät yhteistyötä, sillä yhdessä ne muodostavat melkein puolet Euroopan unionin metsäalueista. (MT 17.5.2016.) Yllättävää yhteistyön toimijoissa on se, kuinka ne vaihtelevat eri sanomalehtien välillä. Esimerkiksi Helsingin Sanomien uutisiin on valittu merkittävästi useammin esimerkiksi ilmastoneuvotteluissa mieltään osoittavia henkilöitä ja lapsia. Toisaalta Maaseudun Tulevaisuudessa toimijoina on lähinnä MTK ja Suomen neuvottelija Tiilikaisen edustama Keskuksista. Toinen yllättävä asia aineiston toimijoiden kohdalla on se, että Suomen puolueet poistavat uutisoinnissa poissaolollaan. Ilmastoneuvotteluista ei aineistooni valikoituneissa uutisissa tehty lainkaan puoluepoliittista kysymystä, vaan puhuttiin enemmän valtioiden toiminnasta suuremmassa mittakaavassa.

Yhteistyön taustalla on uutisten mukaan yhteisiä huolia ja ongelmia. Ongelmina nähdään esimerkiksi alkuperäiskansojen kesken maanomistuskiistat. (Yle 10.12.2015). Alkuperäiskansat ovat yhdistäneet voimansa Pariisin neuvotteluissa saadakseen ajettua suotuisampia ratkaisuja ongelmilleen. Aiemminkin on onnistuttu yhteistyön avulla toimimaan yhteisen ympäristöhuolen innoittamina. Helsingin Sanomat 26.2.2016 rakentaa kuvaa otsoniaukosta ja otsonisopimuksesta samanlaisena ongelmana kuin tämänhetkinen ilmastonmuutos. Lehti todistaa, että yhteistyöllä saatiin otsoniaukkokin pieneneväksi, minkä vuoksi myös Pariisin sopimus vaatii yhteistyötä toimiakseen. (HS 26.4.2016.) Yhteistyön taustalla ovat siis yhteiset ongelmat, kuten ilmastonmuutos tai aikoinaan otsoniaukko. Näiden lisäksi vaaditaan yhteisymmärrystä tilanteen vakavuudesta ja tahtotila tehdä asialle jotain. Ilmasto- ja otsoniregiimejä, eli hallintaa, pidetään toisistaan kaukana olevina. Asiantuntijoiden mielestä otsoniregiimi on kansainvälisen ympäristöoikeuden menestystarina ja ilmastoregiimi on nähty yleisesti epäonnistuneena. Pariisin sopimus on kuitenkin tuonut toivotun muutoksen tähän asetelmaan. Koivurovan mielestä on tärkeää tarkastella miten nämä keskeisimmät kansainväliset ympäristöregiimit ovat kehittyneet ja pohtia miksi toisesta vain tuli menestyjä. (Koivurova 2012, 273.)

Yhteiset ongelmat ja yhteisesti jaetut intressit luovat perustan toimivalle yhteistyölle. *Muuttuneen geopoliittisen ilmapiirin kuvataan entisestään korostaneen Yhdysvaltojen ja Euroopan yhteisiä arvoja ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.* Yhdysvaltojen ja Euroopan yhteistyöllä kuvataan olevan erittäin pitkät, jopa vuosisatojen mittaiset, taustat. Yhteisenä ongelmana nähdyn geopoliittisen ilmapiirin muutoksen lisäksi *meillä on myös yhteisiä intressejä taloudessa ja*

esimerkiksi ilmastopolitiikassa. Yhteisinä intresseinä ja arvoina artikkelissa tuodaan esille esimerkiksi demokratia, ihmisoikeudet, mielipiteenvapaus, oikeusvaltio ja vapaakauppa. (MT 2.5.2016.)

Yhteistyön puhutaan koostuvan yhteisten intressien ja ongelmien lisäksi kyvystä tehdä kompromisseja. Kompromisseja kuvataan uutisissa esimerkiksi joustamisen tarpeella.

Ilmastoneuvotteluiden tunnelman kiristyminen kuuluu neuvotteluiden luonteeseen. – Kiinan ohella keskeiseksi peluriksi on noussut Intia, joka aikoo nostaa 300 miljoonaa ihmistä köyhyydestä lähivuosien aikana. Intian kohdalla sopimuksen pitäisi olla sellainen, ettei ilmastopimus lopeta taloudellista kehitystä. (Yle 4.12.2015)

Intian ollessa suuri saastuttaja tämän hetken maailmassa, on tärkeää saada se mukaan sopimuksen toimiin. Sopimuksen onnistumiseksi tulee tehdä kompromisseja ja joustaa eri suuntiin maiden tarpeiden mukaan. Yhteistyö-diskurssissa kompromisseista puhuttaessa annetaan arvoa suoraselkäisyydelle. Intiaa käsiteltäessä uutisissa korostetaan sitä, *etteivät he pidä sopimuksesta, mutta tulevat mukaan siitä huolimatta.* (HS 3.9.2016.) Yhteistyön onnistumiseksi on tehtävä siis kompromisseja oman tahdon kanssa. Osallistuessa yhteistyöhön jokainen saa jotain, mutta joutuu toisaalta myös joustamaan omista kriteereistään tuloksen mahdollistamiseksi. Vanha, 1992 Rio de Janeiron ilmastokokouksessa syntynyt, jako on osittain säilytetty sopimusluonnoksessa, osittain se on jo poistunut tai ainakin murtumassa. Se on yhtäältä kompromissi, joka on tehtävä yhteistyön onnistumiseksi. (Yle 12.12.2015.)

Joustaminen liittyy uutisissa paitsi tavoitteisiin, myös rooleihin. On tarpeellista joustaa totuista rooleista, jos halutaan pitävä sopimus aikaan. Ylen uutisen näkemys siitä, kuinka *jotkut kehitysmaat pysyvät ikivanhoissa poteroissa, jotka ne kaivoivat yli kaksikymmentä vuotta sitten, kun ilmastoneuvotteluja aloiteltiin,* kertoo roolien kankeudesta. Uutisessa kerrotaan asioiden muuttuneen ja *nyt moni niin sanottu kehitysmaa on rikkaampi kuin EU:n köyhimmät maat.* Roolit elävät siis aikojen muuttuessa ja kerran luotu kansallinen identiteetti ilmastoneuvotteluissa ei voi säilyä ikuisesti. Esimerkiksi *Kiinan ja Intian talous on kehittynyt huimaavaa vauhtia,* joka tuo mukanaan myös vastuita. (Yle 11.12.2015.) Itse asiassa Kiinan ja Intian väestössä on enemmän ylikuluttavia kansalaisia kuin koko Yhdysvalloissa on väestöä. Päästöjen vähentäminen ja niihin liittyvät roolit eivät siis ole pelkästään teollisuusmaiden asia. (Stranius 2010, 103.)

Kompromissit ovat politiikan lähtökohta. Uutisissa kuvataan, että poliittisia kompromisseja tehdessä tieteen ääni jätetään usein taka-alalle. Aineistossani ilmeni kuitenkin, että Pariisin ilmastoneuvotteluissa tieteen edustajat, ilmastonmuutoksen asiantuntijat ovat ottaneet aiempaa vahvemman roolin. (Yle 11.12.2015.)

Kansainvälisessä ympäristöoikeudessa on erilaisia lähtökohtia ympäristöongelmien korvaamisen vastuunjakoon. Yleisimpiä ovat saastuttaja maksaa -periaate, yhteiset mutta eriytetyt vastuut ja oikeudenmukaisuusperiaate. Näiden käsitysten välillä on vaihtelua sen osalta, kenen tulisi kantaa suurin vastuu ilmastonmuutoksen seurauksista ja ongelmista. Oikeudenmukaisuusperiaatteen mukaan kehittyneet maat ovat aikoinaan aiheuttaneet ilmastonmuutoksen ja ovat siten suurimmassa vastuussa tämän hetken päästöistä. Saastuttaja maksaa -periaate sen sijaan perustuu osittain samaan ajatukseen kuin yhteiset mutta eriytetyt vastuut, mikä ilmenee myös YK:n ilmastopuitesopimuksen johdanto-osassa. Perinteisesti oikeudenmukaisuusperiaatteen mukaan rikkaat teollisuusmaat olisivat siis suurimmassa vastuussa nykyisistä hiilidioksidipäästöistä. Kuitenkin Kiina, Intia ja muut kasvavat taloudet tuottavat nykyään yhä suuremman osan maailman päästöistä. Niiltä on alettu vaatia aiempaa enemmän sitovia päästövähennyksiä, koska niiden kapasiteettien tehdä päästövähennyksiä nähdään kasvaneen. (Koivu-rova 2012, 212–213.)

Yhteistyöhön kuuluu aineiston mukaan myös taakan ja vastuun jakaminen tasapuolisesti. Uutisten mukaan on kuitenkin vaikea ratkaista ristiriita siitä, mikä on ilmastoneuvotteluissa tasapuolista. Kehitysmaat vaativat perinteiseen tapansa teollisuusmaita maksamaan ilmastonmuutoksen torjunnasta johtuneet kulut. Teollistuneet maat toisaalta kokevat tasapuoliseksi sen, että nopeasti kehittyvät maat kuten Kiina, Intia, Brasilia ja Etelä-Afrikka maksavat osansa, sillä ne ovat kaikki nykyään suuria saastuttajia. (Yle 1/8.12.2015.) Vastuuta lisätään valtioille sitä mukaa, kun maiden *kapasiteetti* kehittyy. (MT 13.12.2015). Tämä tarkoittaa joustamista kehittyvien maiden kohdalla. Aluksi maakohtaisia tavoitteita ei uutisten mukaan aseteta turhan korkealle. Samalla, kun valtion edellytykset kasvavat, nostetaan myös vastuuvaatimuksia.

Maaseudun tulevaisuuden uutisissa historiallinen vastuu kuvattiin faktana. Teollisuusmaiden rahoitusta kehitykselle päästöjen vähentämiseksi ja vihreän teknologian edistämiseksi perusteltiin *oikeudella*. *Se on oikein, sillä kehittyneet maat ovat rakentaneet hyvinvointiaan käyttämällä lämpenemistä aiheuttaneita fossiilisia polttoaineita*. (MT 13.12.2015.) Tämä historiallinen vastuu kuvataan Maaseudun Tulevaisuuden uutisissa faktana, vaikka sitä ovat käyttäneet

argumenttinaan yleensä kehitysmaat. Esimerkiksi Helsingin Sanomat on uutisissaan analysoinut vastuunjaon taustana tätä ajatusta, pohtien sitä, tuleeko vastuunjakoon ottaa mukaan historialliset aspektit vai nykytilanne. (esim. HS 29.2.2016). Tosiasioiden kohtaaminen on tärkeää, sillä kehitysmailla on yhä suurempi merkitys maailman politiikkaan. (Tynkkynen 2010, 113).

Ilmastopolitiikan neuvottelutilanteissa vastuuta jaetaan eri aikoina vaihtelevasti. *Tähän saakka kansainvälisessä ilmastopolitiikassa on kohdeltu maita eri tavoin sen perusteella, kuuluvatko maat teollisuusmaihin vai kehitysmaihin.* Nyt vastuu aiotaan toisin sanoen jakaa enemminkin todellisten päästöjen kuin maan omaaman roolin mukaan. Vastuun oikeudenmukaisempi jakaminen kuvataan tällöin yhtenä yhteistyön edellytyksenä. (Yle 10.12.2015.) Uutiset luovat kuvaa siitä, että elämme murrosaikaa roolien ja vastuun suhteen. Nyt ja jatkossa kehitysmaillekin tulee asettaa velvoitteita. *Kehitysmaat eivät voi olla enää vapaamatkustajia, kun vapaamatkustajista on tullut itse taakka.* (MT 1/8.12.2015.)

Aineistossa vastuunjako näkyy suurten ja pienten valtioiden vastakkainasettelun myötä. Pienet valtiot voivat liittoutuessaan kantaa suhteellisen suuren vastuun yhdessä. Toisaalta pelkätään pienten *marginaalivaltioiden* varaan Pariisin sopimusta ei voida jättää.

Kahden suurimman pelurin yhtäaikainen ulostulo on selkeä viesti sekä suurille teollisuusmaille että kehitysmaille, joihin etenkin Kiinalla on vaikutusvaltaa. Nyt on selvä, että Pariisin sopimus ei jää marginaalivaltioiden varaan. (HS 6.9.2016.)

Vaikka analysoimissani uutisissa kehitysmaista puhutaan enimmäkseen vastuuta pakoilevina maina, mahtuu mukaan myös poikkeuksia. Sopimusneuvottelujen alussa Latinalaisen Amerikan kehittyviä maita keuhataan *edistyksellisiksi* ja niiden sanotaan *haluavan kantaa vastuuta*. (MT 7.12.2015.) Uutisten tavat representoida esimerkiksi kehitysmaita, vaikuttavat lukijoiden mielipiteisiin. Toimittajien eri puhumisen tavoilla on kauaskantoisia seurauksia, joten mielikuvilla on todella valtaa. Ison osan valtioista kuvataan lähteneen edelliseenkin ilmastokokoukseen Kööpenhaminassa suojelemaan omia kansallisia etujaan eräänlaisena vapaamatkustajana. Tämä oli tilanne sekä köyhien kehitysmaiden että rikkaiden teollisuusmaiden kohdalla. Dikotomia *köyhä maa hyvä-teollisuusmaa paha* on Tynkkynen mukaan loukkaava, sillä se uusintaa jo vanhentunutta käsitystä siitä, kuinka teollisuusmaat ovat aktiivisia toimijoita ja köyhät maat pelkkiä voimattomia kohteita. Ilmastoneuvottelujen epäonnistuminen on köyhille valtioille erityisen vaarallista, sillä kovimman hinnan ilmastonsuojelun mahdollisesta epäonnistumisesta maksavat juuri maailman köyhimmät. (Tynkkynen 2010, 112.)

Tahtotila ilmastonmuutoksen hidastamiseksi on lähtöedellytys ilmastopimuksen syntymiselle. Ilman niin kutsuttua ilmastotahtoa olisi vaikea edes yrittää saada aikaan neuvotteluja, saati sitten valmista ilmastopimusta. Ilmastoneuvotteluissa *toivottavasti aikaansaadulla* ilmastopimuksella tulisi voida oikeasti vaikuttaa ilmaston tilaan. Ilmastotahdon lisääntymisestä puhutaan universaalina ilmiönä, mutta esille nostetaan myös yksittäisiä valtioita. Useimmiten kyseessä on ilmastojohtajuuteen verrattavissa oleva ilmiö, kuinka aiemmin vastahakoinen valtio on yhtäkkiä muuttanut toimintaperiaatteitaan. Esimerkiksi (Yle 12.12.2015) Kiinasta puhutaan *aiemmin penseästi päästöjensä rajoittamiseen suhtautuneena* valtiona, joka kuitenkin nyt on valmis tekemään *yhteisiä ponnisteluja* Pariisin sopimuksen eteen. Kiinan periaatteellisessa muutoksessa osatekijänä on kiinalaisten tyytymättömyys maan ilmanlaatuun. Viime vuosina suurten massamielenosoitusten yleisin syy on ollut ilmastonmuutos. Ihmisten turhautuminen jatkuviin ilmansaasteisiin on protestoinnin myötä asettanut paineita päätöksentekijöille ja yrityksille. Vuosikymmeniä kestäneiden ilmansaasteongelmien myötä maassa onkin kehitetty viime aikoina uusia innovatiivisia tapoja parantaa ilman laatua ja hidastaa ilmastonmuutoksen etenemistä. Viime viikkoina on uutisoitu esimerkiksi Kiinan valtavista investoinneista aurinkopaneelisiin ja kasvikerrostaloihin, jotka tuottavat happea luonnollisin keinoin. (ks. esim. Bloomberg 2017, Jingjing & Yiqian 2017, Woo 2017.)

Sopimuksen synnyttyä uutisten tunnelma vaihtui kiireestä ja stressistä hetkellisesti juhlinnan tunnelmaan. Sopimusta juhlistaessa korostettiin sitä, kuinka *maailman valtiot pystyvät kyllä yhteistyöhön, kun kyseessä on tarpeeksi iso asia*. (HS 1/13.12.2015 ja MT 12.12.2015). Viittaus *tarpeeksi isoon asiaan* saa uutisen lukijan miettimään, eivätkö esimerkiksi sodan ja rauhan kysymykset ole tarpeeksi ”isoja” asioita, mikäli niiden osalta ei ole kyetty kansainväliseen yhteistyöhön.

Ilmastotahdolla nähdään olevan ulottuvuuksia myös Suomen talouteen. Sen vaikutus ei aineiston mukaan lopu vain sopimuksen aikaansaamiseen. *Laajan, kansainvälisen tahtotilan ilmastopolitiikassa toivotaan rohkaisevan Suomen päättäjiä ratkomaan omat – maailman mit-takaavassa kovin vähäiset – talousongelmamme*. (MT 13.12.2015.) Ilmastotahdon toivotaan siis leviävän maailmalta myös Suomen päättäjille. Ilmastotahdon viestitään olevan lähtökoh-tana taloudellisten ja muiden ongelmien selvittämisessä.

Ilmastotahdosta puhuminen oli yleisintä neuvottelujen ollessa vielä käynnissä. Sopimuksen synnyttyä alettiin puhua uudentlaisesta ilmastotahdosta, nimittäin *ratifiointihalukkuudesta vuosina 2016–2017*. (MT 2/12.12.2015). Ei siis riittänyt, että esittää ilmastotahtoa täynnä olevaa

valtiota, vaan ilmastotahto tulee näyttää myös ratifioinnin kautta. Valtiot saivat ilmastotahdon myötä aikaan *yhteisen laillisesti sitovan sopimuksen, seuraava askel liittyy mukana olevien valtioiden ratifiointihalukkuuteen parin seuraavan vuoden aikana.* (MT 16.12.2015.) Ilmastotahto tuli uutisten mukaan esiin myös sopimusta YK:n päämajalla huhtikuussa 2016 allekirjoitettaessa. *Pariisin henki kantaa yhä ja näin monella maalla on vahva tahto sopimuksen toimeenpanemiseksi.* Tahto toimia sopimuksen edellyttämällä tavalla on siis säilynyt vahvana kuukausien kuluessa. (Kaleva 22.4.2016.) Kuvaamalla valtioiden sitoutuneisuutta ilmastoasiaan, media viestii ympäristö- ja ilmastoasioiden tulleen asialistoille pysyviksi teemoiksi. Kuvatussaan valtioiden olevan varmoja ilmastotahdon voimasta, media viestii ilmastotahdon kyvystä vaikuttaa ilmastonmuutokseen. Valtiot ovat sopimuksen neuvotellessaan ja sen ratifioimissaan luoneet lähtökohdat kansalaisten ilmastotahdolle.

Ilmastajohtajuus on uutisissa vahvasti esillä, mutta johtajamaa vaihtelee eri aikoina. Lähtöoletuksena uutisissa pidetään sitä, että suuri auktoriteetti ilmastoneuvotteluissa olisi Euroopan unioni, mutta käytännön esimerkeissä kuvataan kaikkia muita valtioita ja ryhmittymiä kuin EU. Euroopan unionin maine ilmastajohtajana pohjautuu aiempiin ilmastoneuvotteluihin. Kiinan ja Yhdysvaltojen rooli ilmastajohtajana olisi ollut vaikeaa kuvitella vielä vuosikymmen sitten. Eri puhumisen tavoin uutisissa valtioiden intressien kerrotaan kuitenkin muuttuneen. Esimerkiksi *perinteisesti ilmastoneuvotteluihin nihkeästi suhtautunut Yhdysvallat* nostetaan monesti positiivisessa mielessä esille. Se on muun muassa ottanut *vahvan roolin ilmastoneuvotteluissa.* (Yle 11.12.2015.)

Ennen ratifiointikierron alkamista, Euroopan unionilla oli vielä jossain määrin ilmastojohdajan rooli. *EU näytti, mitä varten se on olemassa keräämällä taakseen laajan, kunnianhimoista sopimusta ajavien maiden joukon.* (MT 5/12.12.2015). Sopimuksen aikaansaanti oli todellakin osittain Euroopan unionin saavutus. Kuitenkin laajan jäsenvaltiojoukon ratifiointikierron osoittautui toivottua vaikeammaksi sisäisten ongelmien puhjetessa esimerkiksi kesän Brexit-äänestyksen myötä.

Aineistossa Euroopan Unioni kuvataan monesti perääntyvänä ilmastajohtajana, joka viivästyttää sopimusta. *EU on ollut kiusallisen hidas Yhdysvaltoihin ja Kiinaan verrattuna.* EU:lla on kuitenkin pitkä tausta ympäristöpolitiikan ja ilmastopolitiikan saralla ns. johtajana, joten EU:n hidastelua pidetään yllättävänä ja jopa kiusallisena. *Jos Pariisin sopimus tulee voimaan ennen kuin EU ratifioi sen, ilmastajohtajuudesta – jota EU haluaa korostaa – ei voida puhua.* Euroopan unionia verrataan muihin suuriin neuvottelijoihin, jotka Pariisin ilmastosopimuksen

kohdalla olivat Kiina ja Yhdysvallat. *Yhdysvaltojen ja Kiinan ulostulo (ratifiointi) oli merkittävä ja taitavasti ajoitettu, nyt myös EU:n pitää löytää oma roolinsa. EU:lla ei pitäisi olla varaa jäädä ulkopuolelle.* (HS 6.9.2016.) Entinen ilmastojohtajana esiintynyt unioni on nyt jäämässä junasta hitaan tahtinsa ja jalkoihin jäämisensä vuoksi, jotka johtuvat varmasti Euroopan unionin sisällä olevista ongelmista. Uutisissa kuvataan EU:n *jälkijunaan* jäämisen olevan *no- loja ja kömpelyyden* osoitus. *Ilmastojohtajuudesta ei voida puhua, mikäli sopimus astuu voimaan ilman unionia.* (HS 23.9.2016.) Uutisten kertoessa EU:n heikkoudesta ja johtajuuden puutteesta, muokkaantuu myös suomalaisten mielikuva kyseiseen suuntaan. Suomessa, ja Euroopassa muutenkin, on viime vuosina kritisoitu Euroopan unionia voimakkaasti. Suomessa EU-kriittisimpiä puolueita ovat olleet Perussuomalaiset ja Keskusta. Eurojäsenyydestä luopumisesta on jopa ehdotettu järjestettävän Britannian tavoin kansanäänestys. (Oikeusministeriö 2016). Euroskeptismi on monen tekijän summa, mutta Euroopan heikosta kansainvälisestä roolista uutisointi tuskin ainakaan vähentää kriittisyyttä. Euroskeptismi ei välttämättä kuitenkaan ratkaise ilmasto- tai muitakaan kysymyksiä, sillä *irtisanoutumalla yhteistyöstä luovutamme vapaaehtoisesti pois kaiken poliittisen sananvaltamme maailman tapahtumiin.* (Ulko-
politist 2016.)

Ilmastojohtajana esiintynyt EU on joutunut kiusalliseen tilanteeseen, kun muut maat yksi toisensa jälkeen ratifioivat Pariisin ilmastosopimuksen eikä unioni pysy mukana. Muuten prosessi kohti sopimuksen voimaantuloa on sujunut jopa odotettua nopeammin ja sopimuksen ratifioineet maat, Yhdysvallat ja Kiina etunenässä, poseeraavat nyt suunnannäyttäjänä. (HS 23.9.2016.)

Ilmastojohtajuutta pidetään kunnia-asiana, joten maineen menettäminen on samalla kasvojen menettämistä. *Olimme sopimuksen edistäjiä, mutta nyt Yhdysvallat, Kiina, Intia ja Japani ovat ratifioineet, mutta Eurooppa ei. Menetämme kasvomme kansainvälisesti, Juncker kertoi.* (HS 30.9.2016.) Euroopan unionin kuvataan uutisten välityksellä siis tiedostaneen tuolloin ilmastojohtajan roolin hiipumisen ja myöntävän muiden maiden nousseen asiassa tärkeämmiksi. Muutos kuvataan häpeällisenä ja yllättävänä, varsinkin ottaen huomioon esimerkiksi Kiinan aiempi ilmastoyhteistyö. Koska kansallinen ratifiointi ei näyttänyt EU:n kohdalla etenevän, päätettiin sopimus lopulta ratifioida blokkina. Kyseinen ratkaisu oli *institutionaalista luovuutta.* (HS 30.9.2016.)

Joulukuun 9. päivän uutisessa ilmastojohtajaksi nostetaan yllätyksenä Ranska ilman muita maita. *Täytyy kiittää Ranskan otetta, se on pystynyt valjastamaan myös kriittisiä osapuolia*

sillä tavalla, että kaikki voisivat tuntea sopimuksen omakseen. Toisaalta Ranska on tehnyt merkittävän työn eri maaryhmien tarpeiden ja eri neuvottelukulttuurien tulkitsemisessa. (Yle 11.12.2015.) Osasy Ranskan johtajuuteen on varmasti puheenjohtajamaana toimiminen, mutta sitäkään ei voi pitää itsestään selvänä, kuten on nähty muissa ilmastoneuvotteluissa, esimerkiksi Kööpenhaminassa. (Yle 9.12.2015). Ranskan johtajan roolia kuvataan useimmissa aineistoni uutisissa *diplomaattisena osajana sopua hierottaessa.*

Toisaalta tärkeänä pidetään myös *maailman mahtivaltojen, Yhdysvaltojen, Kiinan, Intian, Venäjän ja koko Euroopan unionin panosta.* Erityinen yllätys teksteissä on yhtäkkinen Venäjän kehuminen, sillä sitä ei aineistooni valikoituneissa uutisissa muuten käsitelty juuri lainkaan. Venäjä ylipäätään mainittiin aineistossa alle kymmenen kertaa ja jokainen viittaus Venäjään tai sen presidenttiin Putiniin, oli liittyen Syyrian konfliktiin. Ympäristöasioissa Venäjää ei aineistossani käsitelty edes ohimennen, vaan esillä oli muita valtioita. (MT 13.12.2015.) Naapurimaamme puuttuminen ilmastouutisista on merkittävää, sillä Venäjän päätökset vaikuttavat laajalti maailmassa. Maa ei ole tähän päivään tullessa edelleenkään ratifioinut sopimusta, vaikka se on jo allekirjoitettu. Sopimus edellyttää Doronin mukaan *lainsäädännöllisiä muutoksia* ollakseen mahdollinen. Sopimusta vastustavat erityisesti elinkeinoelämä, mutta asiantuntijoiden mukaan Venäjä tulee ratifioimaan sopimuksen *parempana ajankohtana.* (Doronin 2016.)

Kiinan ilmastojohtajuuden rooli uutisoinnin edetessä neuvotteluista sopimukseen asti päätessä on varsin mielenkiintoinen. Aineistoni alkuvaiheessa Kiinaa kuvataan periksi antamattomana, jopa änkyränä *perusdinosauruksena*, joka on antanut kuitenkin joissain asioissa periksi. (esim. Yle 11.12.2015). Vuoden vaihteen paikkeilla diskurssi muuttuu siihen suuntaan, että *Kiina ja Intia ovat kasvihuonepäästöjen kannalta kaksi elefanttia, jotka rymistelevät posliini-kaupassa.* Vertauskuvalla viitataan siihen, kuinka Kiina luo itsestään suuren ilmastojohtajan ja ilmaston puolestapuhujan kuvaa, *aikoen samalla lisätä päästötasojaan vielä seuraavat 15 vuotta.* (MT 1/8.12.2015.) Kiinan ratifioidessa Pariisin sopimus yhtä aikaa Yhdysvaltojen kanssa, diskurssi kuitenkin muuttuu jälleen positiiviseksi. Kiina nähdään uutisaineiston loppupuolella yllättävänä ilmastojohtajana, jota moni maa ryhtyi toiminnallaan seuraamaan. Kiinalla viitataan aineistossa olevan valtaa erityisesti kehitysmaiden joukossa, joten sen päätös ratifioida sopimus oli merkittävä viesti muille maille. (HS 3.9.2016.) Kehittyvien maiden teollistumisen asteen on kuitenkin yhä varsin matala verrattuna teollisuusmaihin, joten niiden kasvun voi odottaa jatkuvan voimakkaana vielä jopa vuosikymmeniä. (Ikonen & Kivimäki 2006, 7.)

Japanin rooli ilmastoneuvottelujen johtajana on melko huomaamaton uutisten tasolla, mutta tiettyjen käytännön toteutusten myötä se nostetaan esille esimerkillisenä johtajana. Japani näytetään positiivisessa valossa, sillä se on *patistanut autoteollisuutta uudistumaan esimerkiksi sähköautojen anteliaille verovähennyksillä. Valtio on lisäksi luonut kannustimia muutokseen tukemalla vetyautojen kehittelyä.* (HS 10.6.2016.)

Suomea ei luonnehdita uutisissa varsinaiseksi ilmastojohtajaksi, mutta joissain uutisissa tuodaan esiin piirteitä siitä. Esimerkiksi Marokon uutisoidaan *kehuneen Suomea esimerkkimaana ilmastonmuutoksen torjumisessa. Marokon komissaari Abdeladim Lhafi toivoo oppivansa Suomelta paljon metsien kestävästä käytöstä, metsäteknologiasta, puun käytöstä energiana sekä tulvien hallinnasta.* (MT 14.6.2016.) Vaikka maailman mittakaavassa Suomi ei siis olisi ilmastajohtaja, se voi omalla erityisosaamisellaan olla eräänlainen esimerkkimaa ilmastomuutoskysymyksessä. Suomen ilmastomuutokseen liittyvästä erityisosaamisesta kirjoitan lisää talous-diskurssin kappaleessa Suomi ja ilmastomuutos.

Ilmastotalkoo-diskurssia tekstissä rakennetaan luomalla kuvaa reippaasta talkoohengestä, johon suurin osa osallistuu. Tekstissä tuodaan esiin piirteitä yhteishengestä ja toisaalta leimataan ne, jotka eivät talkoisiin syystä tai toisesta osallistu. Mailla ei ole joko halua tai kykyä osallistua yhteistyöhön. Esimerkiksi yhdessä joulukuun uutisessa listataan maita, joilta vielä puuttuu oma ilmastolupaus: joukossa on *katastrofialueita ja vastarannan kiiskiä.* Kuitenkaan yksistään taloudelliset syyt eivät ole uutisten mukaan este ilmastoteoille ja – lupauksille. Tämän huomaa erityisesti siitä, että *tällä kertaa myös lukuisat köyhät valtiot ovat tehneet jonkinlaisen sitoumuksen päästöjen leikkaamisesta, esimerkiksi Talibanin vastaisen sodan raunioittama Afganistan on julkaissut ilmastolupauksen.* (Yle 4.12.2015.)

Ilmastotalkoo-jaottelu on siis tiiviisti yhteydessä ilmastotahto-osioon. Tahtotila tehdä merkittävä muutos esimerkiksi päästömäärissä johtaa ilmastotalkoisiin, jossa jokainen kantaa kortensa kekoon yhteisen hyvän vuoksi. Samassa uutisessa myös rakennetaan ilmastotalkoo-diskurssia lainaamalla Venezuelan ekososialismiministeri Guillermo Barreton sanoja siitä, *kuinka he pidättävät itsellään oikeuden toimittaa ilmastolupaus sitten, kun he tietävät konferenssin tuloksen.* Venezuelan uutisoidaan siis vetoavan siihen talkoisiin liittyvään ikävään toiseikkaan, että usein odotetaan ensin tietoa siitä, millä keinoilla muut tuovat työpanoksensa kehiin. Talkoiden onnistumisen lähtöedellytys on talkoohenki eli tiivis yhteisöllisyyden kokemus. Ylen uutisen luodessa kuvaa siitä, ettei talkoiden ulkopuolelle ole jäämässä kuin kata-

strofialueita (jotka eivät kykene osallistua) ja vastarannan kiiskiä (jotka eivät tahdo osallistua), rakennetaan me-henkeä paremmasta porukasta. Porukan yhteishenki tiivistyy uutisessa siihen, että parempi puoli maailmaa on jo osallistunut talkoisiin omalla työllään ja nyt odotetaan vastarannan kiiskien panosta. Ilmastoyhteistyön talkoiden esteenä nähdään myös *länsimaiden historiallinen vastuu luomastaan ongelmasta*. Ilmastovelka estää keskiamerikkalaisen Nicaraguan osallistumista talkootyöhön. (Yle 4.12.2015.) Uuskolonialismiin yhteydessä oleva ilmastovelan käsite on varsin yleinen globaaleissa ympäristösopimuksissa. Rikkaat teollisuusmaat nähdään saastuttajina, jotka ovat saavuttaneet oman varakkuutensa tuottamalla kansainvälisiä ympäristö- ja ilmasto-ongelmia. (Koivurova 2012, 129.)

Uutisissa listatut syyt ilmastotalkoista pois jättäytymiseen kuvataan vakavina. Lukijan annetaan ymmärtää, että riittävän painavan syyn omaavina nähdään maat, kuten *Syyria, joka on ollut useita vuosia sisällissodassa, Libya joka on pysynyt väkivaltaisena ja epävakana diktaattori Gaddafin syrjäyttämisen jälkeen sekä Nepal, joka toipuu kevään voimakkaasta maanjäristyksestä*. Loput nähdään uutisen mukaan yksipuolisesti *vastarannan kiiskinä*. (Yle 4.12.2015.)

Keskeinen kysymys ilmastoneuvottelujen onnistumiseksi on talkoiden vastuunjaon onnistuminen. Keskeisimpänä nähdään olevan se, *saavatko teollisuusmaat Kiinan mukaan maksu-mieheksi ilmastomuutoksen torjuntaan*. (Yle 9.12.2015). Ilmastosopimuksen synnyttyä erityisesti Yhdysvaltain silloinen presidenttiehdokas Donald Trump kuvattiin uutisissa tyytymättömänä Yhdysvaltojen osuuteen sopimuksessa. *Trump kertoi, ettei hän ole sopimuksen suuri ystävä ja että sopimus kohtelee Yhdysvaltoja epäreilusti antaen liikoja vapauksia joillekin maille, kuten Chilelle*. (HS 19.5.2016.)

Jotkut maat ovat uutisten mukaan tärkeämpiä kuin toiset ilmastoneuvotteluissa, mutta esiin tuodaan myös ryhmiä, joita ei koeta lainkaan merkittäviksi. Maailman eri alkuperäiskansat Aasiasta, Latinalaisesta Amerikasta ja Skandinaviasta ovat lyöttäytyneet yhteen, sillä yksin he olisivat liian marginaalissa. Alkuperäiskansat toimivat yhdessä Pariisin ilmastoneuvotteluissa, mutta kokevat silti, etteivät he saa ääntään kuuluviin ilmastoneuvotteluissa. Yhteistyön myötä pienet ryhmät voivat kuitenkin parantaa viestinsä kantavuutta. (Yle 10.12.2015.)

Aineistossa korostettiin erilaisia yhteistyön esteitä, jotka ryhmittelin myös yhteistyö-diskurssin alle. Sellaisia ovat *edelleen ne ongelmat, jotka ovat aikaisemmissakin kokouksissa estäneet kattavan sopimuksen syntymisen: kehittyville maille annettavat avustukset, avoimuus*

sekä päästövähennysten jakaminen eri maiden kesken. (Yle 11.12.2015). Vanhoihin rooleihin jumittuminen kuvataan suureksi esteeksi yhteistyön onnistumiselle Pariisissa.

Aiemmat yritykset sopimuksen luomiseksi ovat kompastuneet teollisuusmaiden ja kehitysmaiden erimielisyyksiin taakanjaosta ja ilmastotoimien rahoituksesta. Jakolinjat ovat osin pysyneet ennallaan myös uusimmassa ponnistuksessa. (Kaleva 5.12.2015.)

Yhteistyön esteeksi uutisissa nostettu taakanjako ja ilmastotoimien rahoitus ovat viittaus valtioiden omaneduntavoitteluun. Jokainen valtio tahtoisikin ainakin periaatteen tasolla hidastaa ilmastomuutoksen vaikutuksia yhteistyötä tehden. Kukaan ei kuitenkaan tunnu olevan valmis karsimaan omista eduistaan tai taloudellisesta kilpailukyvystään. Taloudellisten etujen ajaminen onkin ollut yksi suurin syy, miksi ilmastoregiimin koetaan epäonnistuneen verrattuna otsoniregiimiin. Yhdysvallat ei perinteisesti ole lähtenyt mukaan kansainvälisiin ilmastotalkoisiin, ennen kuin Kiina ja muut kehittyvät maat sitoutuvat edes jonkinlaisiin päästövähennyksiin. Tässä asiassa Yhdysvallat on vedonnut sen yritysten *kilpailukyvyn tasa-arvoisuuteen*. Pelkona Yhdysvalloilla onkin ollut, että niiden maiden, jotka eivät ole sitoutuneet päästövähennyksiin, yritykset jyräävät ohi aiempaakin selvemmin. (Koivurova 2012, 281.)

Toisaalta yhteistyön esteiksi luetellaan *perinteiset vastaan hankaajat*, kuten Kiina, Intia tai Venezuela, joista *kukaan tuskin haluaa kuitenkaan ottaa omalle vastuulle sopimuksen kaatumisen*. (Yle 12.12.2015). Myös Puola tuodaan uutisissa esille vastustajana ja yhteistyötä haastavana valtiona. *Puola on valmis hyväksymään ilmastopimuksen jatkokauden sillä ehdolla, että Euroopan unioni tukee sen uusien hiilivoimaloiden rakentamista.* (HS 7.9.2016.) Uutisissa siis rakennetaan pitkää listaa yhteistyön estäjistä, Kiina, Intia, Venezuela, Puola sekä *ilmastokokouksen jarruksi nimetty öljyjätti Saudi Arabia*. (MT 1/8.12.2015.)

Yhteistyön esteenä voi toisaalta olla joidenkin valtioiden välinen yhteistyö. Esimerkkinä nostetaan Suomelle varsin tuttu Euroopan unioni, jonka yksimielisyysvaatimus on yhteistyön este: *EU ei voi ratifoida sopimuksen jatkokautta ilman kaikkien maiden hyväksyntää*. Yksimielisyys on siis sekä yhteistyön edellytys, este että hidaste.

Toisaalta yhteistyö liittoumana voi olla uhka ilmastoyhteistyölle. Koska ilmastoyhteistyöhön tarvitaan mahdollisimman suuri osa maailman valtioista, liian moni sitä vastustava voi yhdessä olla este sopimuksen syntymiselle.

Yksi tai kaksi poikkiteloin heittäytyvää maata ei pysty kaatamaan neuvotteluita, mutta esimerkiksi 15–20 maasta koostuva maaryhmä pystyy. Sellainen voisi pahassa tapauksessa olla esimerkiksi samanmielisten kehitysmaiden ryhmä. (MT 7.12.2015.)

Öljy- ja hiiliteollisuuden taloutensa perustavien valtioiden ja ilmastonmuutoksen uhrien välille on vaikea saada yhteisymmärrystä, koska *ilmastonmuutos jakaa maailman valtiot niin vahvasti.* (YLE 13.12.2015). Suhtautuminen ilmastonmuutokseen uhrin tai aiheuttajan asemassa vaikuttaa käsitykseen yhteistyön tarpeellisuudesta. Kaikki hyötyvät ilmastonmuutoksen hidastamisesta jollain tavoin, mutta esimerkiksi Tyynen valtameren saarivaltioilla hätä saada aikaan muutos on suurempi kuin vaikkapa Saudi-Arabiassa.

Kansainvälisen ilmastoyhteistyön esteeksi luetaan myös eri mieltä ilmastonmuutoksesta olevat. Väärin ajattelevien pääroolia rakennetaan silloiselle Yhdysvaltain presidenttiehdokkaalle, nykyiselle presidentille, Donald Trumpille. Hänen nimittämiään neuvonantajia ja muita tukijoita, joista suurin osa nimetään suoraan ilmastoskeptikoiksi, pidetään uhkana kansainväliselle yhteistyölle ilmaston puolesta. Toisesta uutisten presidenttiehdokkaasta, Hillary Clintonista, puolestaan rakennetaan kansainvälisen yhteistyön puolestapuhujan kuvaa. Ilmastoskeptikon neuvonantajakseen nimenneen Trumpin sanotaan olevan viimeisin todiste siitä, että *Trumpin päästäminen Valkoisen talon lähetyville vaarantaa lasten terveyden ja tulevaisuuden.* (HS 14.5.2016.) Energiaskeptikoista, tai ilmastonmuutoksen kieltävistä ihmisistä, uutisointi luo kokonaisuutena kyseenalaista kuvaa. Trumpin uutisoidaan kertoneen esimerkiksi *hiiliteollisuuden kukoistavan, mikäli hän pääsee presidentiksi.* Lisäksi ilmastonmuutosta hänen kirjoitetaan pitävän *kiinalaisten luomana aatteena, jolla vahingoitetaan Yhdysvaltojen liiketoimintaa.* (HS 14.5.2016.) Trumpin on kerrottu sanoneen (HS 6.9.2016), että Yhdysvaltojen tulisi vetäytyä ilmastopuolesta. *Jo tehdyn päätöksen purkamiseen olisi kuitenkin iso kynnyks.* Trumpin uutisoidaan uhanneen *vähintäänkin neuvottelevan uusiksi Pariisin sopimus, sillä se kohtelee Yhdysvaltoja epäoikeudenmukaisesti.* (Kaleva 18.5.2016.) Yhteistyön esteeksi laskettava Trump on kuitenkin saatu pienemmäksi uhaksi nopealla ratifioinnilla ja tehokkaalla ajankäytöllä. Yksi ilmastoyhteistyön uhka on siis saatu pienemmäksi.

Kokonaisuutena yhteistyö-diskurssi jakautuu tässä työssä hyvin moneen osioon. Niitä ovat yllä esittelemäni tulokset muun muassa ilmastotahdosta, ilmastojohtajuudesta ja kompromissista sekä toisaalta yhteistyön erilaisista esteistä. Diskurssia luodaan erilaisilla sanomisen tavoilla yhteistyön edellytyksistä, haasteista ja seurauksista. Median valta yhteistyö-diskurssissa

pohjautuu siihen, että uutiset ohjaavat ihmisten käsitystä kansainvälisen yhteistyön tarpeellisuudesta tai tärkeydestä. Valta nostaa yhteistyö merkittäväksi edellytykseksi kansainväliselle toiminnalle on myös arvovalinta. Uutiset rakentavat kuvaa, jonka mukaan kaikkien maailman valtioiden ei ole pakko sopimukseen osallistua, mutta suurin osa valtioista tarvitaan mukaan sopimuksen onnistumiseksi. Vastaavasti yksi valtio ei voi sopimusta kaataa, mutta suurempi kansainvälinen liittouma periaatteessa kykenisi siihen. Yksittäisen valtion näkökulmasta ei ole kannattavaa torjua ilmastonmuutosta, mikäli muut valtiot eivät ole sitoutuneet samoihin päämääriin. Jos esimerkiksi Euroopassa on tiukemmat ympäristönormit kuin Afrikassa, teollisuuden kannalta Afrikka muuttuu tällöin houkuttelevammaksi. Yhteistyön edistäminen estää päästöparatiisien syntymistä, mikäli yhteistyöhön osallistuvat kaikki merkittävät toimijat. (Kivimäki 2006, 94.)

Yhteenvetona johtajuutta on siis kahdenlaista. Maailmaa muuttavaa johtajuutta sopimuksen aikaansaannin ja auktoriteetin muodossa sekä konkreettisia valtiollisia toimia toteuttavia maita, jotka vaikuttavat ilmastonmuutoksen hillintään.

Saasteet, kuten ilmastonmuutoskaan, eivät tunne valtioiden rajoja eivätkä siten kunnioita niitä. Esimerkiksi sään ääri-ilmiöt ja merenpinnan nousu koskevat sekä sopimukseen ja sopimusneuvotteluihin osallistuvia että niitä boikotoivia maita. Ilmastonmuutos on globaali ympäristöön liittyvä ilmiö, jota hidastaakseen kansainvälisen yhteisön on kyettävä yhteistyöhön. Jokaisen valtion on uutisten mukaan annettava työpanoksensa yhteisiin ilmastotalkoisiin, jotta ilmastonmuutosta voitaisiin hillitä. Yksikään valtio ei kykene hidastamaan ilmastonmuutosta ilman yhteistyötä.

4.2. Aika-diskurssi

Vaikka ilmastonmuutoksen uhat on tiedostettu jo vuosikymmeniä, kaikki eivät silti uutisten mukaan ymmärrä asian kiirettä. *Uusia neuvottelukierroksia tarvitaan mahdollisimman nopeasti, tällä hetkellä kukaan ei ole valmis riittäviin toimenpiteisiin.* (HS 12.12.2015). Aineistossa näkyi jatkuvasti neuvotteluja painanut kiire ja hätä saada nopeita ja hyviä ratkaisuja aikaan. Uutisten jatkuva päivittäminen verkkoon saattaa johtaa kiireen tunteeseen teemojen raportoinnissa. Lukijoiden halutaan todennäköisesti pysyvän kellon ympäri ajan tasalla, mikä johtaa pienenkin muutoksen tai viivästyksen uutisointiin. Tutkielmani aineistossa kokousten

raportoitiin toistuvasti venyneen aiottua pidemmiksi. *Ratkaisu Pariisissa yötä päivää käydyissä ilmastoneuvotteluissa ei syntynyt suunnitellussa aikataulussa.* (Kaleva 1/12.12.2015). Tämän lisäksi uutisissa kuvataan myös korkeita toiveita saada sopimus mahdollisimman *nopeasti tehdyksi* ja astumaan voimaan.

Ilmastoneuvottelut venyvät jatkoajalle. Tänä iltana ei kilistellä samppanjalaseja, kuten Ilmastokokouksen presidentti, Ranskan ulkoministeri, Laurent Fabius toivoi. (MT 11.12.2015.)

Osassa uutisia aikataulujen venymistä ei pidetä ainoastaan huonona asiana. Käytännön vaiheet ovat olleet osa sopimusprosessia, niihin kuuluvat esimerkiksi käännöstyöt YK:n kuudelle viralliselle kielelle. (MT 12.12.2015). *Ympäristöministereiden kokous kesti pari tuntia kauemmin kuin oli ennakoitu. – Tiilikainen ei eritellyt, mistä kenkä puristi, vaan luonnehti kokousta värikkääksi ja pitkäksi.* (HS 30.9.2016.) Luonnehtimalla yliajalle venyntyä kokousta sen päätyttyä *värikkääksi*, luodaan positiivista mielikuvaa neuvotteluiden etenemisestä.

Neuvottelujen ohella merkittävänä pidetään uutisissa sitä, *miten Pariisin jälkeen lähdetään kuromaankin päästövähennystavoitteiden aukkoa umpeen.* Tavoitteissa puhutaan ilmaston lämpenemisen 1,5-2 asteeseen rajoittamista. Kuitenkin neuvotteluissa luvutut toimet tulisivat lisäämään maailman keskilämpötilaa 2,7-3 asteella. (Kaleva 5.12.2015.)

Presidentti Niinistön mukaan *Euroopan turvapaikkakriisin kannalta on välttämätöntä, että Pariisin ilmastopopimus saatettaisiin voimaan jo tämän vuoden puolella. Lähi-idän konfliktin lisäksi ilmaston lämpenemisen on pelätty lisäävän pakolaisuutta.* (Kaleva 19.9.2016.) Sopimuksen toteutumisen edistäminen tuodaan yhtenä keinona hillitä pakolaisten tuloa Eurooppaan. Kuitenkaan uutisissa ei avata lukijalle keinoja, miten ilmastopopimus käytännössä muuttaisi lähivuosina pakolaistilannetta. Liittämällä pakolaiskysymyksen ilmastomuutokseen, lisätään ilmastomuutosteeman painoarvoa lukijan silmissä.

Pariisin ilmastopopimus astui voimaan Euroopan unionin ratifioitua sopimus syyskuun 30. päivä 2016. Euroopan unionin ratifiointipäätöksen myötä voimaantulon kynnyks ylittyi. Voimaantulon kynnyksenä oli ollut 55 valtion sopimuksen hyväksyntä ja valtioiden hiilidioksidipäästöjen tuli vastata 55 prosenttia kaikista maailman päästöistä. Sopimuksen uutisoitiin lopulta *tulleen voimaan nopeammin kuin odotimme. EU:lle tuli ratifioinnin kanssa kiire, koska Marokon Marrakeshissa järjestetään marraskuun seitsemäs päivä YK:n alainen ilmastokokous. Siellä puhutaan jo siitä, miten Pariisin sopimus saadaan käytäntöön.* (MT 30.9.2016.)

Euroopan unionin tuli siis ehtiä muiden maiden ratifiointitahtiin mukaan kirimällä hidasta byrokraattista järjestelmäänsä.

Pariisiin ilmastopöimukseen ratifiointi onnistui lopulta Euroopan unionilta syyskuun lopussa, mikä tarkoitti, että Pariisin sopimus astui voimaan marraskuussa. Tahdin nopeuttaminen onnistui poikkeusmenetelmien avulla, eli *EU vahvisti sopimuksen jäämättä odottamaan kansallisten ratifiointien valmistumista*. Euroopan unionin päätöksen myötä kynnsarvot sopimuksen voimaantulossa ylittyivät. Aineistossa kiitellään ennätysellisen nopeaa ratifiointitahtia, mitä kukaan ei osannut vielä edellisessä joulukuussa ennakoida, kun sopimusta Pariisissa vasta neuvoteltiin. (Kaleva 30.9.2016.)

Ilmastonmuutoksen kuvattiin aineistossa etenevän liian nopeaa vauhtia suhteessa Pariisin sopimukseen. Sovittuihin keskilämpötilojen nousuihin mukautettuna, kaikki hiilidioksidipäästöt tulisi saada nolnaan 2050 vuoteen mennessä. (HS 12.12.2015). Käytännössä rikkaiden teollisuusmaiden osalta se tarkoittaisi, että nolatasoon pitäisi päästä jo 2025–2035 välisenä aikana. Uutisten kuvatessa ilmastonmuutoksen etenemisen vauhtia ihmiset alkavat entistä todennäköisemmin miettimään omia valintojaan kuluttajana.

Sopimuksen aikaansaamisella ja sen tuomalla muutoksella kuvattiin olevan *kiire, sillä päättynyt vuosi 2015 tulee olemaan Maailman ilmatieteen järjestön mukaan mittaushistorian lämpimin*. (MT 13.12.2015). Kansainvälisten keskilämpötilojen nousu on keskeinen osa ilmastonmuutosta. Trendin kuvataan olevan yhä säiden lämpenemiseen päin, mikä asettaa yleisön miettimään tulevien sukupolvien tilannetta. Ilmastouutisia lukeva vanhempi varmasti pohtii, millaisen maailman me jätämme tuleville sukupolville jälkeemme. Huoli seuraavista sukupolvista voi osaltaan vaikuttaa ihmisten valintojen lisäksi myös tapoihin kasvattaa tämän päivän lapsia. Lapset tutustutetaan kasvisruokailuun jo useassa päiväkodissa, sillä siitä on muodostunut helposti lähestyttävä keino vaikuttaa ilmastonmuutoksen etenemiseen.

Ilmastonmuutoksen seuraukset uutisten mukaan ovat vakavia: *ilmakehässä on hiilidioksidia ennätysmäärä, arktinen jääpeite sulaa vauhdilla ja lisälämpö varastoituu meriin, joiden pinta nousee ennätyskorkealle ja aiheuttaa tulvia ja muita vahinkoja. Samaan aikaan kuivuus lisääntyy ja pakottaa kansoja liikkeelle, mikä syventää pakolaiskriisiä*. (MT 13.12.2015.)

Sopimuksen yksityiskohdista saatiin kiireestä huolimatta yhdessä sovittua, mutta keväällä, joulukuun 2015 neuvottelujen jälkeen, alkoi olla uusi kiire, sillä *ilmastosopu oli vahvistettava*

nopeasti. (HS 3.3.2016). Nopea vahvistaminen olisi uutisten mukaan Euroopan Unionissa tarpeen, jotta sopimukselle saataisiin mahdollisimman pian lainvoima ja sitä päästäisiin noudattamaan. Ilman sopimuksen voimaantuloa taistelu ilmastonmuutosta vastaan olisi turhan heikkoa. Ilmastonmuutos etenee hurjaa vauhtia. Vaikka yhteistyö onnistuikin Pariisin ilmastopöytäkirjassa, ilmastonmuutosta ei ole vielä pysäytetty. *Ainoa kysymys on, liitymmekö tarpeeksi nopeasti ja rohkeasti yhteen välttääksemme katastrofin. Viime kuukausi oli maailman historian lämpimin huhtikuu.* (Kaleva 16.5.2016.) Kaikilla kiireen representaatioillaan media viestii, ettei aikaa ole hukattavaksi ilmastonmuutostyössä.

Suomen päästötasoista puhuessa tutkimani joukkotiedotusvälineet heittävät pallon Suomen hallitukselle. Suomen sanotaan uutisissa pystyvän vastaamaan *ilmastonmuutoksen asettamiin vaatimuksiin*. Strategiakin siihen ovat periaatteessa jo olemassa. *Hallituksen täytyisi vain nopeuttaa aikataulua, jotta muutostöihin voidaan tarttua.* (Kaleva 22.7.2016.) *Suomen tulisi saada kasvihuonekaasupäästöt kuriin nykytilaa nopeammin, jotta ilmastotavoite saavutetaan.* (MT 14.6.2016). Pelkän valtiotason sijaan uutisissa voitaisiinkin puhua yksilöiden mahdollisuudesta vaikuttaa tilanteeseen. Suomi aiheuttaa hiilidioksidipäästöjä sekä yksilö- että valtion tasolla. Vastuun vierittäminen poliittisille päättäjille on lähtöedellytys yksilönvalintoja ohjaavalle päätöksenteolle, mutta se vie paljon aikaa.

Pariisin sopimus aloittaa uutisten mukaan uuden aikakauden. *Tällä kertaa maailma oli valmis sopimukselle.* (MT 5/12.12.2105). Se on *käännekohta ilmastonmuutoksen hidastamisessa* ja siitä muodostui aineiston mukaan vahvempi kuin etukäteen edes odotettiin. (YLE 13.12.2015.) Syntynyt sopimus ei ole *täydellinen*, mutta se on *käänteentekevä*. (MT 5/12.12.2015). Pariisista alkanutta aikakautta kuvataan uudeksi *toivon luvuksi maailman kaikille 7 miljardille ihmiselle*. Tällä luodaan lukijalle mielikuvaa maailmaa mullistavasta sopimuksesta, joka jää historiaan.

Pääpiirteissään Pariisin sopimus ohjaa maailman aikakaudelle, jossa ei kärytellä hiiltä ja öljyä, vaan siirrytään uusiutuviin energiamuotoihin. Siitä pitää huolen myös bisnesmaailma, jolla on nyt painava syy karttaa fossiilisia investointeja ja ohjata rahaa vihreään teknologiaan. (MT 2/12.12.2015.)

Pariisin ilmastopöytäkirjan ratifiointi aloittaa konkreettisesti uuden aikakauden. *Yhdysvallat on pyrkinyt ratifioimaan sopimuksen vielä Obaman kaudella ennen maassa marraskuussa järjestettäviä presidentinvaaleja*, sillä silloisen presidenttiehdokas Trumpin tiedettiin laskevan

ilmastolle vain vähän arvoa. Siksi *on ihan hyvä, että Yhdysvaltojen ratifiointi tuli nyt.* (HS 3.8.2016.)

Vaikka suurin osa uutisissa esiintyneistä valtioiden, järjestöjen ja yritysten edustajista kiittävätkin sopimuksen sisältöä ja lopputulosta, löytyy uutisista kriittisiäkin mielipiteitä. Esimerkiksi Yhdysvaltojen ja Kiinan ratifiointia kutsuttiin merkittäväksi edistysaskeleeksi, mutta Greenpeacen neuvonantajan mukaan se *tulisi nähdä vasta alkuna, ei loppunäytöksenä maailmanlaajuisessa toiminnassa ilmastonmuutoksen torjumiseksi.* (Kaleva 3.9.2016.) Uusi aika-kausi on siis vasta alkamassa ja sen vaikutukset näkyvät tulevana vuosikymmeninä oikein toimittaessa.

Euroopan unionilta peräänkuulutetaan teksteissä toimintaa ja ryhdistäytymistä sopimuksen voimaan saattamisessa. *Valmistelu on EU:n osalta ollut monessa jäsenmaassa niin hidasta, että on jopa mahdollista, että EU ei ehdi ratifioida sopimusta määräaikaan mennessä.* (HS 6.9.2016.) Määräaika olisi ollut 21.4.2017, mutta nyt tiedämme ratifioinnin onnistuneen jo reilusti ennen sitä lokakuussa 2016. (Euroopan komissio 2016).

Toisaalta uutisissa luodaan tarvetta ilmaston tilaa edistävälle toiminnalle. Uutisissa peräänkuulutetaan konkreettista toimintaa, vaikka jo sopimuksen aikaansaaminen on ollut eräänlaista toimintaa. *Maailma tarvitsee nyt sekä pitkän aikavälin toimia että nopeaa reagointia.* (MT 2/12.12.2015.) Sopimukseen päätyneiden lauseiden todellinen valta näkyy vasta kokouksen jälkeen. Lauseiden toivotaan vaikuttavan yritysten strategioihin, ihmisten valintoihin ja hallitusten päätöksiin. *Vaikka Pariisia seuraavana maanantaina maailma ei vielä näytä erilaiselta, niin kymmenen vuoden päästä se todennäköisesti jo näyttää.* (HS 3/12.12.2015.) Näin puhumalla tekstissä korostetaan arkielämämme aikataulujen ja maailmankaikkeuden aikataulujen eroa. Uutiset alleviivaavat eri sanomisen tavoin pitkän aikavälin tavoitteita ilmastonmuutoksen suhteen. *Tilanteen vakavuus on tunnustettu, nyt alkaa varsinainen työ.* (HS 1/14.12.2015.) Vaikka sopimus saatiinkin aikaan joulukuussa 2015, varsinainen toiminta on edessä tulevana vuosina ja vuosikymmeninä. Edessä hämmöttävät esimerkiksi päästövähennyslupausten tiukennuskierros, joka voitaisiin toteuttaa ensimmäisen kerran jo vuonna 2018. (MT 12.12.2015.)

Ilmastosovun eli sopimuksen syntymisen jälkeen diskurssi muuttui selvästi lupauksista tekojen suuntaan. Sopimuksen uutisoitiin antavan *toivoa maailman pelastamisesta, vaikka sen tavoitteiden edellyttämät teot ovat vielä paljolti tekemättä.* Työtä kuvattiin olevan valtava määrä edessä, mutta siihen on helppo ryhtyä, kun on *selvä suunta ja vahva yhteinen tahtotila.* (MT

13.12.2015.) Sopimuksen aikaansaamisen jälkeen siirryttiin ilmastotahdon korostamisesta ratifioinnin esille nostamiseen. Seuraavana vaiheena uutisissa nähdään ratifioinnit tulevina parina vuotena. (MT 16.12.2015.)

Ratifioinnin ohella myös maakohtaiset ilmastotavoitteet ovat vuoden 2016 kevään ja kesän aikana vahvasti uutisoinnissa esillä. Esimerkiksi Suomen ilmastotavoitteiden raportoidaan olevan jäljessä Pariisin sopimuksessa asetettuihin tavoitteisiin nähden. (MT 9.6.2016). Suomelta vaaditaan siis toimintaa lunastamaan Pariisin sopimuksessa antamansa lupaukset. Toiminnan olisi parempi alkaa jo tänään, sillä *jos ilmastoremonttia ei Suomessa aloiteta rankalla kädellä, vuoden 2050 jälkeen päästöjen tulisi olla negatiiviset.* (MT 9.6.2016).

Toiminnan arvioidaan johtavan esimerkin myötä lisääntyviin ilmastotekoihin. Esimerkiksi Kiinalta vaaditaan uutisaineistossani lihankulutuksen puolittamista. *Se ei ainoastaan vaikuttaisi kansalliseen terveyteen, vaan myös osoittaisi muille maille esimerkkiä päästöjen pienentämisessä ja Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteiden saavuttamisessa.* (MT 5.7.2016.) Lihan vähentämisen tärkeyttä korostamalla luodaan konkreettisia vaihtoehtoja ihmisille vaikuttaa omilla valinnoilla ilmastonmuutokseen. Näillä konkreettisilla vaihtoehdoilla on yhteyttä demokratiaankin, sillä *osallistuvan demokratian näkökulmasta median tulisi luoda yhteyksiä kansalaisten elämänpiiriin ja poliittisen koneiston toiminnan välille.* (Vesa 2010, 61). Esimerkiksi ruuan raportoidaan aiheuttavan noin viidesosan ilmastomuutosta kiihdyttävistä hiilidioksidipäästöistä. Viidesosa kokonaishiilidioksidipäästöistä on saman verran kuin esimerkiksi liikenteen aiheuttamat päästöt ilmakehässä. Tämän vuoksi ei ole yhdentekevää, mitä me ihmiset syömme. (Suomen ympäristökeskus 2016.)

Ilmastonmuutoksen voittamiseksi vaaditaan poliittisia päätöksiä, tieteellistä tutkimusta ja yritysmaailman tukea. Mutta kaikkein eniten se vaatii yleisen kulutuskäyttäytymisen muutosta. (MT 5.7.2016.)

Medialla on valtaa vaikuttaa ihmisten kuluttamiseen ohjaamalla kuluttajien valintoja. Vaatimuksella kulutuskäyttäytymisen muuttamisesta uutiset voivat havahduttaa lukijansa siihen, kuinka jokaisen yksilön toiminta todellakin vaikuttaa ilmastonmuutokseen. Uutisissa laskeetaan paljon painoarvoa poliittisille päätöksille ja tieteelle, mutta todellinen muutos tehdään ihmisten arkisilla valinnoilla. Toiminnan aika on siis uutisten mukaan nyt, eikä vain jossain kaukana tulevaisuudessa. Merkittävää toiminnan muutoksesta puhumisessa oli se, ettei liikenteen päästöistä puhuttu lähes lainkaan aineiston uutisissa. Kulutusvalinnat laajemmin, ruoka, maa- ja metsätalous sen sijaan saivat uutisissa paljonkin tilaa.

Vaihtoehtoja vaikuttamiseen listataan monessa aineiston uutisessa. Ilmastomuutosta pystytään aineiston mukaan torjua sekä *metsänhoidollisin että maatalouden keinoin*. Lisäksi *kanan, kalan ja kasviproteiinin käytön lisäämistä* kuvataan yhtenä keinona toimia ilmaston puolesta. Myös ruokahävikin vähentäminen uutisoidaan olevan keino vähentää hiilidioksidipäästöjä maapallolla. (MT 19.7.2017.)

Ajan pelätään monessa aineiston uutisessa loppuvan kesken. Sekä neuvottelujen aikataulut että konkreettisen ilmastomuutoksen hidastamisen aikataulut ovat todella tiukkoja, ja kaikki haluaisivat nähdä nopeita ja tehokkaita tuloksia. Hitaus koetaan huonoksi asiaksi, nopeus sen sijaan nähdään itseisarvona.

Juncker vaati EU-maita ratifioimaan Pariisin ilmastosopimuksen pikaisesti. Tähän mennessä niin on tehnyt vain kolme jäsenmaata, Ranska, Itävalta ja Unkari. Hidas toimeenpano uhkaa unionin uskottavuutta. (HS 14.9.2016.)

Tehokkuus ja nopea ratifiointi annetaan ymmärtää olevan suorassa yhteydessä valtioiden maineeseen. Ajan tuhlaaminen Pariisin ilmastosopimuksen ratifioinnissa koetaan maineen menettämisenä, mitä tuskin yksikään valtio toivoo. Käsiteltävät asiakokonaisuudet ovat niin suuria, etteivät suunnitellut aikarajat ole uutisten välittämän kuvan mukaan pitäviä: *paljon on siis neuvoteltavaa ennen kuin Pariisin mahdollinen ilmastosopimus syntyy, takaraja häämöttää jo perjantaina*. (MT 1/8.12.2015.) Toisaalta päivillä tai edes viikoilla aikatauluista myöhästymisellä ei luulisi olevan katastrofaalisia seurauksia koko maailman tulevaisuutta koskevia päätöksiä neuvotellessa.

Pariisin ilmastokokouksen ja siellä syntyneen Pariisin ilmastosopimuksen historiallisuutta media kuvaa monen eri teeman kautta. Uutisissa kuvataan Pariisin ilmastokokousta *käännekohtaksi* ja Obaman sanoin *hetkeksi, jolloin me viimein päätimme pelastaa planeettamme*. Ilmastomuutos tulee aineiston mukaan määrittelemään vuosisataamme *dramaattisemmin kuin mikään muu aikamme haaste*. (HS 3.9.2016.) Pariisin kuvataan muuttuneen maailman ympäristösovun symboliksi: *vaikka sopimus yksin ei pelasta maailmaa, se pelasti ehkä mahdollisuuden pelastaa maailma*. (MT 13.12.2015.) Pariisin muuttuminen ympäristösovun symboliksi korostui myös uutisaineiston kuvissa. Ihmiset olivat ryhmittäytyneet joukolla rauhanmerkkiä muistuttavaan kuvioon. Rauhanmerkin sijaan ympyrän keskiössä oli kuitenkin Pariisin tunnetuin symboli, Eiffel-torni. (ks. kuva 2.) Pariisissa saavutetun ilmastosovun yhteydessä uutisoidaan, kuinka *tänään maailma saa viimeisen tilaisuuden antaa tuleville sukupolville vakaampi*

maailma, terveempi planeetta, oikeudenmukaisemmat yhteiskunnat ja menestyvämmät talou-
det. (Kaleva 1/12.12.2015). Tätä samaa puhetapaa tulevista sukupolvista tukevat myös aineis-
tooni kuuluvien uutisten kuvat. Esimerkiksi ensimmäiseksi liitteeksi valitsemani kuva viittaa
Pariisiin ilmastopöytäkirjaan tuleville sukupolville jätettävänä arvokkaana perintönä. Yhdys-
valtain edustaja John Kerry on ikuistettu kuvassa allekirjoittamassa Pariisin ilmastopöytäkirjasta
sylissään pieni tyttö, ilmeisesti hänen lapsenlapsi. Kuva symbolisoi tuleville sukupolville jät-
tämäämme maailmaa, jonka nyt päätimme pelastaa. Se osaltaan rakentaa tätä diskurssia Parii-
sin sopimuksen historiallisuudesta ja päätöksestä jättää tuleville sukupolville parempi ja tur-
vallisempi maailma. (ks. liite 1.)

Historiallisena pidetään paitsi sitä, että sopimus ylipäätään saatiin solmittua, myös sitä, että
valtiot todellakin ratifioivat niin nopealla tahdilla sopimuksen. *Allekirjoitusseremoniassa his-*
toriallisena pidetyn sopimuksen allekirjoitti 170 maata. Koskaan aiemmin YK:n historiassa
yhtä monta maata ei ole allekirjoittanut kansainvälistä sopimusta yhden päivän aikana. (MT
23.4.2016.) Tieto siitä, etteivät YK:n jäsenvaltiot ole koskaan aiemmin kyenneet näin nope-
aan ratifiointiin, kertoo asian merkittävyydestä. Sillä viestitään uudelta historialli-
selta yhteistyöstä, jonka avulla voidaan voittaa vaikeita kansainvälisiä ongelmia.

Pariisin sopimus kuvataan historiallisena lisäksi sen oikeudellisen sitovuuden vuoksi, mikä
tuodaan urauurtavana piirteensä esille. *Ilmastokokouksen 195 osallistujamaata kykeni sitten-*
kin solmimaan maailman ensimmäisen, kaikkia maita oikeudellisesti sitovan kansainvälisen
ilmastopöytäkirjan. (MT 13.12.2015). Aiempien ilmastopöytäkirjojen ongelmana pidetään ai-
neistossa sitä, etteivät ne ole olleet oikeudellisesti sitovia. Maat ovat voineet tehdä päästölu-
pauksia, mutta niitä ei ole rankaistu, mikäli tavoitteet eivät ole olleet pitäviä tai todennäköisiä.

Presidentti Sauli Niinistö tuo uutisten mukaan uudenvuoden 2016 puheessaan esille Pariisin
sopimuksen historiallisuuden. Pariisin sopimus kuvataan *vuoden 2015 hyvänä uutisena, jota*
tulee korostaa, sillä hyvät uutiset tahtovat usein jäädä huonojen uutisten varjoon. (Kaleva
1.1.2016.) Pariisin sopimuksen voidaan nähdä tuovan valoa tähän aikaan, jolloin uutiset so-
dista, epidemioista ja talouskriiseistä tuntuvat täyttävän uutisvirran.

Aika-diskurssiin ryhmittelin sekä konkreettiset sopimusaikatauluja koskevat että laajemmin
ilmastonmuutokseen liittyvät ajasta puhumisen tavat. Aikatauluista puhuminen oli analyysin
alusta loppuun vahvin esiin tullut teema. Sitä korostettiin lähes joka uutisessa ja niissä annet-
tiin lukijan ymmärtää jatkuva neuvotteluihin liittyvä kiire suhteessa nopeasti etenevään ilmas-
tonmuutokseen.

Aineistoissa aika-diskurssi näkyi lähes yhtä vahvana kuin aiemmin käsittelemäni yhteistyö-diskurssi. Aika jakautui yhtäältä konkreettisiin sopimusaikatauluihin ja niihin liittyvään kiireeseen, toisaalta taas laajempiin ilmastonmuutokseen liittyviin aikatauluihin sekä sen etenemisen hidastamiseen. Uutisilla on valtaa saada lukija ajattelemaan, että ilmastonmuutos tapahtuu tässä hetkessä. Aikakautta, jota elämme, on luonnehdittu useassa paikkaa viimeiseksi mahdollisuudeksi tehdä muutos ja taittaa ilmastonmuutoksen eteneminen laskuun.

Puhumalla eri tavoin aikatauluista ja niihin liittyvästä kiireestä, lukija saa käsityksen, että elämme kriittisiä aikoja kansainvälisessä yhteisössä ilmastonmuutoksen hidastamisen suhteen. On aika tehdä käännteentekeviä ratkaisuja sekä omassa elämässä esimerkiksi kuluttamisen suhteen että laajemmassa mittakaavassa kansainvälisessä ilmastopolitiikassa. Koska elämme historiallisesti merkittävää aikakautta kansainvälisen ilmastoyhteistyön onnistumisen kynnyksellä, on tärkeää saada aikaan lainsäädäntöä ympäristö- ja ilmasto-oikeuden saralla. Lainsäädäntö etenee lähtökohtaisesti melko hidasta tahtia, mutta tärkeäksi koettujen teemojen ympärillä vauhtia voidaan tarvittaessa lisätä. Samanlaista liikehdintää olemme nähneet ilmastonmuutoslainsäädännön ohella esimerkiksi tasa-arvoisen avioliittolain osalta. Lakien säätämisen ja täytäntöönpanon jouduttaminen on yhteydessä yhteiskunnan mielipiteisiin. Mikäli ilmastonmuutoksen uutisoinnissa aika nostetaan tällä tavoin korokkeelle, yhteiskunnalle annetaan viesti, että on merkittävää tehdä nopeita muutoksia parempaan päin. Ajan korostaminen eri sanomisen tavoilla teksteissä luo painetta siis sekä yhteiskunnan päättäjien keskuudessa että kansalaisten keskuudessa suhteessa päätöksentekijöihin. Päätöksiä vaaditaan tehtäväksi nopeammalla tahdilla, mikäli media luo kuvaa siitä, että asioiden edistämisen on merkittävä kiire.

4.3. Ympäristö-diskurssi

Kuvaa ympäristön rajallisuudesta rakennetaan puhumalla siitä, kuinka meillä ei ole *planeettaa B, tämä on ainoamme*. (HS 1.12.2015). Planeettamme rajallisuuden ymmärtäminen tuli alun perin ihmisten tietoisuuteen 1960-luvulla ympäristöheräämisen myötä. Ympäristöherääminen kehittyi Apollo 8 -lennolla otetun Maa-kuvan sekä Rachel Carsonin 1962 julkaistun *Silent Spring* -teoksen myötävaikutuksesta. Maapallon näkeminen avaruudesta käsin otetussa kuvassa sai ihmiset havahtumaan planeettamme haurauteen ja rajallisuuteen. Ihmiset ymmärsivät planeettamme rajallisuuden nähdessään itsensä kauemmasta näkökulmasta. (Cox 2013, 64–65.) Sekä Apollo 8 -lennon maannousukuvaa että Rachel Carsonin *Silent Spring* -teosta

pidetään modernin ympäristöliikkeen perustajina. Ihmiset tulivat aiempaa tietoisemmiksi ympäristöön aiheuttamistaan negatiivisista seurauksista saatuaan tietoa niistä. Huoli kasvoi etenkin planeettamme ns. yhteishyödykkeiden, *commons*, osalta. Yhteishyödyke-käsite kattaa sekä ilman, veden että maaperän. Ilman tiedon lisäämistä esimerkiksi DDT:n haittoihin ei olisi havahduttu tarpeeksi ajoissa. (Cox 2013, 45.)

Rajallisuus yhdistetään usein uutisissa ajatukseen siitä, kuinka planeettamme on meillä vain lainassa. *Meillä on planeetta lainassa tulevilta sukupolvilta, olemme vakuuttaneet näille sukupolville, että me kaikki yhdessä annamme heille paremman maapallon.* (Kaleva 1/12.12.2015.) Mielenkiintoista uutisissa on toistuvasti esiintuotu puhumisen tapa *tulevista sukupolvista*. Joskus kuulee puhuttavan siitä, kuinka olemme perineet tämän planeetan ja maan esi-isiltämme, minkä vuoksi meidän tulee sitä kunnioittaa. Uutisissa tämä linja oli kuitenkin selvästi otettu eri tavalla mukaan. Aineistossa puhuttiin poikkeuksetta *tulevilta sukupolvilta lainatusta planeetasta ja maapallosta*. Puhetapa on juurtunut ympäristökeskusteluun ja sitä käytetäänkin yhtenä ajattomana perusteena maapallon kestäväälle käytölle ja kunnioittamiselle. Esimerkiksi presidentti Tarja Halosen vuoden 2006 virkaanastujaispuheen viittaus *lainassa lapsiltamme* -puhetapaan on yhä vuonna 2017 täysin ajankohtaista.

Ympäristöstä huolehtiminen edellyttää jatkossa nykyistä kokonaisvaltaisempaa kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä. Ilmastonmuutos on yhteinen asia, jonka vuoksi meidän on jatkettava ponnisteluja kaikkien maiden mukaan saamiseksi. Meillä jokaisella on yhteisen vastuun lisäksi myös henkilökohtainen vastuu ympäristömme tilasta. Haluan olla jatkossakin mukana tämän toiminnan tehostamisessa. Tämä maapallo ei ole peritty isiltämme vaan se on lainassa lapsiltamme. (Halonen 2006.)

Osa rajallisuuden ymmärtämisestä on kestävän kehityksen tukeminen. Kestävän maa- ja metsätalouden merkitys nostetaan Suomen uutisissa tärkeäksi teemaksi. Metsätalous nähdään erityisesti Maaseudun Tulevaisuuden uutisissa keinona ylläpitää hiilinieluja. *Kestävä viljely on luonnon hoitoa, minkä vastuullinen viljelijä on aina tiennyt.* (MT 13.12.2015.)

Uutisten päätoimijoiden eli valtioiden lisäksi yksittäisten kansalaisten sanotaan voivan kantaa kortensa kekoon. Pariisin sopimuksella sitoudutaan vähentämään maailman hiilidioksidipäästöjä. Suomalaisten *hiilijalanjäljen* kirjoitetaan olevan suurimpia maailmassa, minkä vuoksi

Suomessa on aloitettu Ilmastolupaus-kampanja. *Ilmastolupaukseen sitoutuneet lupaavat selvittää, mitä mahdollisuuksia heillä on säästää ilmastoa asumisessaan ja energian käytössään, liikkumisessa ja ruokailu- ja kulutustottumuksissa.* Ilmastolupaus on konkreettinen vinkki, miten lukija voi vaikuttaa omaan *hiilijalanjälkeensä*. Hiilijalanjäljen metafora on yksi kansainvälisistä ympäristömetaforista. Metaforia ympäristöstä luodaan, jotta ympäristöä voidaan käsitellä vertauskuvallisesti. Ympäristöön liittyviä metaforia ovat esimerkiksi äiti maa, hiilijalanjälki tai väestöräjähdyks. (Cox 2013, 64–65.) Näiden käsitteiden avulla ihmisille tarjotaan vaihtoehtoja vaikuttaa. Hiilijalanjälki-käsitteen myötä on paljon helpompi ymmärtää mitä jälkeemme jää, kun aika meistä jättää.

Tekemänsä ilmastolupauksen myötä tulee *jakaa kokemuksia puhtaammista valinnoista perheelle, ystäville ja työtovereille ja kannustaa heitäkin allekirjoittamaan ilmastolupauksen.* Toiminnan leviäminen yhteiskunnassa voisi aiheuttaa ketjureaktion, jonka myötä kaikki tekisivät parhaansa ilmaston puolesta. Ilmaston ja ympäristön puolesta toimiminen kuvataan trendikkäänä, sillä siihen on osallistunut jo yli tuhat suomalaista. Ilmastolupauksen tehneisiin sisältyy muun muassa Sauli Niinistö, Martti Ahtisaari, Tarja Halonen, Juha Sipilä, Kimmo Tiilikainen, Kari Mäkinen ja Anssi Kela. Niinistön kerrotaan vähentäneen kotinsa lämmitysmuutoksilla sähkönkulutustaan. Tasavallan presidentin kirjoitetaan olevan erittäin huolissaan *kotitalouksien ruokahävikistä, joka vastaa vuosittain 500 miljoonan euron menetystä.* (Kaleva 13.12.2015.) Tuomalla esiin näin suuren ja kirjavan joukon ilmastolupauksen tehneitä, media vaikuttaa ihmisten asenteisiin. Kun uutisen lukeva kansalainen näkee, että näin moni henkilö on jo valmis toimimaan ympäristön puolesta, tulee siitä aiempaa houkuttelevampaa.

Ilmastonmuutoksen syyt ovat seurausta koko ihmiskunnan, erityisesti länsimaiden, toiminnasta. Tämän vuoksi mahdollisimman suuri osa maailman ihmisistä tulee saada mukaan ilmastotyöhön. Median valta näkyy siinä, että se voi tiedottaa Sauli Niinistön, Tarja Halosen ja muiden merkittävien henkilöiden jo lähteneen toimimaan ympäristön puolesta. Valjastamalla koko kansa yhteiseen ilmastotyöhön, vältetään yksilön turhautuminen suuren teeman edessä. Kun ihminen saadaan tuntemaan pisto sydämessään esimerkiksi joka kerta kaupparesiinin yhteydessä muovipussin ostaessaan, tapahtuu arvojen muutos. Aiemmin kuluttaja ei välttämättä ole edes ajatellut muovipussin merkitystä ilmastonmuutoksen tai valtamerien muovirokaongelman kannalta. Kun tiedon lisääntymisen myötä ihmisen arvomaailma muuttuu, lisääntyy myös arvojen mukainen toiminta. Sanonta *tieto lisää tuskaa* kuvastaa hyvin tätä ketjureaktiota. Uutisten yhdistäessä esimerkiksi ruokahävikin tai lihansyönnin seuraukset ilmaston-

muutoksen aiheuttamiin ongelmiin, ihmisille tulee helpommaksi hahmottaa suuri kokonaisuus. Ilmastonmuutos ei ole enää jossain kaukana tapahtuva ilmiö, johon ei voi vaikuttaa. Siitä on tullut ilmiö, johon jokainen voi omalla toiminnallaan vaikuttaa, niin hyvässä kuin pahassa.

Ympäristön kohtaamia seurauksia uutisissa luetellaan oppikirjamaiseen tapaan. Seurauksia ympäristössä näkyy, toteutuipa Pariisin sopimus tai ei. Kestää joka tapauksessa jonkin aikaa, ennen kuin Pariisin sopimuksen tulokset alkavat näkyä. Seuraukset Pariisin ilmastokokouksen ja siellä syntyneen Pariisin ilmastosopimuksen epäonnistuesssa ovat kuitenkin uutisissa merkittävästi negatiivisemmat. Muutamassa aineistoni uutisessa avataan ilmastonmuutoksen taustoja ja korostetaan sen yhteyttä ihmistoimintaan.

Luonnon talous on aina perustunut siihen, että aine kiertää ja energia virtaa. Osa aineesta poistuu kierrosta fossiloitumisen kautta. Teollistumisen alettua ihminen ei ole tätä kiertoa perustuvaa toimintamallia juurikaan noudattanut. Yhteisen pallomme aineenvaihdunta on saatu niin pahasti sekaisin, että se uhkaa myös meitä itseämme. (MT 29.6.2016.)

Ilman ihmistä eloperäisestä kierrosta poistunut hiili olisi jäänyt hautautuneeksi. *Ihminen on geologisessa aikamittarissa laskien hyvin lyhyessä ajassa vapauttanut merkittävän määrän jo kierrosta poistunutta hiiltä takaisin ilmakehään. Lämpötilan nousun kirjoitetaan olleen onneksi hitaampaa kuin hiilidioksidipitoisuuden lisäyksen perusteella tutkijat olivat 1800-luvun lopulla laskeneet. Syyksi kerrotaan hiilidioksidin imeytyminen maailman meriin. Toisaalta merienkään kantokyky ei ole loputon. (MT 29.6.2016.)*

Nyt vain alkaa olla merienkin mitta täysi: ne ovat alkaneet happamoitua. Ja tämä taas horjuttaa merien ekosysteemejä monin tavoin, taatusti myös ihmis-kunnalle ja sen ruokahuollolle haitallisella tavalla, jos tätä kehitystä ei saada pysäytettyä. (MT 29.6.2016.)

Aineiston uutiset puhuvat eräänlaisista ketjureaktioista varsin usein. Ihmisen toiminta on yleensä negatiivisen ketjureaktion, noidankehän, alku. Toimintamme johtaa seuraavaan asiaan, jolla voi olla kauaskantoisia negatiivisia seurauksia. Tällaisia ketjureaktioita ovat esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden käyttö, sademetsien hakkaaminen tai liikakalastus. Vastuu näistä ympäristölle aiheuttamistamme ketjureaktion kaltaisista vahingoista karkaa helposti

ulottumattomiin. Ilmastonmuutoksen aiheuttamia vahinkoja on vaikea jäljittää kenenkään yksittäisen valtion tai edes yrityksen syyksi. Ilmastonmuutos on eräänlaista hajasaastetta, johon on varsin vaikea löytää pääsyyllistä. (Koivurova 2012, 288.)

Uutisissa luodaan uhkakuvia niistä seurauksista, mitä tulemme kohtaamaan, ellei ilmastonmuutokseen puututa nyt tosissaan. Lisäksi lukijoille annetaan viesti, että silmien sulkeminen ilmastonmuutokselta ei ole ratkaisu. *Olisi vaarallista olla tekemättä mitään ja uskoa, että kaikki on lopulta vain luonnollista pitkäaikaisvaihtelua.* Pariisin ilmastositomuksen kuvataan luovan pohjan hiilidioksidin ja muiden kasvihuoneilmiötä vahvistavien kaasujen pitoisuuksien rajoittamisessa. *Lisääntyneet tulvat, myrskyt, kuivuus ja muut ääri-ilmiöt tuottavat paljon inhimillistä kärsimystä ja suuria taloudellisia tappioita.* (MT 29.6.2016.) Kokoomuksen puoluehallituksen toukokuun 2016 ulko- ja turvallisuuspoliittisesta kannanotosta tehty Kalevan uutinen kertoo *ilmastonmuutoksen olevan aikamme suurin yhteinen uhka. Ilmastonmuutos itsessään muodostaa valtavan uhan koko maapallolle ja ihmiskunnalle, mutta pahentaa myös muita ongelmia.* (Kaleva 26.5.2016.) Ääri-ilmiöt tuodaan esille Suomen uutisissa itsestään selvänä seurauksena ilmastonmuutokselle. Representoimalla ilmastonmuutosta uhkana ja Pariisin ilmastositomusta uutena alkuna ilmastonmuutoksen estämisessä, media voi ohjata yleisön käsitystä ilmastopolitiikasta. Siitä voidaan rakentaa kuvaa ratkaisuntuojana ja muutoksen alullepanijana.

Meriveden pinnan nousu, ihmisten asuinalueiden jääminen veden alle ja äärimmäiset sääilmiöt ovat vain muutamia esimerkkejä luonnossa nähtävistä muutoksista, jotka johtuvat ihmisen aiheuttamasta ilmastonmuutoksesta. (HS 6.12.2015). Miten ikinä me ihmiset toimimmekaan tulevina vuosina ilmastonmuutoksen suhteen, seuraukset voidaan nähdä ympäröivässä luonnossa ja ympäristössämme. Uutisissa listattujen ilmiöiden vuoksi miljoonat ihmiset joutuvat tulevina vuosina ja vuosikymmeninä jättämään kotinsa ilmastopakolaisina. Syinä voivat olla nälänhätä, kuivuus ja merenpinnan nousu, mikä saattaa upottaa kokonaisia valtioita Tyynellämerellä. Siksi pienten saarivaltioiden edustajat ovat uutisten mukaan liittoutuneet samassa uhkaavassa tilanteissa olevien valtioiden edustajien kanssa. Yhdessä pienet ja ympäristön muutosten uhkaamat kansat voivat saada neuvotteluissa paremmin äänensä kantamaan.

Neuvottelujen päätyttyä sopimukseen uutisissa alettiin käsittelemään sitä, mitä olisikaan tapahtunut, jos ei sopua olisi syntynyt. Seuraukset sekä ympäristön että kansainvälisen politiikan osalta olisivat olleet *katastrofi.* *Lisääntyvien ympäristöongelmien, sotien, terrorin ja pakolaiskriisien maailma ei olisi sitä enää kestänyt.*

Seuraukset sovun saavuttamattomuudesta olisivat olleet pahaksi paitsi ympäristölle ja ilmastolle, myös politiikan luottamukselle. *Nyt poliitikot näyttivät, että heistä on johonkin, vaikka rauhaa he eivät kykene tuomaan.* (MT 13.12.2015.) Usko demokratiaan ja politiikkoihin on useiden tutkimusten mukaan ollut jo vuosia laskussa. Kun uutisissa kerrotaan poliitikoiden näyttäneen kykynsä, lukijan usko politiikkaan voi hitaasti palata. Luottamus politiikkaa kohtaan on yksi demokratian perusedellytys. Edustuksellisen demokratian laatu voi olla kriisissä, mikäli äänestäjät eivät usko poliitikkojen kykyyn ajaa yhteisiä asioita. Viime vuosikymmeninä on puhuttu jopa demokratian kriisistä, sillä luotto politiikkaan on ollut niin selvässä laskussa tietyissä maanosissa. Perinteisesti Pohjoismaat ovat kuitenkin olleet korkeimmilla sijoiilla tutkimuksissa, joissa on selvitetty kansalaisten luottoa politiikkaan. Van der Meerin mukaan vielä ei ole kuitenkaan tutkittu tarpeeksi poliittisen luottamuksen seurauksia. (Van der Meer 2017.)

Luontomme tarjoaa uutisten mukaan paljon uusiutuvan energian mahdollisuuksia. Pariisin ilmastopöytäkirjan sanotaan sysänneen liikkeelle maailmanlaajuisen energiavallankumouksen.

Maaseudun on saatava energiavallankumouksessa vahva rooli. Keskittävälle atomivoimalle pitäisi viimeinkin laittaa stoppi ja hyödyntää uusiutuva energiamme, peltomme, metsämme ja vetemme täysimääräisesti. (MT 21.3.2016.)

Suomen metsäosaajan maineen kuvataan levinneen jo laajalle. Useiden eri maiden ministerien uutisoidaan nostaneen kahdenvälisissä neuvotteluissa esiin Suomen metsäosaaminen. Muun muassa Brasilian ja Kolumbian ministerien sanotaan toivoneen *yhteistyötä esimerkiksi metsävarojen inventointiin ja metsänhoitoon liittyen.* Suomen ympäristö tarjoaa siis kansainvälisiä mahdollisuuksia, joita tulisi uutisten luoman kuvan mukaan hyödyntää. (MT 23.4.2016.)

Uutisissa kerrotaan, että Suomelle on erityisen tärkeää jo olemassa olevien metsien hyödyntäminen. *Metsien kestävästä ja hyvästä hoidosta tulisi palkita, eikä kiinnittä huomiota vain uusien metsien istuttamiseen. Olemassa olevien metsien merkitys on monta potenssia suurempi kuin metsien pinta-alan lisääminen.* (MT 17.5.2016.) Representoimalla luonnon hyödyntämisen merkitystä Pariisin sopimuksen onnistumiseksi, uutiset luovat kuvaa luonnon välinearvosta. Meidän Suomessa tulisi uutisten mukaan hyödyntää olemassa olevia metsiämme, sillä niistä on suuri etu ilmastonmuutoksen hidastamisessa. Moni lukija ei ennen uutisten representaatioita ole ehkä ajatellut metsiä mahdollisuutena ilmastonmuutostyössä.

Aineistossani ilmeni, että uutiset korostavat ympäristön rajallisuutta maapallon kantokyvystä puhumalla. Ne tuovat esille, että maapallolla on rajat, jotka saattavat tulla vastaan. Kun uutisissa nostetaan näin suuressa mittakaavassa maapallon rajallisuus, ihmisten ympäristötietoisuus lisääntyy. Huolen ympäristön tilasta voi nähdä lisäävän vihreitä arvoja esimerkiksi puolue- ja hallitusohjelmissa. Toisaalta uutisissa luotiin hyötynäkökulmaa puhumalla Suomen jo olemassa olevista resursseista esimerkiksi metsä- ja maataloudessa. Niiden hyödyntämistä haluttiin korostaa, sillä niistä olisi jatkossa hyötyä Suomen ilmastotyössä.

4.4. Talous-diskurssi

Yritysten äänestä puhutaan uutisissa kohtuullisen paljon. Esimerkiksi Ylen (10.12.2015) uutisen kirjoittaja arvioi suuryritysten äänen tulevan helpommin kuulluksi ilmastoneuvotteluissa kuin alkuperäiskansojen. Näin asian kehystämällä yrityksistä luodaan tärkeämpää toimijaa kuin alkuperäiskansoista. Pariisin ilmastositimusta kuvataan uutisissa myös viestinä yrityksille ja markkinoille siitä, ettei esimerkiksi hiileen investointi enää kannata. *Ilmastomuutoksesta tietoisiksi tulleet maailmanmarkkinat ovat alkaneet ohjata hiilenpolttoa suotuisaan eli vähenevään suuntaan.* Markkinoille osoitettu viesti fossiilisiin polttoaineisiin investoinnin kannattamattomuudesta on johtanut siihen että jokaista maailmalla avattavaa hiilivoimalaa kohden perutaan samalla kaksi suunnitteluvaiheessa olevaa hiilivoimalahanketta. Artikkelin haastattelun mukaan lähihistoria tulee todistamaan hiilen olevan riskialtis ja kallis investointi mille tahansa valtiolle. (MT 2/8.12.2015.) Puhumalla fossiilisten polttoaineiden vähenemisen olevan *suotuista suunta*, luodaan yleisölle mielikuvaa sen kannattamattomuudesta.

Sopimuksen synnyttyä eri toimijat iloitsivat tietenkin onnistuneesta urakasta. Uutisissa nostettiin kuitenkin esille, että

ehkäpä ensimmäistä kertaa ilmastopolitiikan historiassa ympäristöjärjestöt kiittelevät ilmastositimuksen luonnosta. Pyrkimys päästä eroon hiilenpoltosta vuosisadan jälkimmäisellä puoliskolla ja 1,5 asteen tavoite tulevat aiheuttamaan tyrmistyksen hiiliyhtiöiden ja öljyvaltioiden kabineteissa. (MT 12.12.2015.)

Pariisin ilmastositimusta hehkutetaan sopimuksena, joka nostaa uusiutuvien energianmuotojen tuotannon täysin uudelle tasolle. Kuitenkin todetaan (HS 22.4.2016), että todellisuudessa uusiutuvien energianmuotojen yhteinen osuus jää alle 14 % maailman kaikesta energian alku-

tuotannossa. Käytännössä valoisat arviot esimerkiksi aurinkoenergian kapasiteetin kasvattamisesta ovat vasta toiveiden tasolla. *Aurinkokennoilla toimivien sähkövoimaloiden kapasiteetti on kuitenkin moninkertaistunut kymmenessä vuodessa. Aurinko- ja tuulivoimat saattavat seuraavan vuosikymmenen aikana kehittyä edullisimmiksi energianmuodoiksi esimerkiksi Kiinassa ja Kaakkois-Aasiassa.* Sopimuksen kuvataan uutisissa vauhdittavan tätä ympäristön kannalta positiivista muutosta, jolloin se nähdään mahdollisuutena tehdä muutos.

Helsingin Sanomat rakentavat sopimuksesta kuvaa käänteentekevästä ja maailman markkinoita mullistavana. *Sopimus on niin vahva käänne, että yritykset ja sijoittajat ovat alkaneet toimia. Liike puhtaan teknologian ja uusiutuvan energian investointien suuntaan on selvästi vahvistunut.* (HS 2/22.4.2016.)

Helsingin Sanomien uutisessa 12.3.2016 havahduttiin siihen, että ilmastonmuutos teemana ulottuu kaikkialle rahoitusmarkkinoilla. Uutisessa rakennetaan mielikuvaa, että ilmastonmuutoksen tuoma uhka voidaan kääntää myös mahdollisuudeksi. *Investointipankit ja sijoittajat ovat oivaltaneet, että ilmaston lämpenemisen pysäyttäminen on elintärkeää bisnekselle.* Asiaa ei uutisessa sen kummemmin avata, mutta lukija voi itse päätellä tekstistä eri asioita. Esimerkiksi sen, että kun ilmastonmuutos kerran on olemassa ja etenee kokoajan, miksi yritykset eivät ottaisi siitä kaikkea tarjolla olevaa taloudellista hyötyä irti.

Ilmastonmuutos laukaisee niin suuren murroksen maailmantaloudessa, että sitä ei voida jättää vain yritysten harteille. Valtioiden tulisi osaltaan tukea yrityksiä tässä murroksessa. (HS 10.6.2016.) Näin muotoiltuna uutiset luovat talous-diskurssia, eli kuvaa siitä, että sinänsä negatiivinen ilmastonmuutos tuo mukanaan myös suuria yritysmahdollisuuksia.

Ilmastonmuutos tuo bisnekseen uusia mahdollisuuksia, mutta bisnes myös vaatii näkymien luotettavuutta. Koska bisnesmaailma edellyttää kaiken mittaamista luotettavasti, neuvotteluvaiheessa uutisissa kuvattiin hyvänä asiana sitä, että *sopimukseen oltiin saamassa järjestelmäilmastorahoituksen ja –toimien läpinäkyvyyden varmistamiseksi.* (MT 11.12.2015.)

Suomen viennin kuvataan kääntyvän nousuun Pariisin ilmastopimuksen myötä. *Metsäisestä Suomesta löytyy vihreää teknologiaa, jonka kysyntä maailmassa räjähtää. Suomen talous hyötyy ilmastopimuksesta.* (MT 5/12.12.2015.) Kun maailman maat alkavat karsia päästöjään, avautuvat valtavat markkinat, joihin Suomi voi osallistua. Suomesta kirjoitetaan löytyvän jo valmiiksi valtavasti vihreän teknologian osaamista, jolla voitaisiin lisätä Suomen vientimarkkinoita. (MT 5/12.12.2015.)

Vientimahdollisuudet erityisesti metsäosaamisen saralla kuvataan merkittäviksi Suomen kannalta. Uutisissa haastatellut asiantuntijat hehkuttavat metsäosaamisen vientimahdollisuuksia joka lehdessä, mutta erityisesti Maaseudun Tulevaisuudessa se on huomattavan näkyvänä linjana. Suomelle raportoidaan avautuvan *lisää vientimahdollisuuksia cleantechille ja muille ilmastomyönteisille ratkaisuille*, jos maat hyödyntävät markkinoiden vetoavun. (Kaleva 1/12.12.2015). Uutisoinnilla luodaan positiivista mielikuvaa suomalaisen cleantechin tulevaisuudesta.

Puheet talouteen liittyen eivät ole uutisissa pelkästään positiivisia. Suomelle ja muille maille ilmastonmuutoksen myötä tulevat mahdollisuudet ovat vain osa uutisten representaatioita. Aineistossa ilmeni, että *jos valtiot noudattavat ilmastosopimuksia, lukuisten yritysten arvo romahtaa*. Yritysten arvon romahtaminen liittyy niin kutsuttuun *hiilikuplaan*. Fossiilisista polttoaineista kuten öljystä, kaasusta ja hiilestä riippuvaisten yritysten markkina-arvot on laskettu sen perusteella, että kaikki tiedossa olevat varannot pystytään hyödyntämään. Mikäli valtiot siis noudattavat olemassa olevia ja syntyviä ilmastosopimuksia, varannot jätetään käyttämättä. Varantojen käyttämättä jättäminen johtaa *yritysten arvon romahdukseen*. (HS 13.8.2016.)

Hiilikupla on uutisten negatiivisen talousuutisoinnin suurin yksittäinen teema. Niissä kerrotaan esimerkiksi finanssiryhmä OP:n ja Nordean vetäneen sijoituksiaan hiiliyhtiöistä ja aikovansa tulevaisuudessa välttää sijoituksiaan niihin. Pariisin ilmastosopimusta kuvataan *suurimpana yksittäisenä hiilikuplaan vaikuttaneena asiana*. (HS 13.8.2016.)

Kansainväliset sopimukset, kuten ilmastosopimukset, vaikuttavat hiilikuplaan, koska ne ohjaavat niihin sitoutuneita maita muuttamaan lainsäädäntöään. Päästöjä rajoittava lainsäädäntö taas ohjaa yrityksiä toimimaan ja sijoittamaan. (HS 13.8.2016.)

Representoimalla Pariisin ilmastosopimusta tähän tapaan, suuren investoinneissa tapahtuvan murroksen liikkeelle laittajana, media ohjaa osaltaan myös lukijoiden käsityksiä fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan investointimarkkinoiden kannattavuudesta. Media käyttää tietoon perustuvaa valtaansa kertomalla hiilikuplasta. Raportoimalla jo monien toimijoiden välttävän fossiilisiin polttoaineisiin investoimista, uutiset luovat trendiä, minkä mukaan enää ei kannata sijoittaa varojaan fossiilisiin. Esimerkiksi HS 13.8.2016 kuvataan suomalaisten eläkeyhtiöiden Ilmarisen ja Varman varautuneen hiilikuplan aiheuttamaan uhkaan ja lupautuneen paljastamaan sijoitussalkkujensa hiilipesäkkeitä. Suomalaiset eläkeyhtiöt ovat merkittäviä toimijoita

investoinneillaan, joten ei ole yhdentekevää, miten niiden toimia kuvataan. Kuvaamalla eläkeyhtiöiden huolta uutiset ohjaavat lukijoidensa sijoitustoimintaa.

Suurin osa analysoimiani uutisia kuvaa Pariisin ilmastopimuksen tuomia taloudellisia mahdollisuuksia. Moneen kertaan tuodaan myös esille Pariisin ilmastopimuksen tuomat taloudelliset uhat. Esimerkiksi (MT 23.12.2015) maatalouden synkän vuoden raportissa ilmastopimus tuodaan esille Venäjään kohdistuneiden kauppapakotteiden kaltaisena ongelmana. *Synkän vuoden kruunasivat kurja kesä ja vielä äskettäin Pariisin ilmastopimus, jonka vääränlainen käytännön tulkinta voi pahimmassa tapauksessa lopettaa meiltä maa- ja metsätalouden.* Maatalouden ja metsänhoidon kannalta Pariisin ilmastopimuksen vääränlainen tulkinta koetaan siis uhkana. Maaseudun Tulevaisuus kuitenkin pyrkii voimauttamaan lukijoitaan, eli esimerkiksi maanviljelijöitä, sanomalla, *ettei maataloudessa ole kriisiaikoinakaan jääty poteroihin makaamaan.* (MT 23.12.2015.) Vaikka ilmastonmuutos nähdään pitkälti taloudellisena mahdollisuutena Suomelle, siihen liittyy myös erilaisia uhkakuvia. *Biotalous mennään kohti uutta Talvivaaraa. Jos laitamme kaikki panokset puuhun ja biotalouteen, riskit ovat huomattavat.* (MT 9.6.2016.)

Kilpailukyky on vahvasti esillä talouteen liittyvässä ilmastouutisoinnissa. Suomen povataan *hyötyvän Pariisin sopimuksesta monin eri tavoin. Siirtyminen puhtaampaan teollisuuteen antaa Suomelle kilpailuetua ja luo tasaisemman pelikentän.* (MT 5/12.12.2015.) Ilmastovun arvellaan olevan *Suomen elinkeinoelämälle tärkeä askel kohti nykyisiä tasapuolisempia kilpailuolosuhteita ja kasvavaa cleantech-kysyntää.* (Kaleva 1/12.12.2015).

Uutisissa tuodaan esille, että Pariisin ilmastopimus tulee vahvistamaan *bioenergian asemaa maailmanlaajuisesti. Bioenergian osuuden kasvattaminen on Suomelle luontainen tapa vastata ilmastoon, huoltovarmuuteen, työllisyyteen ja vaihtotaseeseen liittyviin haasteisiin.* (MT 22.12.2015). Kuvaamalla bioenergian yhteyttä erityisesti työllisyyteen, media luo kyseisestä tuotannonalasta positiivista mielikuvaa.

Myös tämänhetkinen hallitus saa osakseen kritiikkiä. Maaseudun Tulevaisuuden haastatteleman MTK:n puheenjohtaja Juha Marttilan mukaan *hyvä EU-tason ilmasto- ja energiapolitiikka ei riitä. Kotimaassa on ryhdistädyttävä. Sipilän hallituksen tavoitteet ovat kohdallaan, mutta niiden toimeenpano ontuu.* (MT 7.1.2016.)

Suomen kansantalouden uutisoidaan *kärsivän ainakin lyhyellä aikavälillä epäoikeudenmukaisilta tuntuvista päästötavoitteista. Kuljetuskustannukset nousevat pitkien etäisyyksien maassa,*

mikä näkyy kulutustuotteiden ja elintarvikkeiden hinnassa. (Kaleva 22.7.2016.) Representoimalla ilmastonmuutoksen rajoittamiseksi luotujen päästötavoitteiden olevan syy mahdolliseen hintojen nousuun Suomessa, hintojen noususta tehdään oikeutetumpaa. Ilmasto-oikeudenmukaisuuden näkökulmasta Suomen ja teollisuusmaiden tulisi kuitenkin toimia päästövähennystavoitteiden osalta ensimmäisinä, sillä meillä päästöt syntyvät lähinnä ylellisyydestä. Monissa maissa yhteiskunnan perustoiminnot aiheuttavat suhteessa suuremman osan päästöistä. (Stranius 2010, 103.)

Suomi rikkaana Euroopan maana on erityinen poikkeus kiinteiden biopolttoaineiden tilastoissa. Uusiutuvista energianmuodoista puhutaan valoisaan sävyyn uutisissa, mutta käytännössä niihin kuuluvat kiinteät biopolttoaineet, lähinnä puu, ovat huomattavasti vahvemmallakin kuin niin sanotut uudet energiamuodot. (HS 22.4.2016.) Puusta luodaan siis Suomelle mahdollisuutta menestykseen, sillä metsäteollisuudella on jo vahvat ja pitkät perinteet Suomessa. Maatalous- ja ympäristöministeri, Suomea Pariisin ilmastoneuvotteluissa edustanut Kimmo Tiilikainen, odottaa vientimahdollisuuksia Suomelle metsäalalla. (HS 2/22.4.2016).

Sopimuksen synnyttyä erityisesti Maaseudun Tulevaisuuden uutisissa korostettiin Suomen osalta tärkeää päätöstä, metsien ja maatalouden merkityksen kasvattamista hiilensidonnassa. (MT 2/12.12.2015, MT 3/12.12.2015.) Metsä- ja maatalous elinkeinoina ovat vahvasti yhteydessä Maaseudun Tulevaisuuden lukijakuntaan, joten asiaa korostetaan painavasta syystä. Maaseudun Tulevaisuus-lehden mukaan metsien hoito ja kestävä metsätalous nähdään keinona ylläpitää hiilinielua. Näin ollen *maa- ja metsätaloutta ei enää rinnasteta suoraan pelkkiin ihmistoiminnan päästöihin, vaan ne ymmärretään osana yhteistyötä luonnon kanssa.* (MT 4/12.12.2015.)

Osassa, erityisesti Maaseudun Tulevaisuuden, uutistekstejä ja pääkirjoituksia, haastetaan Suomen päätöksentekijöitä toimimaan ilmastonmuutoksen hidastamiseksi ja toimeentulon edistämiseksi. Välillä kontrasti Maaseudun Tulevaisuuden ja Helsingin Sanomien artikkeleissa oli silmiinpistävä. Maaseudun Tulevaisuudessa korostettiin kansaamme *pienenä ja kovia kokeneena* ja Helsingin Sanomat toi esiin esimerkiksi ilmastopakolaisuutta ja merenpinnan nousun myötä veden alle jääviä kansoja.

Maailmalla oli aihetta katsoa Pariisin ja odottaa tuloksia. Nyt suomalaisilla on aihetta katsoa Helsinkiin ja odottaa, että päättäjät – niin eduskunnassa, järjestöissä kuin yrityksissäkin – kääntävät selkänsä itsekkyydelle ja tekevät sellaista

politiikkaa, että tämä pieni ja kovia kokenut kansa voi saada kelvollisen toimeentulon syömättä tulevien polvien mahdollisuuksia. Maailma onnistui Pariisissa, nyt on Helsingin vuoro. (MT 13.12.2015.)

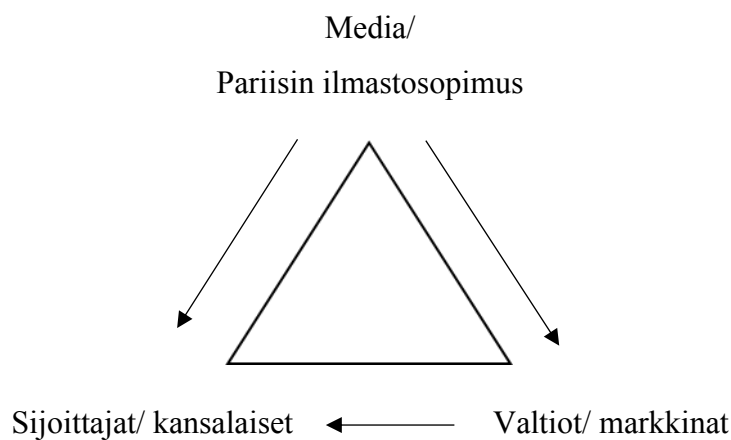
Uutisissa luodaan kuvaa, että Suomi voisi hyötyä suuresti ilmastopimuksen myötä biotaloudesta. *Suomella olisi maantieteellisen sijainnin ja teknologisen osaamisen myötä mahdollisuuksia kokeilla, miten metsää kannattaisi hyödyntää ja viedä tätä tietoutta myös ulkomaille. (HS 10.6.2016.)* Ilmastonmuutokseen liittyvistä rahoituksista luodaan merkittävää mielikuvaa puhumalla, kuinka *kyse ei ole pikkurahasta. Tähän mennessä on käytetty 3,5 miljardia dollaria. Suomessa kehitetyt puhtaat tekniikat voisivat saada siitä osansa. (HS 14.7.2016)*

Liikenteen päästöjä voidaan uutisten mukaan vähentää *biopolttoaineilla, joiden valmistuksessa ja tuotekehittälyssä Suomi on maailman huippuja. Suomella on omasta takaa myös biopolttoaineiden raaka-aineita. Suomen mahdollisuuksiksi nostetaan lisäksi älykkään teknologian kärkijoukkoon pääseminen vähennettäessä innovaatioiden avulla öljyriippuvuutta. (Kaleva 22.7.2016.)* Tutkielmani aineiston perustuessa suomalaisiin joukkotiedotuskanaviin on melko ilmiselvää, että Suomen etuja kuvataan uutisissa. Teksteissä esimerkiksi verrataan Suomen ja koko maailman etuja kompromissitilanteissa. Joulukuun neuvottelujen aikaan huolestuttiin suunnitellun markkinapohjaisia ratkaisuja sisältävän artiklan sopimuksesta poisjättämisestä.

Artikla olisi meidän liike-elämän kannalta tosi tärkeä, mutta siihen on kovaa vastustusta. Jos se palikka katoaa tekstistä, putoaa meidän kannalta tosi tärkeä etu pois. (MT 11.12.2015.)

Yksityisautoilua pidetään ongelmallisena ilmastomuutoksen kannalta. Suomessa yksityisautoiluun on kuitenkin totuttu verrattain pitkien välimatkojen ja heikon julkisen liikenteen kattavuuden vuoksi. Analyysia aloittaessani olin vakuuttunut, että yksityisautoilu toistuisi vahvana teemana aineistossani. Yllätyin kuitenkin aineistoani tutkiessani, sillä yksityisautoilu teemana oli vain muutamassa uutisessa esillä. Eräässä aihetta käsitelleessä uutisessa kuitenkin todetaan, että *Suomen autokanta tulisi uusia nopeasti. Suomen autokannan ja julkisen liikenteen osalta esimerkiksi bussikalusto olisi muutettavissa vety- ja sähkökäyttöisiksi. Tekniikka on jo valmis, vain tahto puuttuu. (Kaleva 14.12.2015.)* Liikenteen päästöt ovat sekä EU:ssa että Suomessa noin viidesosa kokonaispäästöistä, joten vähenevällä yksityisautoilulla voisi olla merkittävä vaikutus ilmastomuutokseen. (Ilmasto-opas.)

Oheen liittämälläni kuviolla pyrin osoittamaan, kuinka media voi ohjata yhteiskunnan toimintoja eri tavoin arvomaailmoja muokkaamalla. Media voi kehystyksillään viestiä sitä, kuinka vaikkapa fossiilisiin polttoaineisiin sijoittaminen ei ole kannattavaa. Tällaisen viestinnän yleisönä ovat sekä yhteiskunnalliset päättäjät että yksityiset sijoittajat eli kansalaiset. Mikäli media viestii esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden kannattamattomuudesta, ryhtyvät valtiolliset toimijat lainsäädännön kautta toimiin, joilla edistetään muiden polttoaineiden kannattavuutta. Tällaiset median aikaansaamat muutokset yhteiskunnassa saavat monenlaisia eri seurauksia mm. maailmantaloudessa. Maailmantalous pyörii osaltaan yksittäisten sijoittajien varoilla, joten niillä on merkitystä maailman mittakaavassa.

Kuvaamalla taloutta uutiset luovat lukijoilleen mielikuvaa, jonka mukaan Suomella olisi hyvät mahdollisuudet päästä kansainvälisten markkinoiden huipulle cleantech-osaamisensa ja innovaatioiden myötä. Harvalla on omakohtaista kokemusta suomalaisesta cleantechistä, biopolttoaineista tai ilmastonmuutokseen liittyvistä innovaatioista. Medialla on valtaa tuoda näitä asioita esille tai vastaavasti piilottaa niitä. On kuitenkin kansallinen etu saada globaalit markkinat haluamaan maassamme olevaa osaamista. Median valinta korostaa juuri Suomen osaamista alalla lisää tietoisuutta asiasta.

Sekä tavalliset kansalaiset että valtion päättäjät ovat median antamien tietojen varassa, kuten tutkielmassani on jo käynyt ilmi. Se, että media nostaa Suomen osaamista esille uutisten myötä, lisää tietoisuutta erikoisosaamisestamme. Tiedon lisääntyminen puolestaan ohjaa sekä tietoisesti että tiedottomasti ihmisten valintoja. Päätöksentekijät voivat, huomattuaan erikoisosaamisen maassamme, ohjata päätöksentekoa taloudellisesti suotuisampaan suuntaan esimerkiksi lainsäädännön, kevyemmän verotuksen, valtion ympäristö- ja yritystukien sekä markkinoinnin myötä. Suomen kansallinen uutistuotanto on yhteydessä esimerkiksi maailmalla si-

jaitseviin Suomen suurlähetystöihin sekä konsulaatteihin, jotka ajavat Suomen etua maailmalla. Kansainvälisillä markkinoilla esimerkiksi Finprolla ja Team Finlandilla on mahdollisuus vaikuttaa Suomen maineen leviämiseen, mikä lopulta vaikuttaa markkinamahdollisuuksiin. Media saa tiedon levittämällä aikaan siis laajan toiminnan kehän, joka johtaa lopulta taloudelliseen hyötyyn. Uutisten talous-diskurssin päälinjaksi ideana tuotiin esille se, ettei ilmastonmuutoksen tuoma taloudellisen hyödyn mahdollisuutta kannata jättää käyttämättä. Ilmastonmuutos rinnastetaan uutisteksteissä monenlaisiin uhkiin. Terrorismi, maailmantalous ja kansainväliset kriisit ovat useimmiten ilmastonmuutoksen kanssa käsiteltyjä ihmisten uhkia. (HS 1.12.2015). Kaikki nämä uhat ovat kuitenkin alun alkaen ihmiskunnan tuottamia.

5. Yhteenveto tutkimustuloksista

5.1. Tutkimuksen tulokset

Tässä pro gradu-tutkielmassani olen tarkastellut eri joukkotiedotusvälineiden representaatioita Pariisin ilmastoneuvotteluista ja niissä syntyneestä Pariisin sopimuksesta. Tarkastelin valikoidun suomalaisten verkkosanomalehtien antamia käsityksiä Pariisin ilmastopöytäkirjasta. Diskurssianalyysin avulla onnistuin luomaan neljä vahvaa puhumisen tapaa, diskurssia, joilla uutisissa Pariisissa syntyneestä sopimuksesta puhuttiin. Nämä puhumisen tavat eli tutkimukseni tulokset ovat yhteistyö-, aikataulu-, ympäristö- ja talous-diskurssit.

Seuraavaksi kerron tiivistetysti yhteenvedon muodossa saamieni tulosten, neljän diskurssini, pääpiirteitä. Yhteistyö-diskurssi koostuu erilaisista puhumisen tavoista esimerkiksi ilmastojohtajuudesta, valtioiden eriävistä rooleista, taakanjaosta, vastuusta ja velvollisuuksista. Kompromisseista puhutaan ilmastopolitiikan yhteistyön mahdollistajana. Yhteistyöhön sisältyvään jaotteluun lukeutuu lisäksi uutisten kantava voima, yhteinen ilmastotahto. Sitä ilman uutisten mukaan sopimusta ei olisi voitu solmia.

Aikataulu-diskurssiin kuuluu sekä konkreettisia ja tiiviitä aikatauluja liittyen itse Pariisin ilmastopöytäkirjan neuvotteluihin että laajemmin ymmärrettäviä puhumisen tapoja maailman kantokyvyn aikatauluista. Aika on Pariisin sopimusta vastaan sekä neuvottelujen venymisen, että ilmaston ajan loppumisen vuoksi. Ajasta puhutaan aineistossa myös historiallisuuden ja

käänteentekevän uuden aikakauden merkeissä. Pariisin ilmastopimuksesta puhutaan historiallisena sopimuksena, joka tulee pelastamaan planeettamme.

Ympäristö-diskurssi liittyy ryhmittelyyni siitä, kuinka sopimuksesta puhutaan uutisissa ympäristön rajat huomioon ottavana. Uutisissa annetaan ymmärtää, että ympäristö tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia pelkkien tuttujen uhkien ohella. Mahdollisuudet liittyvät sekä talouteen että päästökauppaan. Valtiot ja yritykset joutuvat kuitenkin rajoittamaan omia päästöjään yhteisen hyvän eteen, mikäli ilmastonmuutoksesta ympäristöön aiheutuvat seuraukset halutaan saada rajattua.

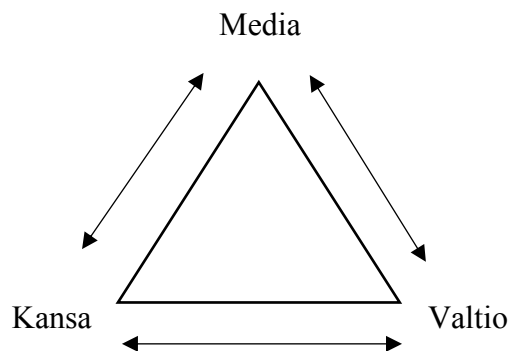
Talous-diskurssiin sisältyvät jo nimensäkin mukaan kaikki talouteen liittyvät puhumisen tavat. Niitä ovat uutisissa esimerkiksi erilaisten mahdollisuuksien listaaminen, joilla maat, erityisesti Suomi, pääsevät nousuun Pariisin sopimuksen ilmastonmuutoksen turvin. Uutisissa on puhuttu paljon esimerkiksi hiilinielujen, maatalouden, biopolttoaineiden, cleantechin yms. tuomista mahdollisuuksista Suomen taloudelle. Pariisissa aikaansaatu ilmastopimus tulee edistämään monia Suomen taloudellisia mahdollisuuksia.

Analysoimissani uutisissa oli yhteisenä linjana ilmastonmuutoksen tunnustaminen. Tätä saateen pitää Suomen kaltaisessa korkean koulutuksen mahdollistavassa valtiossa melkein itsensänselvyytenä, mutta sitä se ei ole. Esimerkiksi Yhdysvalloissa on laajoja ilmastoskeptisiä ryhmittymiä, tällä hetkellä jopa valtion ylimmän päätäntävällän tasoilla. Suomessa uutisoinnissa pidetään kuitenkin lähtökohtana sitä, että ilmastonmuutos on olemassa, se etenee ja että sen kanssa on jotenkin selvitävä. Muita totuuksia asiasta ei Suomen pääsanomalehdissä tai muissa medioissa tuoda julki. Mielenkiintoista aineistossa on ollut nähdä lehtien eri painotus ja kirjoitustyyli. Harvemmin Maaseudun Tulevaisuutta tai Kalevaa lukevana oli hyvä saada perspektiiviä uutisointiin eri Suomen tiedotusvälineiden avulla. Luultavasti ainakin osa tässä tutkielmassa tekemiäni havaintoja ilmastopimukseen representaatioista on sovitettavissa keskusteluun ilmastoneuvotteluista yleensäkin.

Liitin tutkimuksessani diskurssitulokseni median vallan teoriaan, jonka mukaan medialla on monia mahdollisuuksia vaikuttaa ihmisiin. Tiedotusvälineillä, kuten tutkimukseni kohteena olevilla verkkosanomalehdillä, on kyky rajata päivän uutisaiheet. Uutisten päätarkoituksena on tiedon lisääminen ajankohtaisista asioista. Lisäksi uutisilla on mahdollisuus tuoda kansalaisten saataville erilaisia mahdollisuuksia vaikuttaa yhteiskunnassa.

Oheisella kuviolla pyrin havainnollistamaan median vaikutusvaltaa. Median vaikutusvalta ohjautuu sekä yksittäisten kansalaisten että valtion päättäjien suunnalle. Näen kansan ja valtion

olevan jatkuvassa vuorovaikutussuhteessa toisiinsa, sillä kansalaiset osaltaan muodostavat valtion. Kansa voi toisin sanoen vaatia myös valtiolta haluamiaan toimia. Nuoliviivat tässä valtaa kuvaavassa kolmiossani ovat molemmin suuntaisia, sillä koen myös kansalla olevan kyky vaikuttaa siihen, mitä mediassa kuullaan. Media toimii nykyään yritysten lailla ja ilman lukijoita toiminta ei ole varsin kannattavaa. Tämän vuoksi myös kansalaisten eli äänestäjien tahto tulee ottaa huomioon uutisaiheita valittaessa ja uutisia kehystettäessä. Äänestäjillä on valta vaikuttaa valtion toimintaan siinä mielessä, että paineita päättäjille asettamalla voidaan muuttaa esimerkiksi lainsäädäntöä.

Tällaisella median vallalla koen olevan moninaisia seurauksia. Mikäli media päättää ottaa ilmastonmuutoksen ja ilmastopolitiikan uutistensa aiheeksi, se tekee selvän arvovalinnan. Media voi halutessaan uutisoida esimerkiksi ilmastonmuutoksen seurauksista eri puolilla maailmaa, mikäli ilmastopolitiikka epäonnistuu. Sen myötä tieto lisääntyy yhteiskunnassa ja ihmiset ovat aiempaa varuillaan ilmastonmuutoksen uhkista. Ihmisten suhtautuminen ilmastonmuutoksen luomaan uhkaan vaikuttaa heidän käytökseen.

5.2. Ihmiset ja ilmastonmuutos

Ilmastobarometri 2015-tutkimuksen mukaan vankka enemmistö, noin 80 %, suomalaisista on tietoisia ja huolissaan ilmastonmuutoksesta. Yhtä iso enemmistö arvioi, että seuraavien vuosikymmenten aikana ilmastonmuutoksella on enemmän negatiivisia kuin positiivisia seurauksia. Suurin osa vastanneista tahtoi nähdä ilmastonmuutosta hidastavaa toimintaa suurilta valtioilta kuten Yhdysvalloilta, Kiinalta ja Intialta. Yli kaksi kolmasosaa samaan tutkimukseen osallistuneista toivoi Suomen hyötyvän edelläkävijyydestään vihreän teknologian ja biopolttoaineiden saralla. Kansalaisten tahtotilat näkyivät siis yllättävän samansuuntaisesti kuin aineistoni uutisissa. Merkittävää tutkimuksessa oli kuitenkin se, että vain noin kolmasosa vastaajista

koki ilmastonmuutoksen vaikuttavan jollain tapaa heidän äänestyskäyttäytymiseen. Ilmastonmuutoksen ei koettu vastaajien suunnalla korostuvan ehdokasvalinnoissa tai kulutuskäyttäytymisessä. (Ilmastobarometri 2015, 1-2.) Koska vain noin 30 % Ilmastobarometrin vastaajista koki ilmastonmuutoksen vaikuttavan äänestyskäyttäytymiseen, on ilmastonmuutosuutisoinnilla vielä valtava mahdollisuus kasvattaa osuutta äänestyksissä.

Ilmastonmuutos ei myöskään kohtelee kaikkia alueita yhtäläisesti. Yhdellä alueella merenpinta saattaa nousta, äärimmäiset sääilmiöt lisääntyä ja sää lämmentä merkittävästi, ja toisella alueella sää saattaa vastaavasti kylmetä lyhyessä mittakaavassa. Ilmaston pidempiaikainen muutos on kuitenkin lämpeneminen. Ihmisten henkilökohtaiset kokemukset vaikuttavat monen muun tekijän ohella heidän ilmastonmuutostietoutteen ja -suhtautumiseen. Hamilo (2016, 13) puhuu siitä, kuinka yksittäinenkin säätapahduma, esimerkiksi Kööpenhaminan ilmastokokouksessa, voi vaikuttaa julkiseen mielipiteeseen ja sitä kautta välillisesti politiikkaan. Joulukuun 2009 Kööpenhaminan ilmastoneuvottelujen päättäjille asettamaa poliittista painetta pienensi se, että Itämeren alueella sattui olemaan äärimmäisen kylmä talvi. Paikallisilla sääilmiöillä voi olla merkittävä vaikutus, miten yleisö näkee ilmastokysymyksen. (Hamilo 2016, 13.)

Hamilon mukaan Yhdysvalloissa tehdyssä tutkimuksessa tutkijat ovat huomanneet, että yhdysvaltalaiset, jotka ovat kokeneet enemmän ennätyslämpimiä sääolosuhteita kuin ennätyskylmiä, uskoivat todennäköisemmin maapallon lämpenemiseen. Hamilo viittaakin tekstissään George Washington-yliopiston maantieteen professori Michael Manniin sanoessaan, että ilmastonmuutoksen tieteellisten löydösten viestimisessä suurin haaste on *kognitiivinen kytkös paikallisen ja globaalin tason välillä*. Mannin mielestä on helpointa olettaa, että se, mitä kotiseudulla tapahtuu, tapahtuu muuallakin. Ilmastoon liittyvissä asioissa moni amerikkalainen siis tutkitusti luottaa omiin aistihavaintoihinsa, ei niinkään tutkimuksiin. Tätä tutkimustulosta voisi hyvin peilata myös Suomessa koettuihin havaintoihin. (Hamilo 2016, 13.) Samaan subjektiivisen tiedon ilmiöön liittyy myös se, kuinka ihmiset vastaanottavat mieluummin ennakkokäsityksiään vastaavaa, kuin sitä kyseenalaistavaa tietoa. Jos ihminen on huolissaan ja vakuuttunut ilmastonmuutoksen seurauksista, ei hän helpolla usko tietolähdettä, joka kyseenalaistaa koko ilmastonmuutoksen olemassaolon. (Ekholm, Jutila, Kiljunen 2007, 25.)

Vaikka ilmastonmuutosta on pidetty aikamme pahimpana uhkana, vielä vakavammaksi ongelmaksi voi muodostua kemikalisaatio sekä ilman ja veden saasteet yhdistettynä ilmastonmuutokseen. Teollisuus Euroopassa ottaa joka vuosi käyttöön 190 uutta kemikaalia, joiden kai-

kista vaaroista ei olla vielä tietoisia. Kemikaaleja on kaikkialla, ruuassa, vaatteissa, lääkkeissä, pesuaineissa ja kosmetiikassa. Muun muassa vaate- ja kosmetiikkateollisuudesta syntyvät mikromuovit ovat olleet viime aikoina useasti mediassa esillä. Lisääntyvä tietoisuus on johtanut kuluttajien kysynnän kautta mikromuovittomien vaihtoehtojen tuontiin markkinoille. Monista nykyisin käytettävistä ongelmia aiheuttavista kemikaaleista ei ole vielä tarpeeksi tietoa, kuten aikanaan DDT:nkin kohdalla. Tiedon lisääminen johtaa toivottavasti parempaan ja valoisampaan tulevaisuuteen. Vaarallisimpia nämä ongelmat, kuten kemikalisaatio, mikromuovit ja ilmastonmuutos ovat kuitenkin yhdistettynä. (Heikkinen 2016.) Emme voi vielä tietää kaikkia niiden yhteisvaikutuksia maapallolla. Aika näyttää, saammeko aikaan muutoksen ilmastonmuutoksen suhteen. Ainakin yritystä riittää.

5.3. Ilmastonmuutos ja Suomen yhteiskunta

Ilmaston ja ympäristöön liittyvän uutisoinnin luultiin jo olevan hiipumassa 2010-luvulle tultaessa. Taloudellinen taantuma ja ilmastonmuutosaiheen liika käsittely aiempina vuosina sai aiheen siirtymään pois uutisten päiväjärjestyksestä. Pariisin ilmastonmuutos tarjosikin siis eräänlaisen ilmastohypen paikan, sillä se oli täysin uusi ilmastonmuutokseen liittyvä mediatapahtuma. Kansainväliset ilmastoneuvottelut ja uudet tutkimustulokset saavat aikaan uutisia, mutta Lyytimäen mukaan niistäkään ei ole ykkösuutisiksi. (Lyytimäki 2009, 537–538.) Toisin kuitenkin todistettiin Pariisin ilmastoneuvottelujen kohdalla, sillä siitä syntyi maailmanlaajuisen etusivun uutisaihe.

Pelkän uutisten kokonaismäärän kehityksen ohella on kuitenkin oleellista tarkastella ilmastonmuutoskeskustelun laajenemista muillekin uutisoinnin osa-alueille kuin vain tiede- ja ympäristöpalstoille. Monipuolisesti eri julkisuuden areenoilla tapahtuva uutisointi tuo ilmastonmuutoskysymyksen lähelle niitäkin, jotka eivät ole itse ympäristökysymyksistä kiinnostuneita. (Lyytimäki 2009, 538.) Uutisoimalla ilmastopolitiikan tai itse ilmastonmuutoksen vaikutuksista kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla, korostuu ilmastonmuutoksen vaikuttavuus. Se tulee vaikuttamaan tulevana vuosikymmeninä ja – satoina meidän kaikkien elämään.

Uutiset ovat osa jokaisen arkipäivää, seurasi niitä tarkoituksella tai ei. Joskus on tapana sanoa olleensa uutispimennossa. Käytännössä se on kuitenkin hyvin haastavaa, sillä uutisia kuulee kaikkialla: radiossa, televisiossa, sanomalehdissä, internetissä, sosiaalisessa mediassa ja ihmisten välisessä kanssakäynnissä vain muutamia mainitakseni. Lähtöoletuksena uutisoinnille

voisi olettaa tiedon lisäämisen yhteiskunnassa. Joidenkin tahojen intressien mukaista on kuitenkin levittää väärää tietoa, jopa valheita, ns. feikkiuutisten muodossa. Varsinkin Yhdysvalloissa tämä ilmiö on kasvanut hälyttävästi, mutta myös Suomi on saanut siitä osansa. Suomessa nämä uutiset ovat olleet esillä erityisesti turvapaikanhakijauutisoinnin myötä. Harmillinen fakta onkin, että nykyään uutisointi erityisesti internetissä on muuttunut otsikkohakuiseksi ja epäinformatiiviseksi klikkiuutisoinniksi. Internetissä julkaistavat lehdet saavat tuloja lukijoiden klikkausten määrän mukaan eli mitä sensaatiohakisempi otsikko, sen varmemmat tulot. Uskon kuitenkin, että faktatietoja levittäväillä uutisoinnilla on vielä kysyntää tulevaisuudessakin. Klikkiotsikointi on toivottavasti ohi menevä ilmiö, joka ei kauaa yhteiskunnassa saa pidettyä kannattajiaan.

Suomen media on kansainvälisessä vertailussa ollut usein kärkisijoilla selvitetessä median riippumattomuutta tai toimittajan sananvapautta. Kuitenkin vuodenvaihteessa 2016–2017 yleisön luottamus Yleisradioon koki valtavan kolauksen ns. Sipilä-gaten vuoksi. Tapaus liittyi Sipilän pyrkimykseen vaikuttaa Ylen ohjelmien sisältöön painostamalla toimittajia. Yleisradiossa tuolloin alkanut kuuhunta on jatkunut alkuvuoden 2017 aikana ja johtanut kolmen työntekijän eroamiseen. Jussi Eronen, Salla Vuorikoski ja Susanne Päivärinta ovat päättäneet jättää Ylen sensuuri- ja sananvapaussyistä. Eronneet työntekijät ovat kertoneet syyksi erolle lukijoiden oikeuden tietää, mitä yhteiskunnassa tapahtuu. (Mantsinen 2016, Niemelä 2017.) Viittaukset sananvapauden rajoittamiseen ja poliitikkojen painostukseen alistumiseen eivät ole omiaan lisäämään luottoa median riippumattomuuteen Suomessa. Vaikka maamme onkin siis ollut jo vuosia mediatutkimusten kärkimaana, täytyy joukkotiedotusvälineiden ansaita luottamuksensa jatkuvasti uudelleen.

Ihmisten ilmastonmuutosta ja ympäristön tilaa koskevan tietomäärän kasvaessa myös niihin liittyvät erilaiset kampanjat lisääntyvät. Erilaisilla kampanjoilla, kuten kasvis- tai hävikkiruokaviikoilla pyritään kiinnittämään ihmisten huomiota jatkossa siihen, kuinka omilla ruokailuvalinnoilla voi vaikuttaa ilmaston tilaan. Lisäksi erilaiset yhteiskunnalliset toimijat järjestävät yhteisöllisiä kampanjoita, joilla pyritään esimerkiksi vähentämään fossiilisten polttoaineiden houkuttavuutta. Esimerkkinä tällaisesta on Polttava kysymys-kampanja, johon osallistui 34 eri tahoa yhteisen ilmastolain puolesta. Kampanjaan osallistui eri järjestöjä, puolueiden nuorisjärjestöjä ja ylioppilaskuntia, Lapin yliopiston ylioppilaskunta mukaan lukien. (Polttava kysymys.)

Ilmastolupausten tekemisestä on tullut viime aikoina suorastaan trendikästä. Esimerkiksi Rovaniemen kaupunginjohtaja on luvannut tehdä oman ilmastotekonsa kävelemällä kaikkiin kouksiinsa. Rovaniemen kaupunki onkin haastanut kaikki asukkaat tekemään ilmastolupauksia kaupunginjohtajan ja muiden päättäjien johdolla. (UR 2017, 3.) Näyttämällä ilmastolupausten avulla esimerkillistä johtajuutta, kaupunginjohtaja tai muu vastaava päättäjä voi vaikuttaa ihmisten mielipiteisiin ja asenteisiin, mikä on tärkeää näin kuntavaalien alla. Uskonkin, että ilmastonmuutoskysymyksestä tulee aiempaa suurempi asiakysymys tulevissa kuntavaaleissa. Etenkin Yhdysvaltain presidentinvaihdoksen jälkeen on tärkeää puhua ilmastonmuutoksen merkityksestä ja siihen liittyvistä asenteista, uhista ja mahdollisuuksista. Viime viikkojen ilmastouutisointi ei ole onneksi ollut pelkästään Trumpin ilmastoskeptisyyden aiheuttamien uhkakuvien käsittelyä. Mediassa on saanut näkyvyyttä myös Ruotsin päätös pyrkiä maailman ensimmäiseksi täysin fossiilivapaaksi valtioksi 2040-luvulle päästessä. (Doyle 2017.)

Erilaisten ilmastoon liittyvien tempausten ja kampanjoiden lisäksi on luotu paljon uutta lainsäädäntöä. Kuten analyysikappaleessa tulkitsin, ihmisten päättäjille asettama paine johtaa lopulta lainsäädännön muutoksiin. Maailman muuttuessa myös lait ovat muutoksen kohteena. Lakeja ei kuitenkaan luoda yhtäkkisesti vaan se tapahtuu pitkän, jopa vuosikymmeniä kestävässä prosessin aikana. Tällä hetkellä ympäristöministeriössä valmistellaan ensimmäistä keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaa, KAISUa, joka kohdistuu vuoteen 2030. KAISU aloittaa Suomen ilmastolain toimeenpanon. Suunnitelma keskittyy kansainvälisen päästökaupan ulkopuolisiin sektoreihin, liikenteeseen, maatalouteen ja jätteisiin. Ympäristöministeriön mukaan suunnitelma on tarkoitus hyväksyä vielä tämän vaalikauden aikana. (Ympäristöministeriö.) Ongelmana ympäristölainsäädännössä voi kuitenkin nähdä vaalikausien keston. Neljän vuoden vaalikauden aikana pyritään pääsääntöisesti edistämään ympäristöä ja ilmastoa koskevaa lainsäädäntöä. Kaudet ovat kuitenkin maailman mittakaavassa varsin lyhyitä. Lisäksi ympäristö- ja ilmastolainsäädännön uudistamista rajoittavat lyhyen aikavälin tavoitteet. Poliittisten päättäjien estradille pääsy on kiinni äänestäjien tahdosta. Ympäristö- ja ilmastoasioiden edistämiset eivät ole helposti havaittavissa olevia teemoja, joilla olisi hyvä kalastaa äänestäjien kannatusta. Lopulta vaalikauden tavoitteena on yleensä kuitenkin edustajuuden uusiminen, joten on tavoiteltavaa saada ajettua konkreettisia muutoksia. Usein esimerkiksi sosiaali- tai talousasiat vaikuttavat ihmisten äänestyskäyttäytymiseen enemmän kuin vaikeasti hahmotettavat kansainvälisen ilmastoyhteistyön seikat.

Kansainväliset ympäristösopimukset sisällytetään Suomen kaltaisissa maissa maan kansalliseen lainsäädäntöön. Merkittävää osaa kansainvälisiä ympäristösopimuksia, Pariisin ilmastosopimus mukaan lukien, siis noudatetaan ja sovelletaan rutiininomaisesti, yleensä ilman tietoa siitä, että velvoitteet ovat lähtöisin kansainvälisestä ympäristölainsäädännöstä. (Koivurova 2012, 95.) Kansainvälisen ympäristölainsäädännön alueella kaikki toiminta on ollut tärkeää. Kuitenkaan pelkkä ympäristölainsäädännön luominen ei ratkaise maailman ympäristöongelmia. *Ympäristön tila onkin huonontunut samaan aikaan kuin ympäristölainsäädäntö on kehittynt.* (Koivurova 2012, 95.)

Me suomalaiset koemme olevamme melko auktoriteettiuskoista kansaa. Uskomme perinteisesti asiantuntijoita ja auktoriteetteja, sillä koemme heillä olevan tietoa ja taitoa ohjata muita. Suomalaisten luottamus auktoriteetteihin on kuitenkin murroksessa. Olemme siirtymässä maailmaan, jossa *auktoriteetti murenee ja tutkimustiedolla on vastassa toinen tutkimus.* Asiantuntijoita täynnä olevassa yhteiskunnassa on kuitenkin välillä vaikea tietää, kuka on oikeasti ilmastonmuutoksen asiantuntija, meteorologi, yhteiskuntatieteilijä vai talouteen erikoistunut tutkija. Ilmastonmuutos ilmiönä on niin laaja-alainen, ettei helppoja ratkaisuja ole. Ilmastonmuutokseen liittyvän tiedon tuottajia on joka puolella yhteiskunnassa ja niillä kaikilla on omat intressinsä tiedon jakamisessa. Mukana on esimerkiksi puolueita, kansalaisjärjestöjä sekä elinkeinoelämän edustajia. (Ekholm, Jutila, Kiljunen 2007, 34.)

Suomen eduskunnassa aletaan nykyään olla yksimielisiä ilmastonmuutoksen olemassaolosta. Puolueista Perussuomalaiset on ollut perinteisesti se osa, joka on suhtautunut kaikkein kriittisimmin toimiin ilmastonmuutosta vastaan. Sen sijaan Vihreät on nähty eniten ympäristön ääntä Suomessa kannattavana puolueena. Vihreiden arvojen lisääntyessä lehtien lukijakunnissa syntyy myös kysyntää erilaisille puoluepoliittisille vihreille linjauksille. Viime vuosina yhä useampi puolue, perinteisen Vihreät-puolueen lisäksi, on tehnyt puolueohjelmiinsa ympäristöön liittyviä linjanvetoja. Myös hallitusohjelmassa luonto, ilmasto ja erityisesti ilmastonmuutos ovat saaneet entistä enemmän jalansijaa.

Tulevana keväänä Suomessa järjestetään jälleen kuntavaalit. Vaikka niiden kampanjointi ei ole vielä päässyt kunnolla käyntiin, uskon että ilmastonmuutos teemana tulee jo tänä vuonna näkymään aiempaa enemmän. Tähän mennessä ainakin Keskustanuoret ovat ottaneet ilmaston keskeiseksi teemaksi kuntavaaleissa. Suurin osa käytännön päätöksistä Suomessa tehdään kuntatasolla, joten kuntavaalien keskeiseksi teemaksi noustessaan ilmastonmuutos todella

haastettaisiin. *Kuntavaalit ovat myös ilmastovaalit*, Keskustanuoret haastavat kunnat ilmasto-talkoisiin. *Vaikka ilmastonmuutos on globaali ongelma, siihen löytyy paikalliset ratkaisut. Näissä vaaleissa ratkaistaan, minkälaista ilmastopolitiikkaa Suomessa harjoitetaan seuraavan neljän vuoden aikana.* (Keskustanuoret 2017.)

6. Johtopäätökset ja pohdinta

6.1. Tutkielman tekeminen

Koen saaneeni vastauksen alkuperäiseen tutkimuskysymykseeni siitä, miten suomalainen verkkomedia representoi Pariisin ilmastositimusta. Analysoimani representaatiot kuvasivat sopimusta tulevaisuuden mahdollisuutena. Liitin analyysini teoriaksi median vallan teorian, sillä se osaltaan korostaa uutisten merkittävyyttä. Tämän aineiston perusteella näyttää, että median yhteiskunnallinen valta on monipuolista.

Tutkielmani etuina pidän ehdottomasti ajankohtaisuutta, aiheen merkittävyyttä sekä vaikuttavuutta ihmisten elämään. Mahdollisina puutteina voisi kuitenkin nähdä tutkimuksen rajoittamisen vain Pariisin sopimuksen uutisointiin.

Määrällisesti koen uutisaineiston olleen tarpeeksi laaja, vaikka tutkimusergonomisista syistä johtuen pystyinkin ottamaan mukaan ainoastaan neljä Suomessa julkaistavaa merkittävää sanomalehteä. Ajallisesti aineiston kapeaksi rajaaminen tuotti kuitenkin varsin laajan 143 uutisen aineiston, jossa riitti analysoitavaa. Päädyin määrällisesti suhteellisen laajaan otokseen, sillä tahdoin mahdollisimman kattavan kuvauksen teemasta eri verkkosanomalehtiä analysoimalla. Koen, että valitsemani aineisto sopi hyvin tutkimustarkoitukseeni ja antoi merkittäviä tuloksia.

Tarkkailemani tapaus asetti tarkan kontekstin tutkimukselleni ja auttoi pääsyssä kohti lopullista päämäärääni eli tutkielman valmiiksi saattamisessa. Tutkimuksen ja tutkielmani toteuttaminen ja valmiiksi saattaminen osoittautuivat arvioitua miellyttävämmäksi tehtäväksi. Aiheeni oli alusta lähtien itseäni innostava ja se oli varmasti yksi tärkeä tekijä tutkielmani ajallisesti tehokkaan valmistumisen kannalta. Tutkielman valmistumisen kynnyksellä voin katsoa tätä projektia tyytyväisenä taaksepäin.

6.2. Jatkotutkimuksen tarve

Jatkossa olisi mielenkiintoista tutkia pidemmän linjan uutisointia ilmastopolitiikan aiheista. Toisaalta olisi tärkeää myös tutkia sitä, kuinka konkretian tasolla uutiset vaikuttavat ihmisten käsityksiin asioista. Esimerkiksi kyselytutkimus siitä, kuinka moni kokee uutisten vaikuttavan näkemykseen maailmasta, politiikasta ja lopulta äänestykseen. Kiinan roolin ilmastopolitiikassa nähdään kääntyneen päinvastaiseksi menneestä. Olisi merkittävää tutkia Kiinan sekä Intian muuttunutta suhtautumista ilmastoyhteistyöhön.

Mediaa on mielekästä tutkia nyt ja tulevaisuudessa, sillä medialla on suuri rooli tiedon välittäjänä ja rakentajana. Siksi ei ole yhdentekevää, millaista kuvaa media maailmasta meille lukijoille rakentaa. Se, miten näemme itsemme ja toisemme muuttuvassa maailmassa, vaikuttaa toimiimme. Tietoutemme maailmasta ohjaa tekojamme monella tapaa. Tämän vuoksi näen yhteiskunnallisesti merkittävänä tutkia jatkossakin tiedon sosiaalista rakentumista ja representaatioita.

6.3. Tutkielman yhteenveto

Ilmastopoliittinen uutisointi liittyy aikamme suureen muuttujaan, ilmastonmuutokseen. Se vaikuttaa jokaisen maapallolla asuvan elämään jollain tapaa, joten siihen liittyvällä tietoudella ja sen lisäämisellä on merkitystä. Tämän tutkimuksen aineiston uutisissa puhuttiin paljon vaikeasti ymmärrettävistä luonnontieteellisistä kokonaisuuksista kuten hiilinieluista ja päästövähennyksistä, jotka eivät varsinaisesti liity kenenkään arkiseen elämään. Siksi koen tärkeäksi, että uutiset toivat esille myös konkreettisempia, arkielämää lähellä olevia keinoja vaikuttaa ilmastonmuutoksen tilaan. Median valta näkyykin mahdollisuutena tuoda tällaisia vaikutuskeinoja ihmisten tietoisuuteen. Oikeat muutokset tehdään jokaisessa ilmastopoliittisen osallistujavaltiossa, vaikka ilmastopolitiikka aineistoni pääteeman, ilmastopoliittisen, osalta tapahtuikin Pariisissa. Toiminta, kuten kasvisruokaan siirtyminen ja ruokahävikin vähentäminen, on osaltaan jokaisen lukijan tehtävissä.

Uskon, että ilmastonmuutoksen näkyminen mediassa lisää ihmisten tietoutta asiasta. Toisaalta, pahimmassa tapauksessa voi myös olla, että ilmaston ja ilmastonmuutoksen jatkuva uutisissa näkyminen saa ihmiset sulkemaan silmänsä koko karulta tosiasialta. Mikäli ihmisten tietous kuitenkin lisää ilmastosta kannettua huolta, toivovat he todennäköisesti asialle tällöin

myös tehtävän jotain. Uskonkin, että ilmastonmuutos ja ilmastolupaukset tulevat olemaan kevään kuntavaaleissa aiempaa tärkeämpi teema. Pariisi oli vasta alkua ilmastonmuutostyölle, konkreettinen työ tulee nyt tehdä jokaisessa osallistujavaltiossa erikseen. Tätä tutkielmaa aloittaessani oletin, että uutiset kuvaavat Pariisin sopimusta varsin negatiiviseen sävyyn. Prosessin edetessä huomasin kuitenkin, että uutiset loivat sopimuksesta enemmän positiivista kuin negatiivista mielikuvaa. Uutisten selvä linja olikin kuvata ilmastonmuutosta ja Pariisin sopimusta ennemmin mahdollisuutena kuin uhkana. Tätä tulkintaa tukee myös toteuttamani uutisten määrällinen tarkastelu uutisten ilmapiiristä. Merkittävä enemmistö uutisista puhui Pariisin sopimuksesta positiiviseen sävyyn ja kuvasi sen onnistumista. Aineistossani Pariisin ilmastoneuvotteluja kuvattiin positiivisuuden ja negatiivisuuden kannalta vaihtelevasti. Diskurssianalyttisen päätutkimukseni ohella tutkin myös sitä, kuinka artikkelien uutisoinnin asenne jakautuu positiiviseen, neutraaliin tai negatiiviseen. Jako näihin kolmeen ryhmään osoitti, että positiivisia uutisia oli 85, neutraaleja 31 ja negatiivisia ainoastaan 27 kappaletta.

Median valta kiteytyy Pariisin ilmastopimuksen tapauksessa siihen, että media voi uutisoinnillaan ohjata ihmisten arvoja ja sitä kautta välillisesti ihmisten toimintaa. Ohjaamalla toimintaa voidaan muuttaa yhteiskunnan suhtautumista ilmastonmuutokseen reagointiin. Media tuo esille erilaisia toiminnan vaihtoehtoja, jotka ovat tarpeellisia juuri nyt ilmastonmuutoksen nopean etenemisen takia. Uutisissa maailman kantokyvyn kuvattiin olevan äärirajoilla, minkä takia jokaisen tulisi toimia ilmastonmuutoksen hidastamiseksi. Ilmastonmuutosuutisoinnilla on kyky vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen yhteiskunnassa, mikä on osoitus yhteiskunnallisesta vallasta. Laaja julkinen paine voi saada päätöksentekijät tekemään tietyn suuntaisia päätöksiä. Mikäli lehtien lukijat, äänestäjät, omien tietojensa perusteella uskovat ilmastonmuutoksen uhkiin, voivat he vaatia nopeampaa toimintaa päättäjiltä. Medialla on tutkimukseni mukaan valtaa ohjata ihmisten tietoutta valitsemalla aiheet, mistä puhutaan ja päättämällä, miten eri aiheista uutisissa keskustellaan.

Pariisin sopimus aloitti analysoimieni uutisten mukaan uuden toivon luvun maailman historiassa. Ilmastopimukselta uutisointi kuvasi ilmastopoliittista kansainvälistä yhteistyötä monipuolisena mahdollisuutena. Yhteistyö kuvattiin kaiken alkuna, jonka Pariisikin pystyi todistamaan. Sopimus luo mahdollisuuksia niin ihmiskunnalle, tuleville sukupolville, planeetalle, taloudelle kuin yksittäisen maan viennillekin. Nyt tuo toiveikkuus tulisi enää muuttaa konkreettiseksi teoksi, joilla voimme luoda oikeudenmukaisemman huomisen meille jokaiselle.

Lähteet:

Aalto, Maija (2014) <http://www.hs.fi/kaupunki/art-2000002717730.html> *Helsingin vaihtoehtot: Kallis voimalla luonnonsuojelun alueen viereen tai Hanasaari ilman asuntoja*. Helsingin Sanomat 19.3.2014. (Haettu 16.2.2017).

Alho, Arja (2004) *Silent Democracy, Noisy Media*. Siuntio Helsinki: Yliopistopaino 2004.

Anderson, Benedict (2006) *Imagined Communities: Reflections On the Origin and Spread of Nationalism*. Rev. ed. London: Verso, 2006.

Bloomberg (2017) *China's Airpocalypse Paves a Path for New Cancer Medicines* 5.1.2017 <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-01-05/china-s-airpocalypse-paves-a-path-for-new-cancer-medicines> (Haettu 19.2.2017).

Butsch, Richard (2011) *Audiences and Publics, Media and Public Spheres* teoksessa Nightingal, Virginia (toim.) *The Handbook of Media Audiences*. Chichester John Wiley & Sons, 2013.

CIRES (2017) CIRES Center for Science and Technology Policy Research, University of Colorado Boulder. *2004-2017 World Newspaper Coverage of Climate Change or Global Warming 1/2017* http://sciencepolicy.colorado.edu/icecaps/research/media_coverage/world/index.html (Haettu 20.2.2017).

Cox, Robert (2013) *Environmental Communication and the Public Sphere*, The University of North Carolina at Chapel Hill, SAGE Publications 2013.

Doronin, Aleksei (2016) *Parizhskoe soglashenie po klimatu. Pochemi Rossiya v etom ne uchastvuet? (Парижское соглашение по климату. Почему Россия в этом не участвует?)* <https://www.bfm.ru/news/337957> (Haettu 14.2.2017).

Doyle, Alistair (2017) *Sweden sets goal to phase out greenhouse gas emissions by 2045* 2.2.2017 <http://www.reuters.com/article/climatechange-sweden-idUSL5N1FN6F2> (Haettu 19.2.2017).

Ekholm, Peter, Karina Jutila, and Pentti Kiljunen. *Onpa Ilmoja Pidellyt: Ilmastomuutos Ja Kansalainen*. Helsinki Maahenki, 2007.

Eskelinen, Teppo (2010) *Ilmastovelka ja oikeudenmukaisuuden lähtökohdat* teoksessa Hakkarainen, Outi & Kähkönen Mira (toim.) *Kenen ilmasto?* Like Kustannus Vaajakoski 2010.

- Euroopan komissio (2016) *Paris Agreement to enter into force as EU agrees ratification* 4.10.2016 http://ec.europa.eu/clima/news/articles/news_2016100401_en
- Fairclough, Norman. *Language and Power*. London: Longman, 1989.
- Foucault, Michel, Colin Gordon, Leo Marshall, John Mepham, Kate Soper. (1980) *Power/knowledge: Selected Interviews and Other Writings 1972-1977*. Pantheon Books, New York 1980.
- Giddens, Anthony (1984) *The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration*. Polity Press Cambridge, 1984.
- Gold, John R. ja Revill, George (2004) *Representing the environment*. Routledge London 2004.
- Grassegger, Hannes & Krogerus, Mikael (2017) *The Data That Turned the World Upside Dow* https://motherboard.vice.com/en_us/article/how-our-likes-helped-trump-win (Haettu 18.2.2017).
- Greenpeace (2016) *Taistelu mikrohelmiä vastaan jatkuu – Näin kosmetiikkayritykset reagoivat julkiseen painostukseen*. 25.8.2016. <http://www.greenpeace.org/finland/fi/media/uutiset/Taistelu-mikrohelmiä-vastaan-jatkuu--Nain-kosmetiikkayritykset-reagoivat-julkiseen-painostukseen/> (Haettu 16.2.2017).
- Hakamäki, Emmi (1997) *Vakaa näköala vai huterat oletukset? Poliittisten pääkirjoitusten analyysia* Teoksessa: Valitut sanat: Media, kieli ja mielikuvat. Helsingin yliopiston suomen kielen laitos Helsinki 1997.
- Halonen, Tarja (2006) *Tasavallan presidentti Tarja Halosen virkaanastujaispuhe 1.3.2006* <http://www.presidentti.fi/halonen/Public/defaultfdd6-2.html?contentid=175958&nodeid=41417&contentlan=1&culture=fi-FI> (Haettu 15.2.2017).
- Hamilo, Marko (2016) *Ei näytä lämpenevän. Ilmastoasioissa moni amerikkalainen luottaa omiin havaintoihin, ei tutkimukseen*. Suomen Kuvalehti 51–52:2016, s. 13.
- Heikkinen, Susan (2016) *”Oho, tätä me ei otettu huomioon”- DDT, freonit ja fleecetuntuivat kaikki aluksi ihan hyviltä ideoilta*. Suomen kuvalehti 3.12.2016. <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/tiede/oho-tata-otettu-huomioon-ddt-freonit-fleece-tuntuivat-aluksi-hyviltä-ideoilta/?shared=946413-f6a50a31-4> (Haettu 15.2.2017).

Helsingin Sanomat (2014) *Hesari ilmestyy ympäri vuorokauden – näin tilauksesta voi ottaa kaiken hyödyn irti* <http://www.hs.fi/kotimaa/art-2000002759236.html> (Haettu 7.2.2017).

Hemánus, Pertti (1973) *Joukkotiedotus piilovaikuttajana* Otava Keuruu 1973.

Hernes, Gudmund (2012) *Hot topic-cold comfort. Climate change and attitude change*. Fordforsk Oslo 2012.

Ikonen, Heikki & Kivimäki, Antti (2006) *Suuri harppaus- Miten kehitysmaiden talouskasvu vaikuttaa ympäristöön?* Edita Prima Oy 2006 Helsinki.

Jingjing, Huang ja Yiqian, Zhang (2017) *9.1.2017 Frustrated by choking air pollution, some attempt to hold government to account* <http://www.globaltimes.cn/content/1027894.shtml> (Haettu 19.2.2017).

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (1999) *Diskurssianalyysi liikkeessä* Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 2002.

Kaleva *LEHDEN ILMESTYMISPÄIVÄT* <https://asiakaspalvelu.kaleva.fi/asiakastuki/lehden-ilmestymispaivat.html> (Haettu 6.2.2017.)

Karppinen Kari, Jääsaari Johanna, Kivikuru Ullamaija (2010) *MEDIA JA VALTA KANSALAISTEN SILMIN*. SSKH Notat FORSKNINGSSINSTITUTET Svenska social- och kommunal högskolan vid Helsingfors universitet 2/2010. http://sockom.helsinki.fi/info/notat/notat_1002.pdf (Haettu 10.2.2017).

Keskustanuoret (2017) *#KUNTA100 - KESKUSTANUORET HAASTAA KUNNAT MUKAAN ILMASTOTALKOISIIN* http://keskustanuoret.fi/ajankohtaista/kunta100_-_keskustanuoret_haastaa_kunnat_mukaan_ilmastotalkoisiin.559.news

Kivimäki, Antti (2006) teoksessa Ikonen, Heikki & Kivimäki Antti *Suuri harppaus- Miten kehitysmaiden talouskasvu vaikuttaa ympäristöön?* Edita Prima Oy 2006 Helsinki.

Koivula, Aki; Saarinen, Arttu ja Koiranen, Ilkka (2016) *Lähes kolmasosa perussuomalaisista luottaa MV-lehteen* <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/lahes-kolmasosa-perussuomalaisista-luottaa-mv-lehteen/> (Haettu 16.2.2017.)

Koivurova, Timo. *Johdatus Kansainväliseen Ympäristöoikeuteen*. Helsinki: Tietosanoma, 2012.

Koski, Anne. *Niinkö On Jos Siltä Näyttää?: Kuva Ja Mielikuva Suomen Resursseina Kansainvälisessä Politiikassa*. Helsinki: Tutkijaliitto, 2005.

Kunelius, Risto (2003) *Viestinnän vallassa. Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin*. WSOY Porvoo 2003.

Kunelius, Risto; Noppari, Elina; Reunanen, Esa (2009) *Media vallan verkoissa* Tampereen yliopisto Tiedotusopin laitos Julkaisuja / Publications Sarja / Series A 112 / 2009 <https://uta32-kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/65414/978-951-44-8070-6.pdf?sequence=1> (Haettu 16.2.2017).

Liao, Vera & Fu, Wai-Tat (2013) *Beyond the Filter Bubble: Interactive Effects of Perceived Threat and Topic Involvement on Selective Exposure to Information* CHI 2013: Changing Perspectives, Paris, France <http://qveraliao.com/chi2013.pdf> (Haettu 18.2.2017).

Luhmann, Niklas, Seppo Raiski, and Sam Krause. (2004) *Ekologinen Kommunikaatio*. Helsinki: Gaudeamus, 2004.

Lyytimäki, Jari (2009) Hiipuuko ilmastokeskustelu? Julkisen keskustelun merkitys ilmastopolitiikan valtavirtaistamiselle Yhteiskuntapolitiikka-YP 74 (2009): 5 <http://jul-kari.fi/bitstream/handle/10024/100194/lyytimaki.pdf?sequence=1> (Haettu 18.2.2017).

Lyytimäki, Jari ja Palosaari, Marika (2004) *Ympäristöviestinnän tutkimus Suomessa* Edita Prima Oy Helsinki 2004.

Mantsinen, Jecaterina (2016) *Ylen ajankohtaistoimituksen esimies ja toimittaja erosivat – Yle ei kommentoi*. Keski-suomalainen-lehti 14.12.2016. <http://www.ksml.fi/kotimaa/Ylen-ajankoh-taistoimituksen-esimies-ja-toimittaja-erosivat-%E2%80%93-Yle-ei-kommentoi/893410> (Haettu 13.2.2017).

Marin, Marie-France; Morin-Major Julie-Katia; Schramek Tania E.; Beaupré; Perna, Andrea; Juster Robert-Paul; Lupien Sonia J. (2012) *There Is No News Like Bad News: Women Are More Remembering and Stress Reactive after Reading Real Negative News than Men*. PloS One 2012. <http://dx.doi.org/10.1371/journal.pone.0047189> (Haettu 16.2.2017).

Matz, Sandra (2016) *THE NEED TO CONTROL PSYCHOLOGICAL TARGETING* <https://www.dasmagazin.ch/2016/12/22/need-control-psychological-targeting/>

Niemelä, Mikko (2017) *Ylen toimittaja Susanne Päivärinta irtisanoutui – syyttää päätoimittajaa sensuurista*. Suomen kuvalehti 9.2.2017. <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/ylen->

toimittaja-susanne-paivarinta-irtisanoutui-syyttää-paatoimittajaa-sensuurista/ (Haettu 15.2.2017).

Niinistö, Susanna (1997) *Valta valita- valta vaikuttaa* teoksessa: *Valitut sanat: Media, kieli ja mielikuvat*. Helsingin yliopiston suomen kielen laitos Helsinki 1997.

Oikeusministeriö (2016) Kansalaisaloite: Kansanäänestyksen järjestäminen Suomen EU-jäsenyydestä <https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/2058> (Haettu 14.2.2017).

Ojamies, Mika (2016) *Yle koetaan riippumattomaksi edelleen* <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/12/21/yle-koetaan-riippumattomaksi-edelleen> (Haettu 16.2.2017).

Paloheimo, Heikki & Wiberg, Matti (1996) *Politiikan perusteet* WSOY Porvoo 1997.

Perustuslaki (1999) *12 § Sananvapaus ja julkisuus*, <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731> (Haettu 21.2.2017).

Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne (2009) *Kurssi kohti diskurssia* Vastapaino Tallinna Raamattutrukikoda Tallinna 2009.

Pitkänen, Ville (2009) teoksessa Perna, Ville; Niemi Mari K. ja Pitkänen, Ville (toim.) *Politiikan journalismin tila Suomessa*. Kirja-Aurora 2009.

Polttava kysymys. Yhteiskampanjan verkkosivut. <http://www.polttavakysymys.fi/> (Haettu 10.2.2017).

Pye, Minna (2016) *Vuosi 2016 ravisteli maailmaa – Katso, mitkä uutiset antoivat myös toivoa paremmasta* <http://yle.fi/uutiset/3-9372054> (Haettu 16.2.2017).

Päätoimittajien yhdistys (2017) *PÄÄTOIMITTAJAN TEHTÄVÄ ON KIRKAS 14.2.2017* <http://www.paatoimittajat.fi/blog/> (Haettu 16.2.2017).

Reporters Sans Frontieres (2017) <https://rsf.org/fr/finlande> (Haettu 13.2.2017).

Newman et al. (2016) Newman, Nic; Fletcher, Richard; Levy, David A. L. and Nielsen Rasmus Kleis *REUTERS INSTITUTE DIGITAL NEWS REPORT 2016* <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/Digital-News-Report-2016.pdf> (Haettu 30.1.2017).

Reunanen, Esa (2016) *FINLAND* teoksessa *REUTERS INSTITUTE DIGITAL NEWS REPORT 2016* <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/Digital-News-Report-2016.pdf> (Haettu 30.1.2017).

Rossi, Leena-Maija (2010) *Esityksiä, edustamista ja eroja: representaatio on politiikkaa* teoksessa Knuuttila, Tarja ja Lehtinen Aki-Petteri (toim.) *Representaatio Gaudeamus* Tallinna Raamatutrükikoda 2010.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna. 2006. *KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/> (Haettu 29.11.2017).

Setälä, Maija (2003) *Demokratian arvo. Teoriat, käytännöt ja mahdollisuudet*. Gaudeamus Vantaa 2003.

Sipola, Simo (2002) *Kenen lauluja media laulaa* Tiedotustutkimus 25, no. 1 (2002): 84-89.

Stranius, Leo (2010) *Ilmastopolitiikkaa päivittäin* teoksessa *Kenen ilmasto?* 2010 Like Kustannus Vaajakoski 2010.

Suhonen, Pertti (1994) *Mediat, me ja ympäristö*. Kustannusosakeyhtiö Hanki ja jää, Tampere 1994.

Suhonen, Pertti, and Sami Borg (1997) *Yleinen Mielipide 1997*. Helsinki: Tammi, 1997.

Suomen ympäristökeskus SYKE (2016) *Ilmasto-opas: Ilmastomyönteinen ruoka* <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/ab196e68-c632-4bef-86f3-18b5ce91d655/ilmastomyotainen-ruoka.html> (Haettu 12.2.2017).

Suomen ympäristökeskus SYKE: *Yhdyskuntarakenne ja liikkumisesta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt* <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/cd3c06f0-ddc2-4984-840f-c35a98daf01e/liikkuminen-ja-yhdyskuntarakenne.html> (Haettu 20.2.2017).

Thompson, John B. (1995) *The Media and Modernity: A Social Theory of the Media*. Cambridge: Polity Press, 1995.

Tynkkynen, Oras (2010) *Poliittinen korrektius pettää maailman köyhät* teoksessa *Kenen ilmasto?* 2010 Like Kustannus Vaajakoski 2010.

United Nations (1992) *UNITED NATIONS FRAMEWORK CONVENTION ON CLIMATE CHANGE* https://unfccc.int/files/essential_background/background_publications_htmlpdf/application/pdf/conveng.pdf (Haettu 23.2.2017).

UR (2017) Uusi Rovaniemi-kaupunkilehti 28.1.2017 N:07 sivu 3: *Esko Lotvonen lupaa kävellä kokouksiin*.

Valtonen, Sanna (1998) *Hyvä, paha media* teoksessa Kantola, Anu; Moring, Inka; Väliiveronnen, Esa (toim.) *Media-analyysi- tekstistä tulkintaan*. Helsingin yliopiston Lahden tutkijaja koulutuskeskus 1998. Tammer-Paino Tampere 1999.

Van der Meer, Tom W. G. (2017) *Political Trust and the "Crisis of Democracy"* <http://politics.oxfordre.com/view/10.1093/acrefore/9780190228637.001.0001/acrefore-9780190228637-e-77> (Haettu 15.2.2017).

Vesa, Juho (2010) *Verkkokeskustelijoiden arviot journalistisesta mediasta demokratiateorioiden valossa* *Media & viestintä* 33(2010): 3, 50–72 <http://www.mediaviestinta.fi/arkisto/index.php/mv/article/view/605/587>

Väliiveronnen, Esa (2015) *Mediayhteiskunta* <https://www.electrilibslibrary.com//book/9789517684880> Osuuskunta Vastapaino

Woo, Ryan (2017) *China's solar power capacity more than doubles in 2016* 4.2.2017 <http://www.reuters.com/article/us-china-solar-idUSKBN15J0G7> (Haettu 19.2.2017).

YK (2017) *The Paris Agreement* http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php (Haettu 15.2.2017).

Yle (2016) *Yle Uutisarvostukset 2016* https://drive.google.com/file/d/0BzYM7E_plfX-T3J4M0JwTnd0b2M/view (Haettu 25.2.2017).

Liitteet:

1. Kuva 1

Yle 22.4.2016

2. Kuva 2

Yle 12.12.2015

3. Kuva 3

Yle 13.12.2015

4. Kuva 4

HS 1.12.2015

Liite 5: Jaottelu uutisten luomista asenteista (Pos. 85/ Neg. 27 / Neutr. 31 =143)

Maaseudun Tulevaisuus 26kpl	Kaleva 20kpl	Yle 55kpl	Helsingin Sanomat 43kpl
7.12.2015 neg.	5.12.2015 pos.	2.12.2015 pos.	1.12.2015 neutr.
8.12.2015 neg.	7.12.2015 pos.	4.12.2015 neg.	1.12.2015 pos.
8.12.2015 pos.	12.12.2015 pos.	4.12.2015 neutr.	6.12.2015 pos.
11.12.2015 neg.	12.12.2015 pos.	4.12.2015 neutr.	7.12.2015 neg.
12.12.2015 pos.	13.12.2015 pos.	5.12.2015 neutr.	9.12.2015 neutr.
12.12.2015 pos.	13.12.2015 pos.	5.12.2015 neutr.	12.12.2015 neutr.
12.12.2015 pos.	14.12.2015 pos.	7.12.2015 neg.	12.12.2015 pos.
12.12.2015 pos.	1.1.2016 pos.	8.12.2015 pos.	12.12.2015 pos.
12.12.2015 pos.	19.4.2016 pos.	9.12.2015 pos.	12.12.2015 neutr.
13.12.2015 pos.	22.4.2016 pos.	9.12.2015 pos.	13.12.2015 pos.
16.12.2015 pos.	16.5.2016 pos.	9.12.2015 pos.	13.12.2015 neutr.
22.12.2015 neutr.	18.5.2016 neg.	10.12.2015 pos.	14.12.2015 pos.
23.12.2015 neutr.	26.5.2016 neutr.	10.12.2015 neg.	14.12.2015 pos.
7.1.2016 neutr.	22.7.2016 pos.	10.12.2015 neg.	15.12.2015 pos.
21.3.2016 neutr.	29.7.2016 neg.	11.12.2015 pos.	15.12.2015 pos.
8.4.2016 neutr.	3.9.2016 pos.	11.12.2015 pos.	16.12.2015 pos.
19.4.2016 pos.	3.9.2016 pos.	11.12.2015 neutr.	24.12.2015 pos.
23.4.2016 pos.	19.9.2016 pos.	12.12.2015 pos.	30.12.2015 neutr.
2.5.2016 neutr.	20.9.2016 pos.	12.12.2015 pos.	30.12.2015 neutr.
17.5.2016 pos.	30.9.2016 pos.	12.12.2015 neg.	6.1.2016 neutr.
9.6.2016 neg.		12.12.2015 neg.	13.1.2016 neutr.
14.6.2016 pos.		12.12.2015 pos.	13.2.2016 pos.
29.6.2016 neg.		12.12.2015 pos.	29.2.2016 pos.
5.7.2016 pos.		12.12.2015 pos.	3.3.2016 neutr.
19.7.2016 pos.		12.12.2015 pos.	12.3.2016 pos.
30.9.2016 pos.		12.12.2015 neg.	22.4.2016 pos.
		12.12.2015 pos.	22.4.2016 pos.
		13.12.2015 pos.	26.4.2016 neutr.
		13.12.2015 neg.	14.5.2016 neg.
		13.12.2015 pos.	14.5.2016 neg.
		14.12.2015 pos.	19.5.2016 neg.
		14.12.2015 pos.	10.6.2016 pos.
		14.12.2015 pos.	14.7.2016 neutr.
		14.12.2015 pos.	17.7.2016 neutr.
		14.12.2015 neutr.	13.8.2016 pos.
		14.12.2015 neutr.	3.9.2016 pos.
		14.12.2015 neutr.	3.9.2016 neutr.
		9.2.2016 neg.	6.9.2016 pos.
		10.2.2016 neg.	7.9.2016 neg.
		1.4.2016 pos.	14.9.2016 neg.
		22.4.2016 pos.	21.9.2016 pos.
		22.4.2016 pos.	23.9.2016 neg.
		5.5.2016 neg.	30.9.2016 pos.
		27.5.2016 neg.	
		20.7.2016 neg.	
		20.7.2016 neutr.	
		3.9.2016 pos.	
		3.9.2016 pos.	
		3.9.2016 pos.	
		3.9.2016 neutr.	
		21.9.2016 pos.	
		21.9.2016 pos.	
		30.9.2016 pos.	